

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra slavistiky

**Srovnání konceptu státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice**

Bakalářská práce

Autor: Andrea Nováková

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch – německý jazyk

Cizí jazyky pro cestovní ruch – ruský jazyk

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Konečný

Hradec Králové

2015

## Zadání bakalářské práce

**Autor:** Andrea Nováková

Studium: P111899

Studijní program: B7310 Filologie

Studijní obor: Cizí jazyky pro cestovní ruch - německý jazyk, Cizí jazyky pro cestovní ruch - ruský jazyk

**Název bakalářské práce:** **Srovnání konceptu státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice**

Název bakalářské práce: Comparison of the Concept of State Secondary School Leaving Examination in Russian Federation and in the Czech Republic  
AJ:

### **Cíl, metody, literatura, předpoklady:**

Bakalářská práce je zaměřena na popis a porovnání konceptů státní maturitní zkoušky v České republice a Ruské federaci. Cílem práce je poskytnout představu o těchto zkouškách v kontextu jejich struktury, legislativního ukotvení, školské praxe i vztahu profesionální a široké veřejnosti v obou zkoumaných zemích. Téma bude zpracováno s ohledem na možné využití tohoto materiálu ve výuce ruských reálií na VŠ.

### **Anotace:**

Bakalářská práce je zaměřena na popis a porovnání konceptů státní maturitní zkoušky v České republice a Ruské federaci. Cílem práce je poskytnout představu o těchto zkouškách v kontextu jejich struktury, legislativního ukotvení, školské praxe i vztahu profesionální a široké veřejnosti v obou zkoumaných zemích. Téma bude zpracováno s ohledem na možné využití tohoto materiálu ve výuce ruských reálií na VŠ.

Garantující pracoviště: Katedra slavistiky,  
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Konečný

Oponent: Mgr. Elena Anatolievna Vasilyeva, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 28.2.2013

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala (pod vedením Mgr. Jakuba Konečného) samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 18. 6. 2015

## **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Mgr. Jakubu Konečnému za odborné vedení bakalářské práce, konstruktivní připomínky, cenné rady a nápady.

V Hradci Králové dne 18. 6. 2015

## **Anotace**

NOVÁKOVÁ, Andrea. *Srovnání konceptu státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015. 103 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce je zaměřena na popis a porovnání konceptů státní maturitní zkoušky v České republice a Ruské federaci. Cílem práce je poskytnout představu o těchto zkouškách v kontextu jejich struktury, legislativního ukotvení, školské praxe i vztahu profesionální a široké veřejnosti v obou zkoumaných zemích. Téma bude zpracováno s ohledem na možné využití tohoto materiálu ve výuce ruských reálií na VŠ.

Klíčová slova: státní maturitní zkouška, jednotná státní zkouška, Ruská federace, Česká republika

## **Annotation**

NOVÁKOVÁ, Andrea. *Comparison of the Concept of State Secondary School Leaving Examination in Russian Federation and in the Czech Republic*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2015. 103 pp. Bachelor Degree Thesis.

This bachelor thesis focuses on the description and the comparison of the concept of state secondary school leaving examination in Russian Federation and in the Czech Republic. The objective of the thesis is to give an idea of these exams in the context of their structure, legislature concerning the exams, school practice and relationship between the professional and the general public in both researched countries. The topic will be elaborated with regard to possible application of the thesis in the education of Russian realia at a university.

Keywords: concept of state secondary school leaving examination, Russian Federation, Czech Republic

# Obsah

Úvod .....	8
1. Podoba maturitní zkoušky a její realizace .....	9
1.1 Maturitní zkouška jako forma ukončení středního vzdělávání v Ruské federaci .....	9
1.2 Maturitní zkouška jako forma ukončení středního vzdělávání v České republice .....	11
1.3 Model maturitní zkoušky v roce 2015 v Ruské federaci.....	12
1.4 Model maturitní zkoušky v roce 2015 v České republice .....	13
1.5 Organizace státní maturitní zkoušky Ruské federaci.....	14
1.5.1 Hodnocení státních maturitních zkoušek v Ruské federaci.....	18
1.6 Organizace státní části maturitní zkoušky v České republice.....	20
1.6.1 Hodnocení maturitních zkoušek v rámci společné části v České republice .....	22
2 Písemná práce v Ruské federaci .....	24
5 Maturitní zkouška z mateřského jazyka .....	27
5.1 Ruská federace .....	27
5.1.1 Hodnocení maturitní zkoušky z ruského jazyka .....	30
5.2 Česká republika .....	32
5.2.1 Didaktický test z českého jazyka a literatury .....	33
5.2.2 Písemná práce z českého jazyka a literatury .....	35
5.2.3 Ústní zkouška z českého jazyka a literatury .....	36
6 Maturitní zkouška z matematiky .....	38
6.1 Ruská federace .....	38
6.1.1 Základní úroveň .....	38
6.1.2 Vyšší úroveň .....	39
6.1.3 Hodnocení maturitní zkoušky z matematiky .....	40
6.2 Česká republika .....	41
6.2.1 Hodnocení maturitní zkoušky z matematiky .....	42
6.2.2 Výběrová zkouška Matematika+ .....	43

7 Maturitní zkouška z cizího jazyka .....	45
7.1 Ruská federace .....	46
7.1.1 Písemná zkouška z cizího jazyka .....	47
7.1.2 Ústní zkouška.....	51
7.2 Česká republika .....	52
7.2.1 Didaktický test z cizího jazyka.....	53
7.2.2 Písemná práce z cizího jazyka.....	55
7.2.3 Ústní zkouška z cizího jazyka .....	56
8 Srovnání konceptu státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice .....	58
8.1 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z mateřského jazyka .....	65
8.2 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z matematiky .....	67
8.3 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z cizího jazyka .....	68
9 Státní maturitní zkouška v názorech veřejnosti .....	74
9.1 Ruská federace .....	74
9.2 Česká republika .....	76
9.3 Porovnání nejdiskutovanějších otázek v obou zemích.....	78
10 Přehled vybraných termínů maturitní zkoušky .....	79
10.1 Ruská federace .....	79
10.2 Česká republika .....	83
11 Maturitní zkouška v Rusku – základní fakta .....	87
Závěr .....	91
Seznam použitých zdrojů v českém jazyce .....	93
Seznam použitých zdrojů v ruském jazyce .....	99
Seznam příloh.....	105



## Úvod

Bakalářská práce je věnována charakteristice a následnému porovnání státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice. První kapitola bude zaměřena na charakteristiku účastníků maturitní zkoušky a maturitní zkoušku jako takovou z pohledu obou školských systémů, přiblíží také, kdo a za jakých podmínek se maturitní zkoušky může zúčastnit. Zbývající kapitoly teoretické části popíší organizaci, průběh, formu i hodnocení státní maturitní zkoušky ve školním roce 2014/2015. Podrobněji se práce bude zabývat popisem povinných maturitních zkoušek se zaměřením na strukturu zkoušky, vyskytující se typy zadání a hodnocení. Předmětem praktické části bude porovnání základních parametrů státní maturitní zkoušky v obou zemích na základě poznatků z části teoretické a seznámení s nejdiskutovanějšími tématy a problémy ve spojení s maturitní zkouškou v obou zemích. V práci budou také obsaženy přehledy nejčastějších termínů z oblasti maturitní zkoušky se stručnými definicemi.

Navzdory tomu, že reformované maturitní zkoušky byly v Ruské federaci i České republice zavedeny již před několika lety (2009, 2011), dodnes neexistují v České republice publikace, které by se zabývaly primárně tímto tématem. Z této skutečnosti vyplývá hlavní cíl bakalářské práce – poskytnout studentům a popř. vyučujícím na vysokých školách materiál, který charakterizuje státní maturitní zkoušku v Ruské federaci ve srovnání s maturitní zkouškou v České republice. Součástí práce bude také stručné shrnutí nabytých poznatků v ruském jazyce, které by mohlo být využito jako podklad pro výuku na jazykových školách nebo v hodinách konverzace v ruském jazyce na středních školách.

Dané téma jsem si pro svou bakalářskou práci zvolila z několika důvodů. Nejpodstatnějším z nich je výše zmíněná skutečnost, že publikace zaměřené na tuto tematiku nebyly doposud k dispozici, ačkoliv jsou podobné materiály potřebné pro studium vybraných oborů na vysokých školách. Volbu podpořil i můj zájem o ruskou kulturu a realie, zejména pak způsob života, který je vzděláváním bezesporu ovlivněn. V neposlední řadě pro mě byla motivací očekávaná práce s nejrůznějšími vrstvami ruského jazyka. Tvorba bakalářské práce bude spočívat v práci s textovými prameny, které budou zpracovány a porovnány. Většina použitých zdrojů bude tvořena legislativními dokumenty a dokumenty vydanými organizátory zkoušky. Pro získání ucelené představy o státní maturitní zkoušce v Ruské federaci však bude nezbytné seznámit se s názory pedagogů a široké veřejnosti prostřednictvím internetových diskusních fór, a také komunikovat s tamními studenty. Očekává se tedy práce se spisovným

jazykem v legislativních dokumentech až po hovorovou ruštinu včetně slangových výrazů při komunikaci se studenty. Kromě několika článků věnovaných státní maturitní zkoušce byla při zpracování využita také kniha autorského kolektivu pod vedením V. Ježkové „Školní vzdělávání v Ruské federaci“, ze které byly také převzaty překlady některých termínů do českého jazyka.

## **1. Podoba maturitní zkoušky a její realizace**

V následující kapitole bude představena charakteristika maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice. V textu budou poskytnuty základní informace o tom, kdo se může zúčastnit maturitní zkoušky, jaké jsou podmínky pro připuštění k této zkoušce a jakým způsobem probíhá přihlášení. Část kapitoly je věnována skladbě maturitní zkoušky v obou porovnávaných zemích, charakteristice povinných a nepovinných předmětů a pravidel pro jejich výběr. V závěru kapitoly je popsána také organizace státní maturitní zkoušky, se zaměřením na působící orgány a osoby, které se na organizaci či realizaci zkoušky podílejí, dále na přípravu, průběh, zajištění vyhodnocení zkoušky a vlivu jejích výsledků na přijetí ke studiu na vysoké škole.

### **1.1 Maturitní zkouška jako forma ukončení středního vzdělávání v Ruské federaci**

V Ruské federaci je posuzována úroveň osvojení si programů základního všeobecného vzdělávání (9 let) a středního všeobecného vzdělávání (11 let) žáky prostřednictvím státní výsledné atestace (государственная итоговая аттестация – ГИА) (Федеральный закон..., 2012, s. 58).

Po dokončení 11. třídy (na konci středního vzdělávání) je státní výsledná atestace (tj. maturitní zkouška) realizována ve formě jednotné státní zkoušky (единый государственный экзамен – ЕГЭ, dále JSZ) a státní závěrečné zkoušky (государственный выпускной экзамен – ГВЭ) (Федеральный закон..., 2012, s. 58–60).

Jednotnou státní zkouškou se ukončuje vzdělávání v programech středního všeobecného vzdělávání<sup>1</sup>. JSZ konají také osoby, které si osvojily tyto vzdělávací programy v rámci domácího vzdělávání či sebevzdělávání a byly v tomto roce připuštěny k maturitní zkoušce. (Приказ..., 2013, s. 4–5). Právo na účast mají také další osoby. Účastník této

---

<sup>1</sup> Platí také pro cizince, osoby bez státního občanství, uprchlíky, spoluobčany žijící v zahraničí a vynucené

zkoušky je ve slovníku JSZ na stránkách státní maturity charakterizován následovně: „Выпускник школы, учащийся образовательного учреждения начального профессионального образования (ПТУ, профессиональный лицей и др.), среднего профессионального образования (техникум, колледж и др.), а также абитуриент, поступающий в имеющие государственную аккредитацию образовательные учреждения высшего и среднего профессионального образования.“ (Словарь ЕГЭ, online).

J. Caltová (2013, s. 230–231) konstatuje, že poprvé došlo k pokusu o zavedení JSZ v roce 2001, kdy se maturitní zkouška konala z 8 předmětů v 5 subjektech Ruské federace. O rok později se testování zúčastnilo již 16 regionů, v roce 2003 pak 47 regionů. Každým rokem se počet zúčastněných subjektů a škol výrazně zvyšoval. V letech 2001–2008 si nabídku zkušebních předmětů určoval každý subjekt samostatně. Jak uvádí V. Ježková a kol. (2013, s. 26), v roce 2007 byl přijat Federální zákon o zavedení Jednotné státní zkoušky a od roku 2009 se JSZ stala na celém území Ruské federace povinnou.

Státní závěrečné zkoušky byly vytvořeny pro žáky s omezenými zdravotními možnostmi a pro žáky speciálních výchovně-vzdělávacích zařízení a zařízení pro výkon trestu odnětí svobody. V případě zájmu mohou však i tito žáci konat zkoušky z jednotlivých předmětů v podobě JSZ. Obě formy zkoušky je možné kombinovat, zvolenou formu každé zkoušky označí žák u příslušného předmětu v přihlášce (Приказ..., 2013, s. 5–6).

Podle pravidel schválených Ministerstvem vzdělávání a vědy je pro účast v JSZ nezbytné přihlásit se prostřednictvím papírového formuláře. Do přihlášky zaznamená žák předměty, ze kterých chce zkoušky konat, a odevzdá ji do 1. března ve své škole. Ke zkoušce se navíc připouští pouze žáci, kteří mají uzavřenou klasifikaci ze všech předmětů obsažených v učebním plánu pro všechny ročníky vzdělávacího programu, a jejichž hodnocení není v žádném předmětu horší než „dostatečně“ (Приказ..., 2013, s. 6–7).

Oficiální stránky JSZ uvádí, že od školního roku 2014/2015 musí žáci nejprve úspěšně absolvovat samostatnou písemnou práci (итоговое сочинение) nebo výklad (итоговое изложение)<sup>2</sup>. V opačném případě budou nuceni před připuštěním k samotné maturitní zkoušce tuto písemnou zkoušku opakovat (Итоговое сочинение, online).

---

<sup>2</sup> Výklad píše žáci uvedení v poznámce výše.

Z jednotného zkušebního schématu JSZ vyplývá, že řádné termíny maturitních zkoušek probíhají na jaře, náhradní a opravné termíny jsou vypisovány v období od začátku roku do začátku konání řádných termínů (Расписание..., online).

## **1.2 Maturitní zkouška jako forma ukončení středního vzdělávání v České republice**

Maturitní zkouška je v České republice forma zkoušky, kterou se v souladu se školským zákonem ukončuje vzdělávání v posledním ročníku čtyřletého (popř. zkráceného) vzdělávacího programu středního vzdělávání, vzdělávacího programu víceletých gymnázií nebo dvouletého vzdělávacího programu nástavbového studia. Cílem maturitní zkoušky je ověřit, jak si žáci osvojili vzdělávací cíle určené v příslušném školním vzdělávacím programu (Zákon..., 2004, s. 22–28).

Podle zprávy Ministerstva školství, zveřejněné na internetových stránkách o základním a středním školství [www.ceskaskola.cz](http://www.ceskaskola.cz), získala maturitní zkouška zcela novou podobu reformou školského zákona, přijatou v roce 2004. Ta určila 2 části zkoušky: profilovou (neboli školní) a společnou (neboli státní), řízenou centrálně. Po několika aktualizacích a odkladech byla tzv. „Nová maturita“ poprvé zavedena na středních školách ve školním roce 2010/2011. „Ostré“ zkoušce předcházelo ještě ověřování její připravenosti v podobě generálky státních maturit v říjnu 2010 (MŠMT: Zpráva..., 2010, online). Koncept maturitní zkoušky i obsah a forma jednotlivých dílčích zkoušek jsou dále vyvíjeny na základě výsledků pozorování.

K maturitní zkoušce jsou žáci v souladu se školským zákonem povinni podat papírovou přihlášku, na které uvedou zvolené maturitní předměty. Maturitní zkouška se koná ve škole, které je dotyčný žákem (Zákon..., 2004, s. 33). Jak je uvedeno v Maturitním zpravodaji č. 28, zaměřeném na přihlašování k maturitní zkoušce, žáci jsou povinni odevzdat vyplněnou přihlášku nejpozději do 1. prosince řediteli školy. Ve formuláři označují žáci povinné i nepovinné zkoušky, které chtějí skládat, zvláště pro společnou a profilovou část maturitní zkoušky. U profilových zkoušek je potřeba označit také formu zkoušky, kterou udává ředitel školy (Maturitní zpravodaj č. 28, 2014, s. 2, online).

Žáci se zdravotními znevýhodněními mohou zažádat o uzpůsobení podmínek. Činí tak zároveň s podáním přihlášky, ke které přiloží posudek ze školského poradenského zařízení.

Na základě tohoto posudku bude žák s PUP<sup>3</sup> zařazen do příslušné kategorie. Zájemci o konání některé zkoušky v jazyce národnostní menšiny a cizinci, vyžadující uzpůsobení zkoušky z českého jazyka a literatury, uvádí tyto údaje v přihlášce (Vyhláška..., 2009, s. 3).

Podmínkou účasti u maturitní zkoušky je ukončení posledního ročníku vzdělávání, což neplatí pro dílčí zkoušky, které se konají ještě před ukončením klasifikace v posledním ročníku. Pokud žák tuto podmínku nesplní, budou mu uznány výsledky již absolvovaných zkoušek, k dalším však připuštěn nebude (Zákon..., 2004, s. 33).

Maturitní vyhláška uvádí: „*Maturitní zkoušky se konají v jarním zkušebním období a podzimním zkušebním období.*“ (Vyhláška..., 2009, s. 2). V obou těchto obdobích je možné konat také opravné či náhradní zkoušky. Žáci přijatí do posledního ročníku až po termínu odeslání přihlášek konají maturitní zkoušku až v podzimním zkušebním období (Vyhláška..., 2009, s. 3).

### **1.3 Model maturitní zkoušky v roce 2015 v Ruské federaci**

Maturitní zkouška v Ruské federaci je centrálně organizována a realizována podle jednotného plánu. Testování probíhá ve dvou povinných předmětech – ruský jazyk a matematika, a libovolném počtu nepovinných zkoušek, volených z nabídky (Приказ..., 2013, s. 1, 19).

Od roku 2015 si absolventi volí ze dvou úrovní maturitní zkoušky z matematiky. Zatímco základní úroveň (базовый уровень) je určena žákům pokračujícím ve studiu na vysokých školách, které nevyžadují u přijímacích zkoušek matematiku, na vyšší úroveň zkoušky (профильный уровень) se hlásí zájemci o studium na vysokých školách, které tuto zkoušku požadují (Справка..., s. 1, online). Myšlenka o rozdělení zkoušky z matematiky do dvou úrovní vzešla z požadavku dostat se v tomto oboru na vrchol žebříčku a byla uskutečněna v souladu s Konceptí rozvoje matematického vzdělání v Ruské federaci.

Každý žák může absolvovat neomezený počet nepovinných zkoušek ze stanovené nabídky. Na výběr má 12 volitelných předmětů (fyzika, chemie, informatika a informační a komunikační technologie, biologie, zeměpis, historie, společenské vědy, literatura, anglický, německý, francouzský a španělský jazyk). Volba nepovinných předmětů vychází ze zaměření dalšího plánovaného studia. Má-li žák zájem pokračovat ve studiu na vysoké škole

---

<sup>3</sup> přiznaným uzpůsobením podmínek

nebo ve středním profesionálním vzdělávání, hlásí se na nepovinné zkoušky z předmětů odpovídajících zvolenému oboru (Приказ..., 2013, s. 4).

## **1.4 Model maturitní zkoušky v roce 2015 v České republice**

Struktura maturitní zkoušky v České republice vychází z modelu zveřejněného na stránkách Nové maturity (Základní..., online).

Pro zkoušky ve společné části je charakteristické totožné zadání, které je účastníkům maturitních ročníků ve všech zúčastněných školách na území České republiky rozdáno současně, tedy ve stejný den i hodinu. Ve státní části skládá každý žák 2 povinné zkoušky: z českého jazyka a literatury a předmětu podle vlastního výběru, přičemž volí mezi matematikou a cizím jazykem. V tomto roce si vybírají zájemci o maturitu z cizího jazyka z následujících: anglický, francouzský, německý, ruský a španělský jazyk. Žák si může zvolit zkoušku pouze z jazyka, který se na škole vyučuje, a to bez ohledu na to, jaká byla jeho hodinová dotace nebo zda daný jazyk na škole vůbec studoval. V případě zájmu se žáci mohou přihlásit až ke 2 nepovinným zkouškám, a to z matematiky nebo cizího jazyka (podmínky výběru jsou stejné jako u povinné zkoušky). Zkoušky z některých předmětů jsou tvořeny dílčími zkouškami. V takovém případě je pro úspěšné absolvování komplexní zkoušky potřeba složit všechny její části.

Zkušební předměty i charakteristika samotné zkoušky v rámci profilové části se na každé škole liší. Portfolio povinných i volitelných zkoušek, jejich podobu, obsah, okruhy i termíny konání stanovuje, na rozdíl od zkoušek státní části, ředitel školy. Každý žák skládá 2–3 povinné zkoušky, dále se pak může přihlásit ke zkoušce až ze 2 nepovinných předmětů. Konkrétní skladba profilové části maturitní zkoušky musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro odpovídající obor. Zkoušky mohou být realizovány ve formě zkoušky písemné, praktické, ústní před zkušební komisí, maturitní práce s obhajobou před komisí nebo kombinací těchto forem. Profilová část maturitní zkoušky dává ředitelům středních škol možnost prověřit znalosti a dovednosti žáků v předmětech specifických pro jejich zaměření (obor), provádět praktické zkoušky, ale také například konat zkoušku ze všeobecného předmětu jinou formou či z jiných tematických okruhů, než jak je stanoveno u daného předmětu ve státní části.

Od roku 2015 může ředitel školy do seznamu nepovinných zkoušek v profilové části zařadit zkoušku Matematika+. Jedná se o výběrovou zkoušku ze středoškolské matematiky,

kteřá je jako jediná profilová zkouška zahrnuta do jednotného schématu státní maturity. Podrobněji je tato zkouška představena v kapitole Maturitní zkouška z matematiky.

Žák se v každé části maturitní zkoušky přihlašuje nejméně ke 2 (v profilové části až 3) zkouškám. Celkem tedy každý maturant skládá zkoušku nejméně ze 4 předmětů, maximálně z 8–9 předmětů v závislosti na školním vzdělávacím programu dané školy a zájmu žáka. Všichni maturující žáci v České republice absolvují zkoušku z českého jazyka a literatury (Základní..., online).

## 1.5 Organizace státní maturitní zkoušky Ruské federaci

Na organizaci jednotné státní zkoušky v Ruské federaci se vzhledem k rozlehlosti země i každoročnímu počtu absolventů středních škol podílí orgány moci výkonné na 3 úrovních – státní, jednotlivých subjektů Ruské federace a místní samosprávy.

Velkou roli při realizaci maturitní zkoušky hraje **Federální služba v oblasti dohledu ve sféře vzdělávání a vědy** (Федеральная служба по надзору в сфере образования и науки – Рособrnadzor, dále „Rosobrnadzor“). Ta organizuje přípravu zkušebních materiálů (контрольные измерительные материалы – КИМ)<sup>4</sup> vč. témat a kritérií hodnocení, organizuje centrální hodnocení maturitní zkoušky, určuje minimální hranice úspěšnosti jednotlivých předmětů a také vydává metodické pokyny pro osoby podílející se na organizaci JSZ (Приказ..., 2013, s. 8–10). Přípravu zkušebních materiálů zajišťuje **Federální institut pedagogických hodnocení** (Федеральный институт педагогических измерений – ФИПИ, dále „FIPI“). Oficiální dokumenty zveřejňuje institut na svých webových stránkách [www.fipi.ru](http://www.fipi.ru).

Orgány výkonné moci jednotlivých subjektů Ruské federace působící ve sféře vzdělávání mj. navrhují<sup>5</sup> **státní zkušební komise** (государственная экзаменационная комиссия – ГЭК, dále „SZK“), které dohlíží na přípravu a řádné provedení maturitních zkoušek a potvrzují výsledky JSZ v příslušném subjektu, **předmětové komise** (предметная комиссия) a **konfliktní komise** (конфликтная комиссия), pověřené přezkoumáváním výsledků zkoušek a stížností na jejich průběh. Ve spolupráci se státní zkušební komisí také

---

<sup>4</sup> Tyto materiály představují individuální (pro každého maturujícího žáka jiný) soubor standardizovaných zadání každé konkrétní zkoušky, který žák obdrží před zahájením testování z příslušného maturitního předmětu (Словарь ЕГЭ, online).

<sup>5</sup> Schvaluje je Rosobrnadzor.

určují zařízení, ve kterých budou probíhat JSZ a rozdělení žáků do nich (Приказ..., 2013, s. 10–13).

V souladu s pravidly schválenými Ministerstvem vzdělávání a vědy musí být každá učebna, ve které se koná maturitní zkouška, vybavena zařízením pro nahrávání videa. Po každé zkoušce musí být k dispozici kvalitní videozáznam jejího průběhu, v opačném případě bude prohlášena za neplatnou. Při ústní části zkoušky z cizího jazyka je navíc pořizována zvuková nahrávka, která je později předmětem hodnocení. S ohledem na význam nahrávky je organizátor po ukončení zkoušky povinen dát žákovi nahrávku poslechnout, aby si ověřili čistotu zvuku a mohli vyloučit případné potíže způsobené technickými problémy během nahrávání (Приказ..., 2013, s. 23–33).

Pro komunikaci a sdílení informací spojených s JSZ a také pro poskytování informací vysokým školám při přijímacích řízeních slouží **Federální informační systém** (Федеральная информационная система – ФИС). Tento systém, stejně jako regionální informační systémy, byl zřízen v souladu s Federálním zákonem o vzdělávání v Ruské federaci (Федеральный закон..., 2012, s. 112).

Na oficiálních stránkách JSZ doporučují organizátoři žákům, aby se v rámci přípravy na maturitní zkoušku seznámili s katalogy požadavků pro jednotlivé předměty. Jelikož se při přípravě zadání vychází ze schváleného Standardu středního všeobecného vzdělávání, mohou žáci při přípravě používat učebnice doporučené Ministerstvem vzdělávání a vědy RF pro výuku na základních a středních školách (ЕГЭ по русскому языку, © 2001-2015, online). Kromě ukázkových zkušebních materiálů, zveřejněných na oficiálních stránkách FIPI (Демонверсии..., online), mohou žáci využívat také otevřenou databázi zadání (открытый банк заданий). V ní jsou k dispozici ministerstvem schválené ukázkové úlohy, které typově odpovídají úlohám u samotných maturitních zkoušek (Открытый..., online). Institut upozorňuje také na skutečnost, že v roce 2015 došlo k výrazným změnám ve struktuře zkušebních materiálů i způsobu zápisu odpovědí do záznamového archu. Dokument s informacemi o těchto změnách zveřejnil na svých webových stránkách (Справка... , online).

Všechny zkoušky se konají v termínech stanovených **jednotným zkušebním schématem** (единое расписание экзаменов), zveřejněným na oficiálních stránkách JSZ (Расписание..., online). Kromě dat obsahuje zkušební plán také dobu trvání jednotlivých zkoušek (Приказ..., 2013, s. 18).



Kromě vytváření zadání s unikátní kombinací úloh pro každého žáka rozhodl v roce 2014 Rosobrnadzor o používání zcela jiných zadání pro každé časové pásmo. Toto opatření má zabránit poskytování testových zadání žákům, kteří skládají zkoušky vzhledem k časovému posunu později (ЕГЭ в 2015 году..., 2014, online). Testová zadání se sice liší zněním, jak však uvádí oficiální charakteristika zkoušky, z hlediska obtížnosti, struktury i rozmístění úloh jsou všechna stejná (pod úlohou daného čísla se v každém testu nachází zadání, zaměřené na tentýž tematický okruh a dovednost) (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 6, online).

V každém zařízení, ve kterém se koná maturitní zkouška (пункт проведения ЕГЭ), je určena zodpovědná osoba (руководитель ППЭ). Kromě ní jsou v den zkoušky ve škole přítomni organizátoři (zadavatelé), členové státní zkušební komise, technický odborník, vedoucí tohoto zařízení (ředitel školy), asistenti zdravotně znevýhodněných žáků aj. Zadavatelé zkoušky ani případnými asistenty nemohou být odborníci v příslušném oboru ani učitelé přítomných žáků. Na místě konání mohou být přítomni také media nebo pozorovatelé z řad veřejnosti (общественные наблюдатели), pověřeni regionálními orgány kontrolovat soulad průběhu maturitních zkoušek se stanovenými pravidly (Приказ..., 2013, s. 18–30).

Jak uvádí J. Caltová (2011, s. 41) dalším opatřením pro zajištění co největší objektivitě zkoušky je rozdělení žáků pro konání JSZ do zařízení, kterých zpravidla nejsou žáky. Nejčastěji tedy žák koná JSZ v cizí střední škole, za přítomnosti neznámých zadavatelů. Zodpovědná osoba i zadavatelé se podle schválených pravidel pro provádění zkoušky dozví o místě svého působení během dané zkoušky nejdříve 3 dny před jejím konáním. V zařízení, ve kterém je zkouška organizována a konána, jsou žáci i zadavatelé automaticky (počítačově) rozřazeni do učeben. Tento rozpis je vyvěšen u hlavního vchodu a před každou zkušební místností. Při zkoušce musí být v každé učebně přítomni alespoň 2 zadavatelé (Приказ..., 2013, s. 27–29).

Zabezpečené zkušební materiály doručí do školy členové státní zkušební komise, a to v tištěné podobě (v bezpečnostních schránkách) nebo v elektronické podobě (zakódované). Forma i termín doručení zkušebních materiálů, stejně jako čas, kdy mohou být zkušební materiály rozpečetěny, jsou určeny vzájemnou dohodou mezi příslušným orgánem moci výkonné působícím ve sféře vzdělávání v daném subjektu a zplnomocněnou organizací pověřenou Rosobrnadzorem (Приказ..., 2013, s. 15–29).

Zadavatelé provedou v přidělených třídách instruktáž žáků a následně jim rozdají testové sešity, registrační formuláře (бланк регистрации) a záznamové archy (бланки ответов). Poté, co společně vyplní registrační pole, vyhlásí zadavatel začátek testování a čas začátku i konce zkoušky napíše na tabuli (Приказ..., 2013, s. 29).

Při zkoušce mají žáci k dispozici čisté papíry, pro poznámky mohou využít také testové sešity. Tyto zápisky se však nezpracovávají ani nehodnotí (Приказ..., 2013, s. 30). Předmětem hodnocení jsou pouze odpovědi v příslušném záznamovém archu. Vzhledem k tomu, že jsou formuláře převáděny za účelem vyhodnocení do elektronické podoby, je nezbytné dbát na jejich řádné vyplňování dle pravidel uvedených v instrukcích na úvodní straně testového sešitu (ФИПИ. Демонстрационный...по русскому языку, 2014, online).

V průběhu celé zkoušky kontrolují zadavatelé řádný průběh zkoušky. V případě porušení pravidel může být žák se souhlasem přítomných členů SZK vyloučen ze zkoušky. Dokument s odpověďmi žáka, kterého členové SZK vyloučili ze zkoušky, je zpracován, avšak není hodnocen (Приказ..., 2013, s. 15–36).

Zadavatel upozorní žáky 30 a 5 minut před uplynutím vymezeného času na blížící se konec zkoušky a připomene jim, aby přepsali své odpovědi do záznamových archů. Po ukončení zkoušky vyberou organizátoři veškeré dokumenty, roztřídí je a uloží do bezpečnostních schránek. Odpovědi žáků na zkoušku přepravují členové SZK do **Regionálního centra pro zpracování informací** (Региональный центр обработки информации – РЦОИ, dále „Regionální centrum“). Určité školy zasílají záznamové archy také v elektronické podobě. V těchto zařízeních provádí skenování technický odborník za přítomnosti členů SZK a zodpovědné osoby (Приказ..., 2013, s. 34–35).

V souladu s pravidly potvrzenými Ministerstvem vzdělávání a vědy je garantováno zajištění odpovídajících prostor, kompenzačních pomůcek, asistentů či tlumočnicků aj. upravených podmínek pro žáky se zdravotním znevýhodněním. Zvláštní podmínky jsou z důvodu zajištění bezpečnosti stanoveny pro žáky vzdělávacích zařízení plnících trest odnětí svobody atp. (Приказ..., 2013, s. 24–26).

Všechny zkoušky (kromě cizích jazyků a mateřského jazyka a literatury) se skládají v ruském jazyce (Приказ..., 2013, s. 42).

### 1.5.1 Hodnocení státních maturitních zkoušek v Ruské federaci

Kritéria hodnocení jsou zadávána Rosobrnadzorem a schvalována Ministerstvem vzdělávání a vědy Ruské federace (Федеральный..., 2012, s. 60). Zpracování všech záznamových archů a nahrávek probíhá v Regionálním centru pro zpracování informací příslušného subjektu Ruské federace.

V Regionálním centru jsou oskenovány zbývající zkušební práce a také počítačově přiděleny záznamové archy s odpověďmi na široce otevřené úlohy zbavené osobních údajů a nahrávky ústních zkoušek jednotlivým předmětovým komisím. Členové této komise jsou kvalifikovaní **hodnotitelé maturitních zkoušek** (эксперты), kteří byli vybráni na základě striktních podmínek (Приказ..., 2013, s. 15–38).

Předmětové komise hodnotí výkon žáka u maturitní zkoušky podle centrálně vydaných kritérií pro daný předmět. Každá odpověď na široce otevřenou úlohu je zvláště ohodnocena 2 hodnotiteli. Pokud je rozdíl v jejich výsledném hodnocení větší, než je povoleno v kritériích hodnocení pro daný předmět, je ke kontrole přizván 3. hodnotitel. Ten oboduje všechny dílčí úlohy podle všech kritérií a určí výsledné hodnocení, které je již definitivní (Приказ..., 2013, s. 37–38).

Protokoly hodnocení pracovníci Regionálního centra oskenují a spolu se záznamovými archy odešlou v elektronické podobě do organizace zplnomocněné Rosobrnadzorem. Jakmile tato organizace obdrží údaje ze všech subjektů Ruské federace, vyhodnotí centrálně odpovědi na uzavřené a úzce otevřené úlohy. Následně stanoví a převede dosažený počet bodů v celé zkoušce do stobodového systému hodnocení<sup>6</sup>. Přes Regionální centrum jsou výsledky maturitní zkoušky dále zprostředkovány příslušné státní zkušební komisi, která je potvrdí a poskytne jednotlivým vzdělávacím institucím a orgánům místní samosprávy působícím ve sféře vzdělávání. Žáci musí být se svými výsledky seznámeni nejpozději do 3 dnů od jejich schválení (Приказ..., 2013, s. 39–42).

---

<sup>6</sup> Součet bodů získaných ve všech úlohách příslušné zkoušky jsou tzv. primární body (первичный балл). Pro další potřeby je převáděn podle pravidel zveřejněných Rosobrnadzorem do stobodového systému hodnocení na tzv. testové body (тестовый балл). Výjimku tvoří zkouška z matematiky na základní úrovni, jejíž výsledné hodnocení se převádí na známku (Методика шкалирования..., s. 1, online).

Žák složil maturitní zkoušku úspěšně, pokud dosáhl v obou povinných zkouškách alespoň minimální hranice úspěšnosti<sup>7</sup> (Приказ..., 2013, s. 42). Absolventovi bude v souladu se zákonem vydáno **osvědčení o dosažení středního všeobecného vzdělání** (аттестат о среднем общем образовании). Pokud žák navíc ukončil střední vzdělávání s nejlepším možným hodnocením ze všech předmětů obsažených v učebním plánu a úspěšně absolvoval JSZ, je mu udělena medaile za mimořádné úspěchy ve studiu („За особые успехи в учении“) (Федеральный закон..., 2012, s. 37). Dříve získávali žáci také vysvědčení (protokol) o výsledcích JSZ (свидетельство о результатах ЕГЭ). Jak je uvedeno na stránkách JSZ, osvědčení v papírové podobě se již nevydává. Výsledky žáků jsou dostupné ve Federálním informačním systému (Основные..., online).

Pokud žák nesplnil zkoušku 1 z povinných předmětů, je připuštěn k opravnému termínu ještě v daném kalendářním roce (v dodatečných termínech, zpravidla červnových, které jsou pro tyto případy stanoveny). Pokud žák opakovaně nesloží zkoušku z nějakého povinného předmětu, nebo u prvního termínu nesloží obě povinné zkoušky, je k opravnému termínu připuštěn nejdříve za rok (Приказ..., 2013, s. 42–43).

Maturitní zkouška představuje pro žáky v Ruské federaci zároveň přijímací zkoušku ke studiu na vysoké škole. Pravidla přijímacích řízení na vysoké školy jsou částečně regulována Ministerstvem vzdělávání a vědy Ruské federace. V přijímacích řízeních se vychází z bodů dosažených u zkoušek z předmětů, které jsou pro daný studijní obor stěžejní. Testové body dosažené ve zkouškách z těchto předmětů jsou sumarizovány a je z nich sestaven žebříček uchazečů (Приказ..., 2014, s. 6–10). Jak uvádí stránky JSZ, až 10 bodů mohou žáci získat u některých přijímacích řízení za písemnou práci (итоговое сочинение)<sup>8</sup> (Итоговое сочинение, online). Automaticky jsou ke studiu na vysoké škole přijímáni podle určitých podmínek např. medailisté posledního kola školních olympiád, členové reprezentačních družstev v mezinárodních olympiádách ze všeobecných předmětů, medailisté Olympijských her aj. (Федеральный закон..., 2012, s. 71–72).

## 1.6 Organizace státní části maturitní zkoušky v České republice

Školský zákon uvádí, že za přípravu společné části maturitní zkoušky odpovídá **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** (dále jen „Ministerstvo školství“), které mj.

---

<sup>7</sup> Každoročně ji stanovuje Rosobrnadzor pro každý předmět zvlášť a převážně je udávána počtem testových bodů (Распоряжение..., 2014).

<sup>8</sup> Písemná práce, jejíž splnění je podmínkou připuštění k JSZ. Více v kapitole Písemná práce v Ruské federaci.

určuje obsah zkoušek v katalogích požadavků, formu zkoušek, pravidla zadávání, průběhu i vyhodnocování všech dílčích zkoušek a také termíny konání (Zákon..., 2004, s. 33).

Ministerstvo školství zřídilo za účelem spoluorganizace a přípravy reformované maturitní zkoušky **Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání** (dále jen „Centrum“)<sup>9</sup>, které pověřilo přípravou katalogů a zadání všech zkoušek společné části maturitní zkoušky. Katalogy požadavků uvádí v každém roce konkrétní nároky, které budou na žáky při zkoušce z daného předmětu kladeny, stejně jako tematické okruhy a vzorová zadání. Navíc v nich žáci naleznou seznam pomůcek, které mohou během zkoušky využívat (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, online).

Centrum dále zajišťuje distribuci zkušebních materiálů do škol, zpracování a vyhodnocení výsledků některých dílčích zkoušek<sup>10</sup>, připravuje hodnotitele, zadavatele a komisaře na výkon jejich funkce a vydává k tomu pro ně metodické pokyny, jmenuje komisaře a hodnotitele jednotlivých zkoušek. Hodnotitele písemné práce z českého jazyka a literatury, zadavatele a členy maturitní komise<sup>11</sup> pro ústní zkoušky však jmenuje ředitel školy (Zákon..., 2004, s. 31). Na každé škole Centrum ve spolupráci s ředitelem zprovoznilo informační systém, který je využíván ke komunikaci a sdílení elektronických dokumentů (Vyhláška..., 2009, s. 20).

Pro zvýšení připravenosti žáků k maturitní zkoušce zveřejňuje Centrum vzorová zadání jednotlivých dílčích zkoušek, katalogy požadavků a přehledy nejpodstatnějších informací v tematicky zaměřených Maturitních zpravodajích. Při přípravě na písemné práce jsou žákům k dispozici příručky zaměřené pouze na tuto dílčí zkoušku, které kromě obecných informací obsahují také studijní materiál, celou řadu rad a ukázky hodnocení písemné práce. Aktuální publikace jsou dostupné na stránkách státní maturity [www.novamaturita.cz](http://www.novamaturita.cz) (Publikace..., online). Na přípravu k maturitní zkoušce mají žáci ze zákona nárok na 5 pracovních dní volna. Data tzv. „svatého týdne“ určuje ředitel školy (Zákon..., 2004, s. 33).

Zabezpečenou kompletní zkušební dokumentaci dodá do školy Centrum nejpozději v poslední pracovní den před zahájením zkoušky z daného předmětu. **Zadavatel** didaktického

---

<sup>9</sup> Od r. 2006 pokračuje pod novým názvem v činnosti dřívějšího Centra pro reformu maturitní zkoušky (CERMAT), později Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV) (O nás, online).

<sup>10</sup> V jeho kompetenci není zajištění hodnocení písemné práce z českého jazyka a ústních zkoušek (Zákon..., 2004, s. 31).

<sup>11</sup> Předsedu komise ředitel pouze navrhuje, jmenuje ho Krajský úřad (Zákon..., 2004, s. 31).

testu či písemné práce přebírá prezenční listinu pro danou učebnu, zadání, záznamové archy a ostatní nezbytné dokumenty od ředitele nejdříve 20 minut před zahájením příslušné zkoušky (Vyhláška..., 2009, s. 6).

Data konání zkoušky, přesný čas zahájení administrace a zahájení i ukončení samotného testování je stanoven státem v **jednotném zkušebním schématu** a zadavatel zodpovídá za jeho dodržení (Vyhláška..., 2009, s. 7). V průběhu testování má zadavatel právo vyloučit jakéhokoliv žáka, který závažně anebo opakovaně poruší stanovená pravidla konání zkoušky (Zákon..., 2004, s. 32). Zadavatel upozorní žáky 5 minut před koncem testování na tuto skutečnost (Vyhláška..., 2009, s. 11). Poté je zadavatel povinen vybrat od žáků veškeré materiály. Záznamové archy s odpověďmi žáků předá **komisaři**, který je na každé škole zodpovědný za průběh písemných částí společné části maturitní zkoušky (Zákon..., 2004, s. 32). Komisař převede archy do elektronické podoby a odešle je přes informační systém na zpracování do Centra. Výjimku tvoří písemné práce z českého jazyka a literatury, které jsou přiděleny hodnotitelům přímo ve škole (Vyhláška..., 2009, s. 7–21)

Termíny konání ústních zkoušek z českého a cizího jazyka volí ředitel školy v rámci období vymezeném Maturitní vyhláškou. Ve školním roce 2014/2015 se tyto dílčí zkoušky mohou konat ve dnech 16. 5. – 10.6. Ústní zkoušky probíhají před zkušební **maturitní komisí**, která je tvořena třemi stálými členy – předsedou, místopředsedou a třídním učitelem. Přítomni jsou také další dva **hodnotitelé** (zkoušející a přísedící), jejichž funkci mohou za určitých podmínek plnit stálí členové komise (např. třídní učitel může být zároveň hodnotitelem). Zkoušející je učitelem daného předmětu (Vyhláška..., 2009, s. 2–19). Za řádný průběh ústní zkoušky zodpovídá předseda zkušební maturitní komise (Zákon..., 2004, s. 32).

Pro některé kategorie žáků (např. tělesně či smyslově postižené, žáky se speciálními poruchami učení aj.) jsou nastaveny určité kompenzace jejich zdravotních znevýhodnění. Podrobnostmi o kategorizaci těchto žáků a konkrétními možnostmi uzpůsobení podmínek se zabývá Maturitní vyhláška. Při zkoušce z českého jazyka a literatury je brán ohled také na cizince, kteří pobývají v České republice méně než 4 roky. Těmto žákům může být na požádání prodloužena zkušební doba a také poskytnut překladový slovník či Slovník spisovné češtiny. Podle Maturitní vyhlášky lze konat maturitní zkoušku také v jazyce

národnostní menšiny<sup>12</sup>, pokud žák navštěvuje školu nebo třídu s takovým vyučovacím jazykem (Vyhláška..., 2009, s. 4–11).

Všechny zkoušky (s výjimkou cizích jazyků) probíhají v českém jazyce (Zákon..., 2004, s. 29).

### **1.6.1 Hodnocení maturitních zkoušek v rámci společné části v České republice**

Pravidla vyhodnocování všech dílčích zkoušek i hodnocení maturitní zkoušky celkově zveřejňuje každoročně Ministerstvo školství vždy nejpozději do konce března téhož školního roku na svých webových stránkách [www.msmt.cz](http://www.msmt.cz).

V souladu s Maturitní vyhláškou zajišťuje vyhodnocení didaktický testů Centrum, a to včetně otevřených úloh, které jsou hodnoceny **ratery** (posuzovateli) (Vyhláška..., 2009, s. 11). Jak je uvedeno na stránkách Nové maturity, otevřené úlohy v didaktickém testu z matematiky jsou ohodnoceny vždy 2 posuzovateli nezávisle na sobě. V případě, že se jejich hodnocení některé úlohy liší, hodnotí danou úlohu supervizor (3. hodnotitel, jehož rozhodnutí je platné) (Hodnocení úloh, online). Písemné práce z cizího jazyka zprostředkuje hodnotitelům Centrum, písemné práce z českého jazyka zprostředkovávají hodnotitelům<sup>13</sup> od školního roku 2014/2015 ředitelé škol. Výsledky jednotlivých dílčích testů sdělují ředitelé žákům bez zbytečného odkladu. V případě didaktických testů vyhotoví výpis výsledků didaktických testů (Vyhláška..., 2009, s. 11).

Své odpovědi označují žáci v každé úloze křížkem u příslušného písmene, pro zápis odpovědí na otevřené úlohy je určeno ohraničené bílé pole a pro písemné práce předtištěné řádkované listy s okraji. Maturitní zpravodaj č. 29 upozorňuje na časté ztráty bodů, způsobené nepozorností žáků při zápisu jejich odpovědí. Hodnocení se vztahuje výhradně na odpovědi zaznamenané na příslušném místě v odpovídajícím záznamovém archu. Pokud si žák píše u písemné práce koncept do záznamového archu, musí před odevzdáním zřetelně označit, který text je finální a má být hodnocen. Vzhledem k následnému skenování formulářů je důležité, aby odpovědi nepřesahovaly vymezená pole. Také případná nečitelnost žákova textu na elektronických kopiích záznamových archů může znamenat zbytečnou ztrátu bodů (Maturitní zpravodaj č. 29, s. 3, online).

---

<sup>12</sup> Netýká se zkoušky z cizího a českého jazyka a literatury.

<sup>13</sup> Hodnotitelé písemných prací z českého jazyka jsou zpravidla pedagogičtí pracovníci této školy (Vyhláška..., 2009, s. 21).

Hodnocení ústní zkoušky na základě centrálně vydané metodiky je v kompetenci dvou hodnotitelů (zkoušejícího a přísedícího), kteří jsou členy maturitní komise. Po skončení zkoušek v daném dni navrhují hodnocení, které následně musí být schváleno maturitní komisí. Její předseda neprodleně předá výsledky zkoušky řediteli školy a veřejně je oznámí žákovi (Vyhláška..., 2009, s. 12).

Jak uvádí Maturitní zpravodaj č. 28, již pro zkoušku ve školním roce 2013/2014 založilo Centrum výsledkový portál žáka (VPŽ). Žáci přihlášení k maturitní zkoušce se do něj mohou zaregistrovat pomocí svého autentizačního kódu z přihlášky a udělit souhlas se zasíláním výsledků jednotlivých zkoušek e-mailem v zabezpečené podobě (Maturitní zpravodaj č. 28, 2014, s. 3, online).

Aby žák uspěl u maturitní zkoušky z daného předmětu, musí v souladu s Maturitní vyhláškou dosáhnout alespoň stanovené minimální hranice úspěšnosti ve všech dílčích zkouškách. V případě neúspěchu u některé z nich opakuje žák pouze příslušnou dílčí zkoušku (Vyhláška..., 2009, s. 12). Každý maturující žák má právo až na 2 opravné pokusy, kromě zkoušek nepovinných, ve kterých se opravná zkouška nekoná (Zákon..., 2004, s. 33).

Výsledné hodnocení zkoušky z každého předmětu je vyjádřeno procentními body<sup>14</sup> a získává aritmetickým průměrem dosažených výsledků ve všech jejích dílčích zkouškách, přičemž podíl výsledku každé dílčí zkoušky na výsledném hodnocení zkoušky je uveden v Maturitní vyhláске. Jedná-li se o zkoušku povinnou, převádí Centrum tyto body do následující klasifikační stupnice:

- 1 – výborný;
- 2 – chvalitebný;
- 3 – dobrý;
- 4 – dostatečný;
- 5 – nedostatečný (Vyhláška..., 2009, s. 12).

Vztah mezi procentními body a známkou a také minimální hranici úspěšnosti pro každou zkoušku a pro daný školní rok zveřejňuje Ministerstvo školství (Vyhláška..., 2009, s.11).

---

<sup>14</sup> Získá se podílem absolutního bodového výsledku žáka a maximálního možného počtu bodů (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 1, online).



Body dosažené ve zkoušce, kterou žák konal jako nepovinnou, jsou převedeny do klasifikační stupnice:

- úspěš;
- neúspěš;

v závislosti na (ne)dosažení minimální hranice úspěšnosti.

Žáci, kteří úspěšně absolvují všechny povinné předměty společné i profilové část maturitní zkoušky, získají od ředitele školy **vysvědčení o maturitní zkoušce** (Zákon..., 2004, s. 33). Pokud navíc žák nebyl v žádné zkoušce hodnocen horší známkou než 2 a aritmetický průměr hodnocení všech zkoušek není vyšší než 1,5, je výsledné hodnocení tohoto žáka prospěl(a) s vyznamenáním (Vyhláška..., 2009, s. 14).

V souladu se zákonem o vysokých školách mohou být ke studiu na vysoké škole přijati pouze ti uchazeči, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou. Ostatní podmínky pro přijetí si každá vysoká škola určuje sama (Zákon..., 1998, s. 22–24). Zohledňování výsledků maturitní zkoušky není dále upraveno žádným zákonem, záleží pouze na rozhodnutí každé vysoké školy (resp. každé fakulty jako autonomní součásti VŠ), zda k nim bude přihlíženo u přijímacího řízení. Některé fakulty odpouštějí přijímací test žákům, kteří dosáhli požadovaného hodnocení z daného předmětu v rámci společné části maturitní zkoušky, jiné zase nabízí za výsledky u maturitní zkoušky bonifikaci. Jak uvádí organizátoři maturitní zkoušky, ve školním roce 2014/2015 zohledňuje řada vysokých škol výsledky nově zařazené výběrové maturitní zkoušky Matematika+. Přehled zúčastněných škol a fakult je dostupný na stejných stránkách (Matematika+, online).

## **2 Písemná práce v Ruské federaci**

Úspěšné absolvování samostatné písemné práce (итоговое сочинение) nebo výkladu (итоговое изложение) je od školního roku 2014/2015 podmínkou pro přípuštění ke státní maturitní zkoušce. K písemné zkoušce podávají žáci posledního ročníku přihlášku ve škole, v níž studují (Итоговое сочинение, online).

Jak uvádí deník Komsomolská pravda, výstupní slohovou práci psali žáci v některých regionech povinně již dříve. V roce 2009 však byla zrušena v souvislosti se zavedením

povinné státní maturitní zkoušky. Na svých webových stránkách zveřejnil také srovnání parametrů bývalé a současné písemné práce (Сочинение..., 2014, online).

Oficiální dokument, věnovaný výběru témat pro slohovou práci, uvádí, že cílem práce je prověřit zejména jazykové kompetence žáka, úroveň jeho jazykové kultury, sečtělост a schopnost uvažovat nad vybranou problematikou při použití literární opory. Při formulaci svého postoje k vybranému tématu a argumentaci je vyžadováno, aby žák vycházel alespoň z jednoho díla národní nebo světové literatury. Podstatné není odkázat se na co nejvíce děl, jako spíše odhalit myšlenku zadaného tématu, najít odpovídající literární dílo a propracovat toto propojení do hloubky (Особенности..., 2014, s. 1, online).

Jak uvádí dokument, zveřejněný na stránkách FIPI, tematické okruhy slohového cvičení jsou zpracovávány **Radou pro otázky realizace písemné práce v absolventských třídách** (Совет по вопросам проведения итогового сочинения в выпускных классах) a zpravidla bývají doplněny krátkým upřesňujícím komentářem. Samotná témata pak zpracovává na základě stanovených okruhů Rosobrnadzor (Особенности..., 2014, s. 1, online).

Základní informace o testování jsou uvedeny na oficiálních stránkách státní maturity. Žáci si vybírají 1 z 5 témat, se kterými jsou seznámeni 15 minut před zahájení samotné zkoušky. Na vybrané téma napíší slohovou práci o minimální délce 250 slov, doporučená délka je 350 slov. Na písemnou zkoušku jsou vymezeny 3 hodiny 55 minut, přičemž do tohoto času nejsou zahrnuty organizační záležitosti, jako je podávání instrukcí k práci nebo vyplnění identifikačních údajů a dalších formálních náležitostí v registračním formuláři. Pro osoby s omezenými zdravotními možnostmi se doba pro vypracování slohové práce prodlužuje o 1,5 hodiny. Žáci mohou používat prázdné papíry poskytnuté členem komise pro psaní konspektu, který však nebude počítán do hodnocení písemné práce (Итоговое сочинение, online).

Vzhledem k rozlehlosti Ruské federace, která se nachází v 11 časových pásmech, je pro zajištění spravedlivého jednotného testování vymyšleno 5 jiných témat pro žáky v každém časovém pásmu. Všechna však vychází ze stejných 5 tematických okruhů (Приказ № 9..., 2015, s. 1–2).

Ve školním roce 2014/2015 byla témata vybírána z následujících 5 zveřejněných tematických okruhů (Итоговое сочинение 2014/15..., online):

- 1) „Ne nadarmo se pamatuje celé Rusko...“ (200-leté výročí M. J. Lermontova);
- 2) Otázky položené lidstvu válkou;
- 3) Člověk a příroda v národní i světové literatuře;
- 4) Generační spory: společně a zvlášť;
- 5) Čím jsou lidé živí?

Slohová práce se nehodnotí bodově, žák může dosáhnout jednoho ze dvou výsledků: uspěl nebo neuspěl. Členové školní komise se při hodnocení zaměřují především na práci žáka s argumenty při zpracování tématu za pomoci literárních podkladů (umělecké literatury, deníků, memoárů, děl ústní lidové tvořivosti aj.) a soulad textu se zadaným tématem. Tato dvě kritéria musí žák splnit, v opačném případě bude jeho práce hodnocena jako neúspěšná. Dále je klasifikována také kompozice a logika textu (úvahy), úroveň písemného projevu a gramatická správnost. Pro úspěšné absolvování písemné práce a připuštění žáka ke skládání maturitní zkoušky musí být ještě alespoň jedno z těchto kritérií ohodnoceno jako uspokojující. Při zjištění, že odevzdaná písemná práce byla opsána z internetu či jiného zdroje, bude ohodnocena známkou nedostatečně. Podrobněji popisuje kritéria hodnocení dokument vydaný FIPI (Критерии оценивания итогового сочинения..., s. 1–3, online).

Pro některé kategorie žáků může být napsání samostatné slohové práce nahrazeno písemným převyprávěním textu (изложение). Mezi tyto kategorie patří:

- osoby s omezenými zdravotními možnostmi (např. se sluchovým či zrakovým postižením, s postižením pohybového aparátu);
- invalidé (děti i dospělí);
- osoby, které potřebují dlouhodobou léčbu;
- žáci vzdělávající se vzhledem ke svému zdravotnímu stavu doma;
- žáci vzdělávající se ve speciálních výchovně-vzdělávacích ústavech nebo zařízeních pro výkon trestu odnětí svobody aj. (Справка..., s. 2, online).

Po ohlášení začátku zkoušky je těmto žákům třikrát zřetelně přečten text, který nesmí být delší než 450 slov, je zakončený a má charakter vyprávění. Úkolem účastníků je co nejpřesněji písemně převyprávět výchozí text a snažit se přitom zachovat také jeho jazykový styl. Žákům se sluchovým postižením a těžkou řečovou poruchou je na 40 minut tento text poskytnut. Minimální délka písemného projevu je 150 slov, doporučuje se však napsat 250–350 slov. Na práci mají žáci vymezený čas 3 hodiny a 55 minut. Pro osoby

s omezenými zdravotními možnostmi se tato doba může prodloužit o 1,5 hodiny. Jako pomůcku mohou žáci používat pravopisný i výkladový slovník, který jim poskytne člen komise (ФИПИ. Методические..., 2014, s. 6–15, online).

Při hodnocení věnují hodnotitelé pozornost shodnosti obsahu převyprávěného a původního textu, logické návaznosti, schopnosti žáka zachovat v textu stylistické prvky originálu, úrovni písemného projevu a gramatické korektnosti, přičemž je stanoveno, že počet chyb ztěžujících čtení a porozumění textu nesmí přesáhnout 10 na 100 slov. Stejně jako u slohové práce musí být splněna první dvě kritéria, a alespoň jedno ze zbývajících. Podrobněji se kritériím hodnocení této formy písemné práce věnuje dokument, umístěný na internetových stránkách FIPI (Критерии оценивания итогового изложения..., online).

Za písemnou práci mohou absolventi středních škol získat až 10 bonusových bodů v přijímacím řízení na vysokou školu. V doporučeném způsobu hodnocení je stanoveno 10 kritérií, na základě kterých je bodována žákova práce z různých hledisek. Každá vysoká škola má však právo na vytvoření vlastních kritérií pro posouzení práce (ФИПИ. Методические..., 2014, s. 18–19, online).

## **5 Maturitní zkouška z mateřského jazyka**

Následující kapitola podrobně popisuje maturitní zkoušku z mateřského jazyka v Ruské federaci i České republice. Kromě základních parametrů zkoušky představí i její strukturu, formu, obsah, cíl a také pravidla a průběh hodnocení.

### **5.1 Ruská federace**

Zkouška z ruského jazyka je v Ruské federaci jednou ze dvou povinných maturitních zkoušek a její úspěšné absolvování je také nevyhnutelnou podmínkou postupu na vysokou školu libovolného zaměření. Jednotlivé části zkoušky ověřují nejrůznější znalosti a dovednosti absolventa, jako např. komunikační dovednosti, porozumění textu a jeho analýza, znalost pravidel pravopisu, interpunkce, gramatiky aj. Testování z ruského jazyka probíhá písemnou formou. Zkouška je zadávána centrálně, v den stanovený jednotným zkušebním plánem schváleným Ministerstvem vzdělávání a vědy pro daný školní rok.

Oficiální dokument charakterizující zkoušku uvádí, že na její absolvování je vymezen čas 3,5 hodiny (210 minut). Zkouška z ruského jazyka se skládá ze 2 částí tvořených 25 různými úlohami. První část testu tvoří 24 uzavřených i otevřených úloh. Převážná většina

této části se však skládá z úloh uzavřených. Lze říct, že úlohy jsou v dokumentu charakterizovány z mnohých úhlů pohledu. Podle typu odpovědi (respektive způsobu, jakým žák odpovídá), je můžeme rozdělit na:

- úlohy otevřeného typu, ve kterých je potřeba samostatně zformulovat správnou odpověď;
- uzavřené úlohy, ve kterých žák vybírá 1 správnou odpověď z nabídnutých alternativ;
- uzavřené úlohy, ve kterých žák vybírá několik správných odpovědí z nabídnutých alternativ (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 3–7, online).

Testové úlohy se liší také formou zadání. S jejich možnými variantami se můžeme seznámit ve zveřejněném vzorovém testu. V některých úlohách pracuje žák s úryvkem textů, na které se může vázat buď pouze tato, nebo také několik následujících úloh. V ukázkovém zadání je hned na začátku několikařádkový úryvek textu, se kterým žák dále pracuje ve třech úlohách. V první žák vybírá z nabídnutých vět 2, které předávají stěžejní informaci obsaženou v textu. Následující zadání vyžaduje od žáka, aby na vynechané místo v úryvku doplnil nejvhodnější slovo z nabídky. Ve třetím úkolu je uvedeno několik výkladů slova plán, vypsaných z výkladového slovníku a žák musí vybrat tu variantu, která nejlépe charakterizuje význam slova plán v kontextu výchozího textu. Jiná zadání zase nabízí několik slov nebo vět, ze kterých má žák vybrat ty varianty, které splňují stanovený požadavek. Žáci se setkají také s přiřazovacími úlohami, založenými na spojování odpovídajících alternativ ze dvou svazků. Tato úloha je ztížena tím, že v jednom svazku je nabídnuto více možností než v druhém. Jako příklad otevřené úlohy můžeme uvést zadání, v němž žák musí nejen nalézt gramaticky chybné slovo, ale také ho zapsat ve správné podobě. (ФИПИ. Демонстрационный... по русскому языку, 2014, online).

Mimo to se každá úloha cíleně zaměřuje na prověření jiné dovednosti či znalosti. Rozdělní úloh podle obsahu a podoby jazykového materiálu, se kterým žák pracuje (tj. slova, slovní spojení, samostatné věty, text), včetně bodové dotace, je k nahlédnutí ve specifikaci zkoušky zveřejněné Federálním institutem pro pedagogická hodnocení (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 4–5, online).

Přehled jazykových oblastí a počet zadání, který se jim věnuje, je uveden v tabulce č. 1 (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 4, online). V posledním sloupci je vyjádřeno, jakou část výsledného hodnocení zkoušky tvoří příslušná oblast.

Tabulka č. 1: Složení zadání zkoušky z ruského jazyka

Jazyk, text	5	11 %
Slovní zásoba a frazeologie	2	3 %
Jazyk, pravopisná pravidla	7	13 %
Jazyk, pravidla interpunkce	5	11 %
Jazyk, jazykové normy	4	14 %
Řeč, charakteristika ruského jazyka	1	7 %
Rozvoj (vyspělost) jazyka, písemná úloha	1	41 %

Autoři zkušebních materiálů rozlišují úlohy také z hlediska jejich obtížnosti. Celkově jsou v písemné zkoušce obsaženy úlohy 3 různých obtížností – základní, pokročilé a vysoké. Jak uvádí specifikace zkoušky, většina obsažených zadání (21) odpovídá základní úrovni obtížnosti a pouhá 3 zadání jsou na úrovni vysoké. Na výsledném hodnocení zkoušky se hodnota zadání základní obtížnosti podílí 41 %, úlohy vysoké obtížnosti tvoří 18 % výsledného maximálního počtu bodů. Vzhledem k charakteru úloh jsou odpovědi v první části zkušebního testu stručné (slovo, slovní spojení, číslo nebo výčet čísel či slov) (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 3–6, online).

Ve srovnání se zkušebními materiály z loňského roku, se zadání maturitní zkoušky v r. 2015 změnilo nejen svou strukturou, ale také bylo doplněno prací se slovníkovými hesly v rámci úloh ověřujících porozumění lexikálnímu významu slova (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 8, online).

Druhou část zkoušky tvoří jedno zadání v podobě písemné práce, která má za úkol prověřit schopnost žáka vytvořit vlastní písemný projev na základě přečteného textu. K danému textu jsou žákovi zpravidla zadány otázky a úkoly, na které se má při tvorbě zaměřit. Prověřováno může být např. porozumění textu, schopnost vyjádřit svůj názor a vhodně argumentovat, zformulovat cizí myšlenku vlastními slovy, ale také zvolit vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci. Písemná práce by měla obsahovat alespoň 150 slov. Informace přepsané z výchozího zadání se do celkového počtu slov

nepočítají. Protože tato úloha spočívá v samostatném projevu žáka, může být vypracována na libovolné ze 3 úrovní obtížnosti (základní, pokročilá, vysoká). Ve statistikách a přehledech je na ni však nahlíženo jako na úlohu pokročilé obtížnosti. Ačkoliv se jedná o jedinou úlohu pokročilé obtížnosti v celé zkoušce, díky své vysoké hodnotě (počtu bodů, kterých je možné dosáhnout) tvoří výsledek písemného projevu 41 % celkového hodnocení zkoušky (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 5–6, online).

Rozvržení času na jednotlivé části zkoušky je věcí žáka, na vypracování písemné práce se však doporučuje vyhradit si čas 110 minut z celkových 210 (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 7, online).

Své odpovědi na úlohy z první části zaznamenávají žáci v souladu s instrukcemi na úvodní straně testového sešitu a dokumentu o pravidlech vyplňování formulářů JSZ do záznamového archu č. 1 (бланк ответов № 1). Text vytvořený podle zadání poslední úlohy (písemné práce) zapisují žáci zvlášť, do záznamového archu č. 2 (бланк ответов № 2) (ФИПИ. Демонстрационный...по русскому языку, 2014, online). Při zkoušce mají žáci k dispozici prázdné papíry A4 (předtištěné) pro své poznámky aj. Na tyto papíry však při hodnocení nebude brán zřetel. Odpovědi na všechny úlohy musí být řádně zapsány do příslušných formulářů (Приказ..., 2013, s. 40).

### **5.1.1 Hodnocení maturitní zkoušky z ruského jazyka**

Hodnocení zkoušky z ruského jazyka je řízeno centrálně. První část zkoušky, tedy odpovědi na uzavřené a úzce otevřené úlohy, je vyhodnocována pomocí počítačového programu. Písemnou práci hodnotí předmětové komise pro ruský jazyk v daném regionu Ruské federace (Приказ..., 2013, s. 40–43).

Pro školní rok 2014/2015 stanovil Rosobrnadzor následující pravidla bodování. Za správnou odpověď u otázek z první části (vyjma úlohy č. 1, 7, 15 a 24) je udělen 1 bod, za nesprávnou odpověď 0 bodů. V případě úloh č. 1 a č. 15 získává žák 2 body, pokud zaznamenal všechny správné varianty, bez ohledu na jejich pořadí. Chybí-li mezi odpověďmi 1 ze správných možností nebo je-li mezi nimi 1 nadbytečná, tedy nesprávná, je za řešení udělen 1 bod. Ve všech ostatních případech nezískává žák žádný bod. Každá správně vyřešená podúloha v zadání č. 7 (přirazovací úloze) je ohodnocena 1 bodem. Celkem tak za ni může žák získat až 5 bodů. Vzhledem k typu úlohy je v tomto případě důležité pořadí, jakém budou odpovědi zapsány (pořadí odpovědí odpovídá pořadí podúloh 1–5). Za každé

správné vybrané slovo v zadání č. 24, ve kterém žák doplňuje slova z nabídky na vynechaná místa v textu, se uděluje 1 bod. Dohromady může být v této úloze dosaženo až 4 bodů. I v případě tohoto zadání je důležité pořadí odpovědí. Za první část zkoušky mohou žáci dosáhnout nejvýše 33 bodů, což odpovídá 59 % z celkového maximálního počtu bodů (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 4–6, online).

Druhá část zkoušky je hodnocena na základě 12 kritérií hodnocení. Kritéria a maximální možné počty bodů, kterými může být každé z nich obodováno, jsou určena následovně:

- 1) Zformulování problematiky výchozího textu (max. 1 bod), pokud ale žákova formulace neodpovídá výchozímu textu, budou kritéria 1–4 ohodnocena 0 body;
- 2) Vlastní komentář žáka k této problematice (max. 2 body);
- 3) Vyjádření postoje autora výchozího textu (max. 1 bod);
- 4) Žákova argumentace vlastního názoru na danou problematiku (max. 3 body), 3 body žák získá pouze, pokud uvede alespoň 2 argumenty, z nichž 1 vychází z umělecké, publicistické nebo naučné literatury;
- 5) Obsahová celistvost, jazyková soudržnost a logická návaznost textu (max. 2 body);
- 6) Písemný projev (různorodost využitých prostředků a slov) a přesnost/preciznost (max. 2 body), 2 body mohou být uděleny pouze, jsou-li uděleny také u kritéria č. 10;
- 7) Dodržování pravopisných pravidel (max. 3 body);
- 8) Dodržování pravidel interpunkce (max. 3 body);
- 9) Gramatická správnost (max. 2 body);
- 10) Dodržování jazykových norem (max. 2 body);
- 11) Dodržování etických pravidel (zachování slušnosti) (max. 1 bod);
- 12) Faktická správnost (max. 1 bod).

Napíše-li žák práci v rozsahu méně než 70 slov, bude ohodnocena 0 body (ФИПИ. Демонстрационный...по русскому языку, 2014, online).

Podrobná kritéria jsou uvedena v příloze A. Jak uvádí FIPI ve specifikaci zkušebních materiálů pro rok 2015, pokud žák pouze převypráví výchozí text nebo ho dokonce opíše bez doplnění vlastních komentářů, získá za tuto úlohu 0 bodů. Nesouvisí-li žákův autorský text s textem výchozím, úloha se nehodnotí. Písemná práce může být hodnocena maximálně



23 body, tj. 41 % z celkového hodnocení (ФИПИ. Спецификация... по русскому языку, 2014, s. 7, online).

Podle informací poskytnutých FIPI byl v r. 2015 oproti předchozímu roku snížen maximální počet bodů, který je možné ve zkoušce z ruského jazyka získat, na hodnotu 56 (primárních) bodů. Minimální počet testových bodů, nezbytný pro úspěšné absolvování zkoušky, je 24. Žáci, kteří chtějí postoupit na vysokou školu, potřebují dosáhnout výsledku alespoň 36 testových bodů (Распоряжение..., 2014, s. 1–2).

## 5.2 Česká republika

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury je povinná pro každého maturujícího žáka. Jedná se o zkoušku komplexní, která se skládá ze 3 centrálně řízených dílčích zkoušek: didaktického testu, písemné práce a ústní zkoušky. Každá dílčí zkouška probíhá samostatně, jinou formou a je koncipována tak, že se zaměřuje na ty vědomosti a dovednosti, pro jejichž ověřování je odpovídající forma zkoušky nejefektivnější. Určité prolínání všech dílčích zkoušek je však nevyhnutelné, např. práce s textem či ověřování znalostí pravidel českého pravopisu jsou zastoupeny v každé z nich (Komplexní zkouška z českého..., 2009, s. 4).

Nejprve probíhají zkoušky písemné – didaktický test a písemná práce, které jsou zadávány centrálně v souladu s jednotným zkušebním schématem. Všichni žáci tedy obdrží testové sešity s totožným zadáním současně. Vyhodnocení didaktického testu zabezpečuje Centrum, opravu písemných prací hodnotitelé jmenovaní ředitelem školy. Termín konání ústní zkoušky, která se před maturitní komisí, je v kompetenci ředitele školy. Jeho kompetence jsou však omezeny centrálně určenými pravidly (např. pravidla pro sestavení maturitní komise, počet zadání, struktura zkoušky, doba zkoušení atd.) (Vyhláška..., 2009, s. 2–11).

Výsledné hodnocení, do kterého se započítávají procentních body dosažené ve všech dílčích zkouškách stejným dílem, Centrum následně převádí na známky 1–5 podle pravidel zveřejněných MŠMT (viz Tab. č. 2) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 1–2, online).

Tabulka č. 2: Převod procentních bodů na známku ve zkoušce z českého jazyka a literatury

88–100 %	1 (výborný)
74–87 %	2 (chvalitebný)

59–73 %	3 (dobrý)
43–58 %	4 (dostatečný)
< 43 %	5 (nedostatečný)

### 5.2.1 Didaktický test z českého jazyka a literatury

Didaktický test je písemná zkouška, která prověřuje nejrůznější jazykové a literární znalosti a dovednosti žáka podle příslušného katalogu (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, s. 5–7, online). Didaktický test tvoří série 32 otevřených i uzavřených úloh. Některé z nich jsou rozděleny na podbody (podotázky), odpovědi tedy žák zaznamenává více. Na vypracování didaktického testu je vymezen čas 60 minut. Účastníci didaktického testu nemohou v jeho průběhu využívat žádné pomůcky kromě psacích potřeb (Maturitní zpravodaj č. 31, 2015, s. 1–2, online).

Většinu didaktického testu tvoří uzavřené úlohy, na které žák ze 4 nabídnutých odpovědí vybírá 1 správnou (tzv. multiple-choice úlohy). Dalším obsaženým typem jsou úlohy dichotomické nebo alternativní, které jsou založené na volbě 1 ze 2 nabídnutých odpovědí u každé podúlohy (např. ano/ne, pravda/nepravda). Mezi úlohami nechybí ani seřazování úryvků textu podle jeho logické návaznosti (tzv. seřazovací úlohy) (CZVV. Český jazyk a literatura: Didaktický..., 2014, online). Jak uvádí Maturitní zpravodaj č. 31, od školního roku 2014/2015 jsou na základě upravených směrnic zařazeny 2 nové typy úloh. Jedná se o úlohy přiřazovací, v nichž žák ke každému dílčímu zadání přiřazuje jednu adekvátní možnost z nabídky. Nabízených možností je však více než samotných zadání, a některé z variant tak zůstanou nevyužity. Druhým typem jsou otevřené úlohy, které vyžadují krátkou odpověď (např. správné jméno autora úryvku, název uměleckého směru, slovního druhu či výběr gramaticky nesprávného slova z textu aj.) (Maturitní zpravodaj č. 31, 2015, s. 2, online).

#### 5.2.1.1 Hodnocení didaktického testu z českého jazyka a literatury

Didaktický test je vyhodnocován centrálně pomocí speciálního počítačového programu. Ředitel školy zprostředkuje žákům výsledky obdržené od Centra nejpozději

do následujícího pracovního dne od doručení, a to v podobě výpisu výsledku každého žáka (Vyhláška..., 2009, s. 11).

Ze vzorového zadání didaktického testu je patrné, že jednotlivé úlohy se liší svou hodnotou (vždy 1– 4 body), která je konkretizována u zadání každé úlohy. Udělení části bodu (např. 0,5 bodu) není možné. Za celý test lze získat dohromady 50 bodů. Správnost odpovědí na otevřené úlohy je možné vždy jednoznačně určit, což zaručuje objektivnost hodnocení i těchto úloh (CZVV. Český jazyk a literatura: Didaktický..., 2014, online).

Ze zveřejněného správného řešení vzorového didaktického testu vyplývá, že za otevřenou úlohu může žák podle její obtížnosti získat 2–3 body. Seřazovací úlohy jsou hodnoceny 3 body, je-li pořadí úryvků zcela správné. Při záměně pořadí byť pouhých 2 úryvků, je za úlohu uděleno 0 bodů. Všechny uzavřené úlohy s výběrem odpovědi jsou hodnoceny 1 bodem, a stejně je obodována každá správně přiřazená možnost v přiřazovacích úlohách (CZVV. Český jazyk a literatura: Klíč..., 2014, online). Maximálně 2 body mohou být ohodnoceny také úlohy dichotomické (alternativní). Maturitní zpravodaj č. 31 však uvádí, že hodnoceni jsou v případě této úlohy pouze ti žáci, kteří zvolí správnou odpověď alespoň už 3 tvrzení<sup>15</sup> (Maturitní zpravodaj č. 31, 2015, s. 2, online).

Tato nejvyšší dosažitelná hranice činí 50 bodů, získá-li tedy žák z didaktického testu 40 bodů, jeho úspěšnost činí 80 %. Pro úspěšné absolvování didaktického testu musí žák dosáhnout úspěšnosti alespoň 44 % (tj. 22 bodů z 50 možných) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 2, online).

### **5.2.2 Písemná práce z českého jazyka a literatury**

Předmětem písemné práce je ověření schopnosti žáka vytvořit ve vymezeném čase souvislý písemný projev, který odpovídá stanovené komunikační situaci a funkčnímu stylu. Prací se testuje znalost pravidel spisovné češtiny, používání adekvátních jazykových prostředků a pozornost je věnována také kompoziční výstavbě textu (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, s. 7, online).

Katalog požadavků uvádí, že na začátku zkoušky je žákům rozdán testový sešit s 10 různými zadáními, která jsou zpravidla určena titulkem a požadovaným způsobem

---

<sup>15</sup> 0–2 správně vyřešené úlohy odpovídají 0 bodům, 3 úlohy 1 bodu a všechny správně zodpovězené úlohy 4 bodům.

zpracování. Většina zadání bývá doplněna také o výchozí text, obrázek, tabulku, graf aj. Požadavky na zpracování mohou být charakterizovány funkčním stylem, konkrétním útvarem, slohovým postupem, specifikováním komunikační situace (adresátem, cílovou skupinou, účelem textu) nebo kombinací těchto kritérií. Se zněním zadání se žáci seznámí až v den realizace této zkoušky. Pro každý termín písemné práce vyhláší Ministerstvo školství 10 nových zadání, stanovených Centrem (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, s. 8, online).

Na výběr 1 zadání, které bude žák vypracovávat, je Maturitní vyhláškou určeno 25 minut. Žák může tento čas využít také na přípravu osnovy písemné práce. Číslo zvoleného zadání musí být uvedeno na úvodní straně záznamového archu. Na vypracování písemné práce o délce alespoň 250 slov (nezahrnuje případný opis výchozího textu) je určena lhůta 90 minut. Při hodnocení je brána v potaz tolerance 50 slov (Vyhláška..., 2009, s. 4). V průběhu písemné práce mohou žáci používat Pravidla českého pravopisu (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, s. 8, online).

#### *5.2.2.1 Hodnocení písemné práce z českého jazyka a literatury*

Hodnocení písemné práce z českého jazyka provádí pedagogičtí pracovníci příslušných škol v souladu s centrálně určenou metodikou. Výsledky písemných prací zašle ředitel Centru nejpozději do začátku ústní zkoušky, a bez odkladu s nimi seznámí také žáky (Vyhláška..., 2009, s. 11).

Podle zveřejněných kritérií je důležité dodržet při psaní 3 základní podmínky: stanovený rozsah vlastního textu žáka, soulad se zadaným tématem a komunikační situací (dodržet funkční styl, slohový útvar atp.). V opačném případě by celá práce nebyla dále hodnocena, resp. byla ohodnocena 0 body. Pokud žákova písemná práce obsahuje text jednoznačně převzatý (např. ze zadání), tato část se nezapočítává do celkového počtu slov práce (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3–4, online).

Jsou-li dodržena výše zmíněná pravidla, přistupuje se k hodnocení práce dle jednotlivých kritérií, která každoročně vyhláší Ministerstvo školství (viz příloha B). Každé ze 6 kritérií může být ohodnoceno 0–5 body. Zveřejňována jsou také pravidla, komentující počet udělených bodů v závislosti na míře naplnění daného kritéria (viz příloha C) V některých případech je možné vymyslet k textu vlastní odpovídající titulek, který může být také ohodnocen (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3–4, online).

Pro úspěšné zvládnutí této dílčí zkoušky musí žák dosáhnout minimální hranice úspěšnosti, která činí 40 % (tj. 12 bodů z možných 30) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3, online).

### 5.2.3 Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

Poslední dílčí zkouška se koná ústní formou a zaměřuje se na ověření znalostí žáka z oblasti české a světové literatury včetně kulturních a literárně-historických souvislostí, jeho dovednosti v oblasti analýzy textu a kulturu ústního projevu. Jak je stanoveno Maturitní vyhláškou, zkouška probíhá před maturitní komisí v termínu, který stanoví ředitel školy, a trvá nejvýše 15 minut (Vyhláška..., 2009, s. 2–3).

K ústní maturitní zkoušce z českého jazyka si žák sestaví seznam přečtené literatury o 20 dílech, který s předstihem odevzdá řediteli školy. Tituly vybírá z kánonu alespoň 60 literárních děl, vytvořeného na základě katalogu požadavků ředitelem školy<sup>16</sup>, a zveřejněného nejpozději do 30. 9. téhož školního roku (Vyhláška..., 2009, s. 4–5). Výběr děl podmiňuje katalog požadavků následujícími kritérii:

- od každého autora budou zvolena maximálně 2 literární díla;
- v seznamu bude nejméně 2 díly zastoupeno drama, próza i poezie;
- v seznamu budou minimálně:
  - 2 díla ze světové a české literatury konce 18. století;
  - 3 literární díla ze světové a české literatury 19. století;
  - 4 díla ze světové literatury 20. a 21. století;
  - 5 literárních děl z české literatury 20. a 21. století (CZVV. Katalog... Český jazyk a literatura, 2013, s. 9, online).

Seznam přečtené literatury zároveň představuje také soubor 20 konkrétních zadání pro ústní zkoušku. Ke každému z děl je vytvořen pracovní list, který je označen jménem autora a názvem literárního díla. Jak uvádí vyhláška, v den zkoušky si žák losuje před maturitní komisí 1 zadání ze svého seznamu, k němu obdrží příslušný pracovní list a má 20 minut na přípravu. Během ní nemá žák k dispozici jiné pomůcky než psací potřeby a prázdné papíry. V průběhu jednoho zkušebního dne nemohou být zkoušeni dva žáci z téhož zadání (Vyhláška..., 2009, s. 4–5).

---

<sup>16</sup> Dříve si žáci vybírali díla z centrálního kánonu. Podle aktualizovaných katalogů si každá škola sestavuje od r. 2015 kánon samostatně (Český..., online).

Maturitní vyhláškou je určeno, že pracovní list se vždy skládá z výňatku uměleckého a neuměleckého textu a z obecné struktury ústní zkoušky. Je na každé škole, zda si vytvoří vlastní pracovní listy, upraví pracovní listy připravené Centrem (např. doplňujícími otázkami) nebo použije jejich originály (Vyhláška..., 2009, s. 5). V každém případě musí být ve zkoušce zastoupeno všech 6 částí ústní zkoušky stanovených Ministerstvem školství, které jsou zároveň předmětem hodnocení (viz Příloha D) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 7, online).

### *5.2.3.1 Hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury*

Hodnocení ústní zkoušky probíhá ve škole podle kritérií hodnocení zveřejněných Ministerstvem školství a je kompetencí zkušební maturitní komise. Jak uvádí Maturitní zpravodaj č. 31, za každou ze 6 částí ústní zkoušky mohou být žákovi uděleny až 4 body. Za charakteristiku uměleckého textu tak může získat až 16 bodů, v případě neuměleckého textu 8 bodů. Je-li charakteristika uměleckého textu ohodnocena méně než 4 body nebo charakteristika neuměleckého textu méně než 3 body, za celou ústní zkoušku je žák hodnocen 0 body. Sedmým kritériem hodnocení je úroveň žákova ústního projevu (spisovnost a jazyková kultura) po celou dobu ústní zkoušky, za kterou mu mohou být uděleny až 4 body. Pokud však za některé z předchozích kritérií získal žák 0 bodů, nemůže být kvalita jeho řeči hodnocena více než 3 body (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 7, online).

Centrálně jsou vydávány také komentáře, které blíže určují, jakému slovnímu hodnocení odpovídá konkrétní bodová hodnota (viz příloha E) (MŠMT. ČJL..., 2015, online).

U ústní zkoušky musí žák dosáhnout alespoň úspěšnosti 44 % (tedy 13 bodů z maxima 28 bodů), aby se tato dílčí zkouška považovala za úspěšně složenou (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3, online).

## **6 Maturitní zkouška z matematiky**

Tato kapitola popisuje strukturu maturitní zkoušky z matematiky a pravidla pro její vyhodnocování v obou porovnávaných zemích. Uvádí také do problematiky zvyšování nároků na matematické vzdělání žáků spojené se zaváděním variant testů na vyšší úrovni.

### **6.1 Ruská federace**

Úspěšné absolvování maturitní zkoušky z matematiky, která se koná formou písemného testu, představuje pro všechny žáky v Ruské federaci nezbytnou podmínku

pro získání maturitního vysvědčení. Od školního roku 2014/2015 si maturující žáci mohou zvolit mezi základní a pokročilou úrovní. Pokročilá úroveň je určena všem, kteří chtějí pokračovat ve studiu na vysokých školách vyžadujících u přijímacího řízení předmět matematika. Zkoušku na základní úrovni konají všichni ostatní maturující žáci (Справка..., s. 2, online).

Podle pravidel zveřejněných Federálním institutem pro pedagogická hodnocení mohou žáci v průběhu testování používat kromě psacích potřeb také pravítko. Spolu se zadáním testu jim bude rovněž rozdán **přehledový materiál** (справочный материал), který obsahuje základní algebraické i geometrické vzorce, nákresy obrazců a těles s jejich charakteristikami, trigonometrické funkce, druhé mocniny aj. (ФИПИ. Спецификация... Базовый уровень, 2014, s. 3–8, online, ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 3–9, online).

Podrobně rozpracovaný přehled tematických okruhů včetně dílčích témat, stejně tak jako soupis a charakteristiku kompetencí, které budou u zkoušky ověřovány, zveřejňuje FIPI v samostatných dokumentech (viz příloha F a příloha G).

### **6.1.1 Základní úroveň**

Zkouška z matematiky na základní úrovni je určena žákům, kteří se dále nehodlají věnovat studiu či výzkumu v matematickém oboru. Zkouška se zaměřuje především na ověřování běžných matematických dovedností, na schopnosti žáka využít nabitě znalosti v praxi, logicky uvažovat a pracovat s poskytnutými informacemi (ФИПИ. Спецификация... Базовый уровень, 2014, s. 2–3, online).

Po rozdání testových sešitů, záznamových archů a podpůrných materiálů začíná samotné testování. Dokument se směrnicemi určuje, že je test tvořen 20 úlohami a na jeho vypracování mají žáci stanovený čas 180 minut. Odpovědi na všechny otázky v testu mají podobu celého čísla, desetinného čísla nebo výčtu čísel. (ФИПИ. Спецификация... Базовый уровень, 2014, s. 3–6, online).

V ukázkovém zadání testu si můžeme všimnout, že většina testu je tvořena úzce otevřenými úlohami, ve kterých musí žák samostatně najít řešení zadání a svou odpověď zaznamenat do formuláře. Při řešení testu se žák setká také s uzavřenými úlohami. V přiřazovacích úlohách má žák za úkol každou ze čtyř podúloh spojit nejvhodnější možností

z nabídky 4 odpovědí. V jiných úlohách pak sestavuje odpověď výběrem vhodných možností z nabídky (ФИПИ. Демонстрационный... по математике: Базовый уровень, 2014, online).

Body získané v této zkoušce se nepřevádí do stobodového systému a nejsou prostředkem pro postup ke studiu na vysoké škole (Справка..., s. 2, online).

### **6.1.2 Vyšší úroveň**

Vyšší úroveň maturitní zkoušky z matematiky je určena žákům, kteří se plánují matematice věnovat i v budoucnu. Jedná se o test, který se skládá z celkem 21 zadání rozdělených do dvou částí. První část testu má podobný charakter jako zkouška na základní úrovni. Zadání v druhé části odpovídají svou obtížností i vyžadovanými dovednostmi účelu zkoušky na vyšší úrovni (ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 2–3, online).

V souladu s pravidly, stanovenými FIPI, jsou žákům na vypracování všech 21 zadání vyhrazeny 3 hodiny a 55 minut (ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 9, online). V průběhu testování mohou pro své poznámky i zápis výsledků používat dokument se zadáními. Hodnoceny jsou pouze odpovědi zanesené do příslušného formuláře způsobem odpovídajícím instrukcím v testovém sešitu. Pro každou část testu na vyšší úrovni obdrží žáci samostatný formulář.

Ve zveřejněných dokumentech FIPI rovněž seznámil veřejnost se strukturou maturitní zkoušky. První část testu se skládá z 9 úzce otevřených úloh, na které žák odpovídá celým číslem nebo desetinným číslem. Druhá část je tvořena 5 úzce otevřenými a 5 široce otevřenými úlohami pokročilé obtížnosti a 2 široce otevřenými úlohami vysoké obtížnosti, které jsou do zkoušky zařazeny za účelem výběru zájemců o postup na vysoké školy s vyššími požadavky na připravenost žáků v oblasti matematiky. Zatímco u úzce otevřených zadání stačí do formuláře zapsat výslednou odpověď, v případě široce otevřených úloh je nezbytné zaznamenat celý postup řešení příkladu (ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 4–8, online).

U široce otevřených úloh, u nichž je předmětem hodnocení také postup řešení, upozorňují odborníci FIPI na existenci různých způsobů řešení i zápisu. Je zcela na žákovi, kterou metodu řešení zvolí. Pro hodnotitele je podstatná matematická správnost zápisu a patrnost vývoje žakových myšlenek. V případě, že žák zapíše do formuláře pouze výsledek,



buť správný, obdrží za úlohu 0 bodů (ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 3, 9, online).

Body z této zkoušky se převádí do stobodového systému a mohou být využity pro postup na příslušné vysoké školy (Справка..., s. 2, online).

### **6.1.3 Hodnocení maturitní zkoušky z matematiky**

Záznamové archy jsou zasílány na centrální vyhodnocení. Zatímco uzavřené úlohy a odpovědi na úzce otevřené úlohy se vyhodnocují automaticky prostřednictvím speciálního systému, odpovědi na otevřené úlohy jsou zkontrolovány dvěma pověřenými hodnotiteli a obodovány. Na vyhodnocení testů z matematiky je stanoveno 6 dní. Poté jsou výsledky jednotlivých žáků oznámeny řediteli školy (Приказ..., 2013, s. 38–44).

ФИПИ uvádí v charakteristice zkušebních materiálů pro obě úrovně zkoušky specifický systém hodnocení. Každá úloha v testu na základní úrovni, úlohy v první části a prvních pět úloh pokročilé obtížnosti v druhé části testu na vyšší úrovni mohou být ohodnoceny v případě správného řešení právě 1 bodem (ФИПИ. Спецификация... Базовый уровень, 2014, s. 5, online, ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 9, online).

U maturitní zkoušky z matematiky na základní úrovni lze dosáhnout nejvýše 20 primárních bodů (ФИПИ. Спецификация... Базовый уровень, 2014, s. 5, online). Pro školní rok 2014/2015 stanovil Rosobrnadzor minimální hranici úspěšnosti 3 body, žák tedy musí správně vyřešit alespoň 3 úlohy, aby ve zkoušce uspěl (Распоряжение..., 2014, s. 2). Primární body se v případě této zkoušky převádí dále na známky, tedy do pětibodového systému hodnocení.

Podle informací zveřejněných ФИПИ se maximální počet bodů za každou úlohu v druhé části testu na vyšší úrovni pohybuje v závislosti na obtížnosti zadání mezi 1–4 body. Při opravě řešení široce otevřených úloh dbají hodnotitelé na centrálně stanová kritéria hodnocení. Pokud například žák u takovéto úlohy uvede správný výsledek, avšak bez postupu řešení, nezíská za úlohu žádný bod. Postup hodnotitelů při opravě široce otevřených úloh přibližuje vzorové zadání testu z matematiky, které kromě správných postupů řešení obsahuje také přehledy hodnocení neúplných řešení jednotlivých zadání. Nejvyšší dosažitelný počet bodů ve zkoušce z matematiky na vyšší úrovni je 34. Součet všech bodů získaných

ohodnocením jednotlivých úloh se převádí do stobodové škály (ФИПИ. Спецификация... Профильный уровень, 2014, s. 9–10, online).

Rosobrnadzor stanovil pro tento rok minimální hranici úspěšnosti 27 testových bodů (Распоряжение..., 2014, s. 1–2).

## 6.2 Česká republika

Maturitní zkouška z matematiky může pro žáky v České republice představovat zkoušku povinnou anebo nepovinnou. Ze sestaveného maturitního modelu vyplývá, že se povinnou zkouškou stává tehdy, pokud se žák nepřihlásí k maturitní zkoušce z cizího jazyka (Základní..., online). Testování znalostí a dovedností v předmětu matematika probíhá písemně, formou didaktického testu.

Didaktický test se na základě aktuálního katalogu požadavků schváleného Ministerstvem školství orientuje na pět základních kategorií kompetencí, kterými jsou:

- osvojení matematických pojmů a dovedností;
- matematické modelování;
- vymezení a řešení problému;
- komunikace;
- užití pomůcek (CZVV. Katalog... Matematika , 2013, s. 5–6, online).

Základní informace o maturitní zkoušce z matematiky mohou zájemci získat z Maturitního zpravodaje č. 30. Na začátku zkoušky jsou žákům rozdány testové sešity, které obsahují zadání, a záznamové archy pro zápis odpovědí. Následuje 15 minut na přípravu strategie řešení testu. Během této přípravy mohou žáci listovat testovým sešitem a psát si poznámky k jednotlivým úlohám v testovém sešitě. Zapisovat své odpovědi do záznamového archu je však možné až v průběhu 90 minut vymezených na samotné řešení testu (Maturitní zpravodaj č. 30, 2015, s. 1, online).

Test je tvořen 26 úlohami, ze kterých prvních 15 jsou úlohy otevřené. V případě úzce otevřených úloh zapisuje žák do záznamového archu řešení, ke kterému sám dospěl. Od školního roku 2014/2015 jsou do didaktického testu nově zařazeny také široce otevřené úlohy. U odpovědí na tyto úlohy je nezbytné do záznamového archu uvést také celý postup řešení. Zbývajících 11 úloh v testu představují různé typy úloh a podúloh uzavřeného typu

(multiple-choice, přiřazovací či dichotomické úlohy)<sup>17</sup>, které mají vždy 1 správné řešení (CZVV. Matematika..., 2014, online).

Kromě psacích potřeb povoluje katalog žákům používat v průběhu testu také Matematické, fyzikální a chemické tabulky pro střední školy bez jakýchkoliv poznámek, rýsovací potřeby a kalkulačku schváleného typu (CZVV. Katalog... Matematika, 2013, s. 12, online). Vzhledem k modernizaci kalkulačků a snaze co nejdůkladněji ověřit žákovy skutečné dovednosti a znalosti, byla možnost jejich užívání omezena pouze na kalkulačky bez grafického režimu, řešení rovnic a úprav algebraických výrazů. Podmínky pro výběr pomůcek jsou podrobně zpracovány a představeny na internetových stránkách Nové maturity (Povolené..., online).

### **6.2.1 Hodnocení maturitní zkoušky z matematiky**

Automatické vyhodnocení uzavřených úloh i ohodnocení otevřených úloh hodnotiteli zajišťuje Centrum. Výsledky zpřístupní ředitel žákům v podobě výpisu výsledků nejdéle do druhého dne od jejich obdržení (Vyhláška..., 2009, s. 7, 11).

V didaktickém testu se objevují úlohy za 1–4 body. U každé úlohy v testovém sešitě je uvedena její bodová hodnota. Za výběr správné odpovědi u úloh typu multiple choice získává žák plný počet bodů. V případě úloh dichotomických získává plný počet bodů v případě správného zodpovězení všech podúloh a snížené ohodnocení v případě, že se dopustí 1 chyby. Pokud žák chybně zodpoví více podúloh, nezíská za tuto úlohu žádný bod. Systém částečného bodování se využívá také u přiřazovacích úloh a úloh otevřených (Hodnocení úloh, online).

Pokud žák u široce otevřené úlohy neuvede v záznamovém archu postup řešení, bude úloha ohodnocena 0 body. Naopak v případě, že se dopustí numerické chyby, může mu správný postup zajistit alespoň část bodového hodnocení (Maturitní zpravodaj č. 30, 2015, s. 2, online).

Celkově lze v didaktickém testu z matematiky dosáhnout 50 bodů. Minimální hranice úspěšnosti odpovídá 33 % (tj. 17 bodů). Výsledky zkoušky jsou Centrem převáděny na známky na základě deskriptorů platných pro školní rok 2014/2015 (viz Tab. č. 3) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 2, online).

---

<sup>17</sup> Viz Přehled vybraných termínů maturitní zkoušky.

Tabulka č. 3: Převod procentních bodů na známku ve zkoušce z matematiky

85–100 %	1 (výborný)
69–84 %	2 (chvalitebný)
52–68 %	3 (dobrý)
33–51 %	4 (dostatečný)
< 33 %	5 (nedostatečný)

### 6.2.2 Výběrová zkouška Matematika+

Matematika+ je výběrová zkouška ze středoškolské matematiky. Na základě rozhodnutí MŠMT bylo vyhlášeno pokusné ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení této zkoušky, jehož pilotní fáze začala ve vybraných školách v r. 2014. V této fázi bylo k jednotné státní zkoušce připuštěno pouze 6000 zájemců ze škol vybraných Centrem (MŠMT. Vyhlášení..., 2013, s. 2, online).

Hlavní fáze pokusného ověřování bude probíhat v kalendářních rocích 2015 a 2016. V nich může být na základě rozhodnutí ředitele školy tato zkouška zařazena do nabídky nepovinných zkoušek profilové části na libovolné škole. Výsledky maturitní zkoušky Matematika+ mohou zohlednit také fakulty některých vysokých škol při přijímacím řízení ke studiu pro akademické roky 2015/2016 a 2016/2017. Seznam vysokých škol, které se na pokusném ověřování tímto způsobem účastní, zveřejní MŠMT vždy v listopadu předchozího roku (MŠMT. Vyhlášení..., 2013, s. 2–3, online).

Pokusné ověřování bylo zahájeno s cílem připravit kvalitní výběrovou zkoušku z matematiky a podpořit zvýšení matematické gramotnosti žáků středních škol. Hlavní cílovou skupinou projektu jsou nadaní žáci středních škol a žáci se zájmem o matematiku, u kterých se předpokládá studium na vysoké škole s matematickým, technickým či přírodovědným zaměřením. V neposlední řadě je možné chápat pokusné ověřování jako snahu navázat spolupráci s vysokými školami při přijímacím řízení. Průběh pokusného ověřování je podroben analýze a na základě hodnotících zpráv bude vyvozen další postup při přípravě maturitní zkoušky (MŠMT. Vyhlášení..., 2013, s. 1–2, online).

Zkouška Matematika+ se koná formou centrálně zadávaného i vyhodnocovaného didaktického testu, na jehož vypracování je vymezeno 150 minut. Ačkoliv se k ní žáci přihlašují v rámci profilové části maturitní zkoušky, je centrálně administrována a tudíž i zahrnuta do jednotného zkušebního schématu stanoveného MŠMT (MŠMT. Vyhlášení..., 2013, s. 2–4, online).

Katalog požadavků pro zkoušku Matematika+ podrobně definuje pět kategorií kompetencí, které jsou rozšířenou variantou dovedností vyžadovaných u standardní maturitní zkoušky z matematiky. V tomtož dokumentu nalezneme také tematické okruhy, které jsou ve srovnání se zkouškou z matematiky vzhledem k charakteru výběrové zkoušky rovněž obsáhlejší. Během testování mohou žáci používat psací a rýsovací potřeby, Matematické, fyzikální a chemické tabulky a kalkulačtor bez grafického režimu, řešení rovnic a úprav algebraických výrazů (MŠMT. Příloha č. 1 k Vyhlášení..., 2013, s. 3–12, online).

Z ukázkového didaktického testu je patrná jeho jednotná struktura. Test tvoří 23 úloh. První polovina zadání jsou úlohy otevřené. Většina z těchto 12 úloh jsou úlohy úzce otevřené (zakreslení grafu do záznamového archu, zaznamenání vlastního výsledku apod.). U 3–4 úloh musí žák v archu uvést i svůj postup řešení. Zbývající úlohy jsou typu multiple choice, přiřazovací a dichotomické úlohy, tedy úlohy uzavřené, vždy s 1 správnou odpovědí (CZVV. Matematika+..., 2015, online).

#### *6.2.2.1 Hodnocení výběrové zkoušky Matematika+*

Veškerá níže zmíněná pravidla vyhodnocování didaktického testu Matematika+ se řídí zvláštními kritérii hodnocení stanovenými pro tuto zkoušku, která jsou zveřejněna v Příloze č. 4 k oficiálnímu dokumentu vyhlašujícímu pokusné ověřování.

V didaktickém testu mohou žáci dosáhnout nejvýše hodnocení 50 bodů (25 bodů za řešení otevřených úloh a dalších 25 za řešení úloh uzavřených). Bodová hodnota každé úlohy či podúlohy je uvedena u jejího zadání v testovém sešitu. Záznamové archy se zaznamenanými odpověďmi jsou prostřednictvím informačního systému zasílány na vyhodnocení do Centra.

Ministerstvo školství stanovilo minimální hranici úspěšnosti 33 %. Pro úspěšné absolvování didaktického testu potřebuje tedy žák získat alespoň 17 bodů (MŠMT. Příloha č. 4 k Vyhlášení..., 2013, s. 1, online).

Po vyhodnocení testů obdrží žáci výpis výsledku didaktického testu, ve kterém budou jimi získané procentní body převedeny na známku v souladu s aktuálními kritérii vydanými MŠMT. Známkou je hodnocena povinná i nepovinná zkouška (MŠMT. Příloha č. 4 k Vyhlášení..., 2013, s. 1, online). Vztah mezi procentní úspěšností a známkou pro školní rok 2014/2015 uvádí tabulka č. 4 (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 2, online).

Tabulka č. 4: Převod procentních bodů na známku ve zkoušce Matematika+

85–100 %	1 (výborný)
67–84 %	2 (chvalitebný)
49–66 %	3 (dobrý)
33–48 %	4 (dostatečný)
< 33 %	5 (nedostatečný)

## 7 Maturitní zkouška z cizího jazyka

Tato kapitola charakterizuje maturitní zkoušky z cizích jazyků v Ruské federaci a České republice. Velká pozornost je věnována struktuře zkoušky jako celku, i jejím dílčím částem, základním parametrům realizace zkoušky a také postupům a pravidlům při jejich hodnocení.

### 7.1 Ruská federace

Ministerstvo vzdělávání a vědy schválilo v prováděcích pravidlech pro školní rok 2014/2015 maturitní zkoušku z cizího jazyka jako nepovinnou. Žáci tedy o své účasti na zkoušce z anglického, francouzského, německého či španělského jazyka rozhodují na základě vlastního zájmu (Приказ..., 2013, s. 8). Jak však údajně sdělil informační agentuře *Rossiya segodnya (Россия сегодня)* zástupce ministra vzdělávání a vědy Ruské federace Igor Remorenko, tato skutečnost se od r. 2020 změní. Maturitní zkouška z cizího jazyka bude zavedena jako povinná (С 2020 года..., 2013, online).

Podle charakteristiky zveřejněné autory zkušebních materiálů je zkouška z cizího jazyka v roce 2015 rozdělena do 2 dílčích zkoušek – písemné a ústní. Každá dílčí zkouška se zaměřuje na jinou oblast dovedností v závislosti na své formě. Jako celek umožňuje

zkouška prověření úrovně žáka v různých řečových dovednostech (čtení a poslech s porozuměním, písemný a ústní projev), a také jeho obecnou jazykovou znalost a návyky (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 3, online).

Jak uvádí oficiální server státní maturity, dílčí ústní zkouška není povinná a žák se jí účastní na základě vlastního rozhodnutí (ЕГЭ по иностранным..., online). Každý žák by však svou neúčast na ústní zkoušce, která by znamenala ztrátu až 20 bodů z výsledného hodnocení, měl pečlivě zvážit. Od dosaženého výsledku u maturitní zkoušky se bude odvíjet jeho případné další studium. Na základě ministerstvem schválených pravidel totiž každá vysoká škola sestavuje žebříček žáků podle počtu získaných bodů ze zkoušek těch předmětů, které odpovídají jejímu zaměření, a následně rozhoduje o žákově přijetí (Приказ..., 2014, s. 7–18). K podání přihlášky ke zkoušce z cizího jazyka, zrovna tak jako k jiné nepovinné zkoušce, žáky motivuje především jejich zájem o studium na vysoké škole.

Cílem JSZ z cizích jazyků je podle specifikace FIPI určení úrovně komunikačních kompetencí a znalostí žáka v příslušném jazyce. Ve všech částech zkoušky je zjišťován také žákův přehled v reáliích příslušných zemí. Přesněji definovaný obsah zkoušky a požadavky na znalosti a kompetence žáků uvádí katalog požadavků pro příslušný cizí jazyk. Obsah maturitní zkoušky vychází z aktuálních státních vzdělávacích standardů a učebnic určených žákům s prohloubenou výukou cizích jazyků. Pro účely určení úrovně jazykových znalostí a dovedností žáků jsou do všech částí testu zahrnuty úlohy základní (A2+<sup>18</sup> podle Společného evropského referenčního rámce), pokročilé (B1) i vyšší obtížnosti (B2). V nejvíce úlohách je zastoupena obtížnost základní (19), zadání pokročilé obtížnosti se v testu objevuje pouze 9 a úloh vysoké obtížnosti 16. Na vyplnění všech 4 částí písemné zkoušky (poslech, čtení, gramatika a slovní zásoba, psaní) je vymezeno 180 minut. Ústní zkouška se koná v jiný den než zkouška písemná, a včetně přípravy trvá 15 minut (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 2–9, online). Průběh celé zkoušky je podle centrálně stanovených pravidel zaznamenáván na kameru (Приказ..., 2013, s. 27).

Hodnocení ústní zkoušky i všech 4 částí zkoušky písemné je do výsledného hodnocení započítáno stejným dílem. Celkem je u maturitní zkoušky z cizího jazyka možné získat 100 bodů. Aby žák uspěl u této zkoušky a byl mu umožněn postup na vysokou školu, musí dosáhnout alespoň hranice 22 bodů (Распоряжение..., 2014, s. 1–2).

---

<sup>18</sup> Při tvorbě zadání se vychází z charakteristiky úrovně A2, přičemž se tvůrci orientují spíše na deskriptory úrovně B1 než A1 (Specifikace... s. 4).

### 7.1.1 Písemná zkouška z cizího jazyka

Písemná zkouška z cizího jazyka se skládá ze 4 částí – poslech (Аудирование), čtení (Чтение), gramatika a slovní zásoba (Грамматика и лексика) a písemná práce (Письмо). V oficiální charakteristice zkoušky FIPI dále uvádí, že se písemná zkouška skládá z celkem 40 úloh. Pouze v části věnované písemnému projevu se žák setká s široce otevřenými úlohami. Zbytek testu tvoří úlohy s krátkou odpovědí. Styl i forma textu se v jednotlivých úlohách liší, všechny použité materiály však odpovídají každodenním komunikačním tématům a splňují požadavky schválené předsedou Federálního institutu pro pedagogická hodnocení. Během testování není žákům povoleno používat jakékoliv pomůcky kromě psacích potřeb (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 3–9, online).

Během zkoušky mohou žáci pro své poznámky a odpovědi používat poskytnutý list papíru nebo testový sešit. Jak ale upozorňuje každá úvodní strana testového sešitu, předmětem hodnocení jsou pouze řešení úloh zaznamenaná v příslušném formuláři pro odpovědi v souladu s instrukcemi pro vyplňování dokumentu. Pro první tři části testu slouží záznamový arch č. 1 (бланк ответов № 1), písemná práce musí být zapsána na záznamovém archu č. 2 (бланк ответов № 2) (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

#### 7.1.1.1 Poslech

Poslechová část testu se skládá z 9 úloh. Touto částí provází žáky nahrávka obsahující instrukce v ruském jazyce i výchozí texty v jazyce odpovídajícím zkoušce. Doporučená doba na vypracování poslechových cvičení, která je odvozena od délky nahrávky, je 30 minut. Součástí nahrávky jsou také přestávky určené k seznámení se se zadáním nebo k zapsání odpovědi do testového sešitu (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, s. 2, online).

V pravidlech provádění JSZ je stanoveno, že výchozí text každé úlohy žáci uslyší dvakrát (Приказ..., 2013, s. 37). Zkušební materiály blíže uvádí, že po prvním i druhém přehrání budou mít žáci čas (15 vteřin) na zaznamenání svých odpovědí (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).



V poslechové části se vyskytují uzavřené úlohy různých obtížností. Žáci se setkají s přiřazováním různých tvrzení k jednotlivým nahrávkám, kdy 1 tvrzení zůstane nevyužito, dále s určováním pravdivosti či nepravdivosti tvrzení i s výběrem správné odpovědi či konce věty z nabídnutých variant. Poslední zmíněná úloha odpovídá vysoké obtížnosti. Řešení veškerých úloh poslechové části vychází z porozumění cizojazyčnému poslechovému textu (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

#### *7.1.1.2 Čtení*

Část druhá, zaměřená na čtení s porozuměním, je tvořena 9 úlohami. Ukázkové zkušební materiály sice přímo nevymezují čas na jejich vypracování, doporučují však věnovat této části 30 minut. Každá úloha (popř. svazek úloh) je zadána instrukcemi v ruském jazyce a textem v jazyce dané zkoušky. Při řešení všech úloh vychází žák z informací získaných v přečteném textu. Úlohy jsou zpravidla uzavřené. Vyskytuje se mezi nimi např. přiřazování vhodných nadpisů ke krátkým a charakterově odlišným textům nebo doplňování vhodných částí vět z nabídky do vynechaných míst textu, přičemž v obou úkolech zůstane 1 nabízená varianta nevyužita. Žáci mají také za úkol zodpovědět několik otázek nebo dokončit věty vždy výběrem 1 vyhovující ze 4 nabídnutých možností (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

#### *7.1.1.3 Gramatika a slovní zásoba*

Ze zkušebních materiálů vyplývá, že se třetí část zaměřuje na ověření žákových znalostí gramatiky a slovní zásoby v příslušném cizím jazyce. Oddíl je tvořen 20 úlohami, na které si autoři zkoušky doporučují vymezených 40 minut. Po rusky psaných instrukcích vždy následuje cizojazyčný text, do kterého žáci doplňují slovo vždy na základě jiného principu. Většinu zadání tvoří uzavřené úlohy. Žák v nich má za úkol doplnit do prázdných míst v textu slova z nabídky, jejichž formu může navíc v některých úlohách upravit tak, aby byla věta gramaticky i jazykově správná. V úlohách 26–31 formuluje žák vlastní odpověď, kterou taktéž doplňuje do prázdných míst v textu. Nově vzniklé slovo vždy vychází z některého ze slov v nabídce, se kterým musí mít stejný kořen (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

Institut pro pedagogické hodnocení v charakteristice zkoušky uvádí, že první dva svazky úloh (tj. prvních 13 úloh) ve třetí části písemné zkoušky odpovídají vysoké jazykové

úrovni, zbývající pokročilé úrovni (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 12, online).

#### *7.1.1.4 Písemná práce*

Písemná práce je tvořena 2 samostatnými úlohami. První autorský text by měl být o rozsahu 100–140 slov (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online). Tato úloha odpovídá podle zveřejněné specifikace zkoušky nižší úrovni znalosti jazyka (tedy A2+ podle SERRJ) (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 8, online). Zadáním první úlohy je obdrženy osobní dopis, na který má žák odepsat. Žákův vlastní dopis by měl obsahovat odpovědi na veškeré otázky z výchozího dopisu a také ostatní úkoly určené v zadání. Při tvorbě textu je důležité mít na paměti formální pravidla psaní dopisu (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

Délka druhého žákova textu je omezena na 200–250 slov, úloha odpovídá nejen svým rozsahem, ale i tematickou náročností vyšší úrovni jazykové znalosti (B2) (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 8, online). Vzorové zkušební materiály totiž charakterizují druhou úlohu jako text s prvky úvahy, kterým žák okomentuje zmíněný výrok. Zadání této úlohy bývá doplněno otázkami, zjišťujícími žákův postoj, a také obecným návodem pro psaní práce (např. představ problematiku tvrzení, vyjádří svůj názor a uveď k němu alespoň 2–3 důvody atd.) (ФИПИ. Демонстрационный... по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть) , 2014, online).

#### *7.1.1.5 Hodnocení písemné zkoušky*

Písemná zkouška je vyhodnocována centrálně, přičemž uzavřené úlohy a úlohy s krátkou odpovědí jsou opravovány automaticky. Ve vydaném dokumentu se specifikací zkoušky FIPI uvádí, že v těchto úlohách získá žák za každou správně zodpovězenou dílčí úlohu 1 bod. Např. za úlohu, ve které má být určena pravdivost 7 tvrzení, může být tedy uděleno až 7 bodů (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 7, online).

V Pravidlech provádění JSZ je zakotveno, že písemná práce je hodnocena dvěma proškolenými hodnotiteli (Приказ..., 2013, s. 42). Institut pro pedagogická hodnocení stanovuje jako podmínku pro provedení třetí kontroly rozdíl alespoň 3 body v hodnocení

první úlohy a 5 bodů v případě úlohy druhé (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 9, online).

ФИПИ dále určuje podrobná kritéria hodnocení široce otevřených úloh (viz přílohy H, I). V případě, že v některé z úloh žákův text obsahově neodpovídá zadání nebo požadovanému stylu (tj. není splněno kritérium č. 1), je uděleno 0 bodů nejen za toto kritérium, ale za celou úlohu. U písemné práce je také nutné dodržet kritérium určující rozsah práce. Při hodnocení je zohledňována tolerance, která žákovi umožňuje odchýlit se od zadaného počtu slov o 10 % (tj. o 10 slov u první úlohy a o 20 slov u úlohy druhé) v obou směrech. Pokud je žákův text kratší, není hodnocen. Pokud je delší, vyznačí se pouze tolerovaný počet slov a pouze tato část bude hodnocena. Za napsání odpovědi na osobní dopis je možné získat až 6 bodů, nejvyšší hodnocení druhé úlohy je 14 bodů (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 5–8, online).

V části věnované písemnému projevu, stejně jako ve všech ostatních částech písemné zkoušky, je možné dosáhnout 20 (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 4–5, online). Celkem tak žák může za písemnou část maturitní zkoušky z cizího jazyka získat 80 bodů.

### **7.1.2 Ústní zkouška**

Jak uvádí ФИПИ v dokumentech specifikujících zkoušku z cizího jazyka, ústní zkouška se koná samostatně v některý ze dnů následujících po termínu písemné zkoušky. Skládá se ze 4 částí a její délka trvání je 15 minut, včetně času na přípravu. Během této zkoušky není povoleno využívat jakékoliv pomůcky. První tři úlohy ústní zkoušky odpovídají nízké obtížnosti, zatímco poslední zadání je na úrovni vysoké znalosti jazyka (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 8–9, online).

Na základě dokumentu Pravidla provádění JSZ je v průběhu celé zkoušky pořizován zvukový záznam a videozáznam. Předmětová komise hodnotí odpovědi žáka zaznamenané na audio nahrávce zkoušky, která jí je později za těmito účely poskytnuta (Приказ..., 2013, s. 37).

Před každou ze 4 úloh je žákovi poskytnuto 1,5 minuty na přípravu. Poté začíná plynout čas určený nahrání příslušné odpovědi, který je taktéž omezen. První zadání spočívá v přečtení krátkého textu populárně-naučného charakteru. Úloha se tedy zaměřuje na úroveň

výslovnosti a na schopnost přečíst cizojazyčný text plynule a se správnou intonací. V druhé úloze má žák za úkol seznámit se s inzerátem či reklamou a zadat 5 otázek, za pomoci kterých by zjistil informace zadané v podbodech úlohy. Následující úloha zadává žákovi popsat 1 ze 3 nabídnutých fotografií s ohledem na zmíněné otázky. Poslední úloha vyžaduje porovnání dvou fotografií z různých hledisek, vypsaných v zadání. Délka odpovědi na každou z posledních dvou úloh by neměla přesáhnout 2 minuty (ФИПИ. Демонстрационный вариант УСТНОЙ ЧАСТИ..., 2014, online).

#### *7.1.2.1 Hodnocení ústní zkoušky*

Institut pro pedagogická hodnocení udává, že odpovědi žáka zaznamenané při ústní zkoušce budou prověřeny dvěma proškolenými hodnotiteli. Pokud se jimi navržená výsledná hodnocení ústní zkoušky budou lišit o 5 a více bodů, budou všechny části ohodnoceny třetím, nezávislým expertem, jehož hodnocení je považováno za výsledné a neměnné (ФИПИ. Спецификация... по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ , 2014, s. 9, online).

Pro každou část ústní zkoušky stanovil FIPI zvláštní kritéria hodnocení (viz příloha J), jejichž přehled je součástí vzorových zkušebních materiálů. Za přečtení textu v první úloze i za každou správně formulovanou otázku v úloze č. 2 je žákovi udělen 1 bod. V následujících dvou úlohách je podstatné důsledně plnit zadání. Pokud se k více jak polovině bodů v zadání žák nevyjádří, získává za celou tuto část zkoušky 0 bodů. Za úspěšné řešení zadání č. 3. nebo č. 4. naopak může získat až 7 bodů. Celkově může žák v ústní zkoušce dosáhnout až 20 bodů (ФИПИ. Демонстрационный вариант УСТНОЙ ЧАСТИ..., 2014, s. 7–8, online).

## **7.2 Česká republika**

Cizí jazyk představuje vedle matematiky jednu ze dvou možností při výběru druhého předmětu pro povinnou maturitní zkoušku. Žáci si vybírají z nabídky: anglický, francouzský, německý, ruský a španělský jazyk. Maturitní zkouška z cizího jazyka je navržena jako zkouška komplexní. Tvoří ji 3 dílčí zkoušky – didaktický test, písemná práce a ústní zkouška. Didaktický test se skládá ze dvou subtestů – poslechu a čtení s porozuměním. Každá z dílčích zkoušek se orientuje na jinou oblast řečových dovedností a tomu je přizpůsobena také její forma. Dohromady tak ověřují jazykovou kompetenci a řečové dovednosti ve všech oblastech jazyka (Cizí jazyk, © 2010, online).

Zadání se zpravidla zaměřují na porozumění, reakční a komunikační dovednosti v běžných situacích každodenního života. Zkouška z cizího jazyka<sup>19</sup> je koncipována tak, že její obtížnost odpovídá podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky úrovni B1 (CZVV. Katalog... Anglický jazyk , 2013, s. 3–5, online).

Jako první absolvují žáci didaktický test, který vedle všeobecných jazykových kompetencí ověřuje schopnost porozumět a dál pracovat s cizojazyčným psaným textem i mluveným projevem. V písemné práci, kterou píše žáci následně, se očekává napsání vlastního cizojazyčného textu na odpovídající úrovni. Ústní zkouška, vyžadující krátký samostatný projev na zadaná témata, interakci v dialogu i schopnost spontánně odpovídat na zadané otázky, se koná jako poslední a její datum stanovuje ředitel školy.

Všechny dílčí zkoušky jsou zadávány jednotně, zadání vypracovává Centrum. Výjimku tvoří 3. úloha v pracovním listu pro ústní zkoušku, kterou si v souladu s Maturitní vyhláškou může ředitel každé školy vytvořit individuálně a přizpůsobit ji tak odbornému zaměření maturujících žáků (Vyhláška..., 2009, s. 5–6).

Jak zveřejnilo MŠMT, výsledné hodnocení zkoušky vychází z hodnocení zkoušek dílčích a vypočítává se jejich aritmetickým váženým průměrem, přičemž didaktický test má váhu 50 %, písemná práce i ústní zkouška pouze 25 %. Celkový výsledek je následně převeden podle stanovených kritérií (viz Tab. č. 5) (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 1–2, online).

Tabulka č. 5: Převod procentních bodů na známku ve zkoušce z cizího jazyka

88–100 %	1 (výborný)
74–87 %	2 (chvalitebný)
59–73 %	3 (dobrý)
44–58 %	4 (dostatečný)
< 44 %	5 (nedostatečný)

<sup>19</sup> Nezávisle na tom, zda ho žák studoval jako první jazyk, ve kterém je podle rámcového vzdělávacího programu cílem dosažení úrovně B2, nebo další jazyk, u kterého je směřováno k dosažení úrovně B1.

## 7.2.1 Didaktický test z cizího jazyka

Didaktický test cíleně ověřuje zejména schopnost porozumění mluvenému projevu a psanému textu ve zvoleném cizím jazyce. Úkolem žáka není pochopit každé slovo, ale např. smysl textu, jeho téma, postoj či názor vystupujících postav, porozumět struktuře textu, základním a specifickým informacím aj. Celkem je na vypracování testu, složeného z poslechového subtestu a subtestu čtení s porozuměním a jazykové kompetence, určeno 95 minut. V průběhu testování není kromě psacích potřeb povoleno využívat jakékoliv pomůcky. V testových sešitech se pod čarou může objevit překlad slov, která se v textu vyskytují nad rámec stanovené jazykové úrovně (CZVV. Katalog... Anglický jazyk , 2013, s. 7, online). Své odpovědi na každý subtest zapisují žáci do samostatného záznamového archu.

### 7.2.1.1 Poslechový subtest

Jako první řeší žáci 35minutový poslechový subtest, který se skládá z 23 úloh rozčleněných do 4 částí. Před každou ze 4 částí uslyší žáci instrukce k daným úlohám v českém jazyce, popřípadě řešení jedné ukázkové úlohy. Poslechový test je různorodý z hlediska vyskytujících se situací i typů zadání. Všechny úlohy v rámci jedné části jsou však stejného typu. Všechny nahrávky uslyší žáci dvakrát (CZVV. Katalog... Anglický jazyk , 2013, s. 13, online).

Ze zveřejněných vzorových zadání můžeme vyvodit strukturu testu. V první a čtvrté části se vyskytuje typ zadání zvaný multiple choice. Na základě informací z vyslechnuté nahrávky vybírají žáci u každé úlohy 1 správnou ze 3 (ze 4 v části č. 4) nabídnutých odpovědí. Druhá část obsahuje 8 tvrzení, se kterými se žáci během vymezených 40 vteřin samostatně seznámí. Poté si vyslechnou nahrávku a zaznamenají, která tvrzení jsou pravdivá a která nepravdivá. Po skončení druhého poslechu mají žáci 15 sekund na kontrolu svých odpovědí. Třetí část poslechového subtestu tvoří 7 otevřených úloh, na které žáci samostatně formulují své odpovědi. Nejprve si během vymezeného času 40 sekund přečtou nekompletní věty, aby věděli, na které informace v nahrávce se mají soustředit. Poté si poslechnou samotnou nahrávku a doplní chybějící části v zadáních. Následuje opakovaný poslech textu a kontrola zapsaných odpovědí, na kterou je vymezeno 20 sekund (CZVV. Anglický jazyk: Didaktický..., 2014, online).

Po uplynutí času, stanoveného pro vyplnění záznamových archů, je první subtest považován za ukončený a žáci přistupují k řešení druhého subtestu (Didaktický test z cizího jazyka, online).

#### *7.2.1.2 Subtest čtení a jazyková kompetence*

Druhý subtest se skládá ze 40 úloh, které jsou rozděleny do 5 částí. Ze zveřejněných vzorových zadání je zřejmé, že zadání tohoto subtestu mají podobu textů různého charakteru, které slouží jako zdroj informací pro řešení úkolu. Ke každému textu se může vztahovat jedna nebo více úloh. Pro vypracování subtestu čtení a jazyková kompetence je stanoveno 60 minut (Maturitní zpravodaj č. 29, 2015, s. 2, online).

Mezi testovými úlohami se objevuje typ multiple choice, kde se na základě informací ve výchozím textu vybírá 1 správná ze 4 nabídnutých alternativ. V poslední části vybírá žák 1 ze 3 nabídnutých slovíček, které se nejlépe hodí na vynechané místo v textu. V tomto subtestu se žák setká také s určováním pravdivosti či nepravdivosti tvrzení v závislosti na přečtených informacích. Řešení jedné celé části je založeno na principu přiřazování. Žáci spojují dva krátké odpovídající si texty z různých svazků (např. charakteristiku člověka a inzerát, který by ho mohl zajímat), přičemž k 5 zadaným úlohám vybírají vhodnou možnost 7 nabídnutých alternativ (CZVV. Anglický jazyk: Didaktický..., 2014, online).

#### *7.2.1.3 Hodnocení didaktického testu z cizího jazyka*

Maturitní vyhláška stanovuje, že hodnocení didaktického testu probíhá centrálně. Po obdržení výsledků zkoušky z Centra, vyhotoví ředitel školy výpis výsledků didaktického testu a zprostředkuje ho každému zúčastněnému žákovi (Vyhláška..., 2009, s. 11).

Na úvodní straně testového sešitu je uvedeno, že za každou správně zodpovězenou úlohu získá žák 1 bod (CZVV. Anglický jazyk: Didaktický..., 2014, online). Celkem je tedy za obě části didaktického testu možné získat nejvýše 63 bodů. Minimální hranice úspěšnosti byla ve školním roce 2014/2015 stanovena na 44 %, tj. 28 bodů (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 2, online).

### **7.2.2 Písemná práce z cizího jazyka**

Jak uvádí katalog, písemná práce z cizího jazyka se zaměřuje na ověření úrovně písemného projevu žáka a jeho schopnost vyjadřovat se jasně a přesně v nekomplikovaných

větech, které na sebe logicky navazují. Zadání jsou zpravidla spojena s běžnými komunikačními situacemi (CZVV. Katalog... Anglický jazyk , 2013, s. 8, online).

Základní informace o zkoušce mohou zájemci najít např. v Maturitním zpravodaji věnovanému zkoušce z cizího jazyka. Centrálně zadávaná písemná práce se skládá ze dvou částí, 2 konkrétních úloh. Časová dotace na seznámení se s oběma zadáními a zaznamenání obou textů do archu je 60 minut. V první části má žák za úkol napsat text o rozsahu 120–150 slov, předepsaný počet slov u druhé úlohy je 60–70 slov. Při nedosažení nebo naopak překročení vymezeného rozsahu textu může dojít k penalizaci žáka (Maturitní zpravodaj č. 29, 2015, s. 3, online).

Podle katalogu požadavků mohou žáci během testování využívat vlastní či školní překladové i výkladové slovníky, které však nesmí obsahovat část zaměřenou na charakteristiku textů, vhodná oslovení a jiné fráze využívané v dopisech apod. (CZVV. Katalog... Anglický jazyk , 2013, s. 13–14, online).

Z ukázkových zadání písemné práce vyplývá, že každá úloha je charakterizována situací, do které se má žák přenést, slohovým útvarem a rozsahem textu. Zpravidla je zadání doplněno také pokyny, jaké informace by měl žák ve svém textu zmínit (např. představení se, popis události, zdůvodnění své volby apod.). Veškeré tyto body jsou předmětem hodnocení úlohy, je tedy důležité zahrnout do textu všechny z nich (CZVV. Anglický jazyk: Písemná..., 2015, online).

#### *7.2.2.1 Hodnocení písemné práce z cizího jazyka*

Jak je zakotveno v maturitní vyhlášce, hodnocení písemných prací z cizích jazyků je zajišťováno centrálně. Písemné práce jsou ohodnoceny proškolenými hodnotiteli v souladu s kritérii vydanými MŠMT. S výsledky písemných prací seznamuje žáky ředitel školy, kterému musí být údaje zpřístupněny nejpozději do začátku ústních zkoušek v příslušné třídě (Vyhláška..., 2009, s. 11).

Sdělení Ministerstva školství stanovuje, že každá část písemné práce je zvlášť obodována na základě vlastních kritérií (viz přílohy K, L). Za naplnění každého z kritérií mohou být žákovi uděleny 0–3 body. V případě nedodržení tématu či komunikační situace, požadovaného rozsahu práce nebo funkčního stylu či postupu je celá tato část písemné práce hodnocena 0 body. Maximální počet bodů, který je možné získat za každou část písemné



práce, vychází z vyžadovaného rozsahu textu a počtu stanovených kritérií. V první úloze je možné dosáhnout až 24 bodů, v druhé 12 bodů (MŠMT. Cizí jazyk – Kritéria hodnocení písemné..., 2015, online).

Sdělení MŠMT udává minimální hranici úspěšnosti písemné práce z cizího jazyka 44 %, což odpovídá 16 bodům z 36 možných (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3, online).

### **7.2.3 Ústní zkouška z cizího jazyka**

Ústní zkouška, která se koná jako poslední z dílčích zkoušek, ověřuje, zda je žák schopen samostatného ústního projevu v cizím jazyce, ale také zda dokáže konverzovat na každodenní témata a reagovat na otázky či názory druhých osob. Zkouška probíhá před maturitní komisí maximálně 15 minut. Před jejím zahájením si žák losuje číslo zadání, následně obdrží pracovní list vypracovaný v daném jazyce (viz Přílohy M, N) a má k dispozici 20 minut na přípravu (Maturitní zpravodaj č. 29, 2015, 3–4, online). Podle informací v katalogu během ní žák může využívat slovníky a veškeré další připravené pomůcky, které schválil ředitel školy (např. obrázky, mapy, úryvky textů aj.) Je také povoleno psát si poznámky na prázdný list papíru a poté je využívat u samotné zkoušky (CZVV. Katalog... Anglický jazyk, 2013, s. 13–14, online).

Struktura pracovního listu zpřístupněná na internetových stránkách státní maturity určuje rozčlenění samotné ústní zkoušky do 4 částí. Každá část je charakterizována tématem i úkoly, a také omezena časem, který jí může být věnován. V časovém rozvrhu se nepřipouští větší odchylky než 30 vteřin (Struktura..., online).

Na stejných stránkách se uvádí také charakteristiky jednotlivých částí zkoušky. První, druhá a čtvrtá úloha jsou vypracovány Centrem a vychází z přehledu všeobecných témat zveřejněných v katalogu požadavků ke zkoušce z příslušného jazyka. Ve 3. úloze je buď použito zadání vytvořené Centrem, nebo si ji vytváří sama škola. Ověřovanou dovednost i výchozí témata pro tuto úlohu stanovuje ředitel školy na základě studijního oboru a je povinen je zveřejnit v dostatečném předstihu (Ústní zkouška..., online).

Z obecné struktury pracovního listu i ukázkových pracovních listů vyplývá, že každá ze 4 částí ústní zkoušky je spojena s jiným tématem. V první části, na kterou jsou vyhrazeny 2,5 minuty, odpovídá žák na otázky zkoušejícího k zadanému tématu. Druhá část trvá 4 minuty, během kterých žák nejprve popíše jeden z obrázků, následně obrázky porovná

a poté krátce pohovoří o vlastní zkušenosti spojené s tímto tématem (poslední úkol je na pracovním listě vždy konkrétně zadán, např. „Vyprávěj nám o tvých nejlepších prázdninách“). Třetí (školní) úloha může být tvořena nejvýše dvěma částmi a je na ni vymezeno 5 minut. Poslední část se zaměřuje zejména na schopnost pohotově reagovat a spontánně mluvit. Spočívá v rozhovoru mezi žákem a zkoušejícím na předem zadané téma. Na pracovním listě jsou zpravidla vypsány opěrné body, které mají žákovi pomoci při sehrávání situace (Student's...).

### *7.2.3.1 Hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka*

Jak uvádí Maturitní vyhláška, hodnocení každého žáka z ústní zkoušky navrhuje dva hodnotitelé a schvaluje ho maturitní komise ještě v den konání zkoušky (Vyhláška..., 2009, s. 12).

Ministerstvo školství uvádí ve svém sdělení následující 3 kritéria, podle kterých jsou hodnoceny odpovědi žáka v každé ze 4 částí ústní zkoušky: zadání, obsah a projev; lexikální kompetence; gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti. Za naplnění každého z nich může získat 0–3 body, tj. nejvýše 9 bodů za každou část. U ústního projevu během celé zkoušky je pak ohodnocena fonologická kompetence žáka, za kterou mu můžou být uděleny až 3 body. Podrobnější charakteristika jednotlivého bodového ohodnocení je k nahlédnutí v příloze O (MŠMT. Cizí jazyk – Kritéria hodnocení ústní..., 2015, online).

Pokud projev žáka neodpovídá zadanému tématu či komunikační situaci nebo ho nelze hodnotit pro nedostatek jazyka, získává automaticky hodnocení 0 bodů za celou danou část ústní zkoušky (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 8, online).

Celkem může žák v ústní zkoušce dosáhnout maximální hranice 39 bodů. Minimální hranice úspěšnosti je u této dílčí zkoušky stanovena na 44 %, což odpovídá 18 bodům (MŠMT. Sdělení..., 2015, s. 3, online).

## **8 Srovnání konceptu státní maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice**

Státní maturitní zkoušku určují některé její charakteristické parametry, jako je jednotný čas konání, jednotné zadání, jednotná pravidla hodnocení v celé zemi aj. Tyto vlastnosti jsou shodné u konceptů zkoušky v Ruské federaci i České republice. Při bližší analýze však můžeme zaznamenat určité rozdíly v interpretaci jednotlivých parametrů

i provedení zkoušky. Následující kapitola popisuje shodné znaky i základní rozdíly mezi maturitními zkouškami v obou porovnávaných zemích. Dílčí kapitola je věnována stručnému porovnání maturitní zkoušky z mateřského jazyka a matematiky, podrobněji je tato problematika zpracována v případě maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Státní maturitní zkouška nemá ani v jedné z porovnávaných zemí příliš dlouhou tradici. Ruská federace zaváděla zkoušku postupně po jednotlivých subjektech (regionech) i zkušebních předmětech od roku 2001 a její použití jako prostředku pro ověření znalostí a dovedností absolventů všech všeobecných středních škol bylo uzákoněno od roku 2009 (Caltová, 2013, s. 1–2). V České republice byla reformovaná maturitní zkouška přijata o dva roky později, přičemž první testování (tzv. „maturitní generálka“ či „maturita nanečisto“) se uskutečnilo až na podzim roku 2010. V obou zemích stojí za realizací nové maturitní zkoušky dlouholetá příprava, spojená také s neustálými reformami, odklady a samozřejmě také s náklady na realizaci změn.

V roce 2014 činily výdaje spojené s realizací JSZ podle ministra vzdělávání a vědy D. Livanova 660 milionů rublů. Z toho 600 milionů však bylo vynaloženo na technické vybavení asi 40 000 učeben (a pouze 60 mil. na doručení materiálů), v roce 2015 tedy Livanov předpokládá značně nižší náklady (Расходы..., 2014, online).

Podle výpovědi českého ministra školství M. Chládky odpovídala v posledních letech částka za provedení maturitní zkoušky přibližně 250–300 milionům korun. Celkem bylo v posledním čtvrtletí za realizaci státní maturity neefektivně utraceno více než 80 milionů korun, a to z důvodu chybného čerpaní dotací Evropské unie. Výdaje spojené s provedením maturitní zkoušky v roce 2014 činily 154 milionů, a do budoucna by ministr rád ještě více zlevňoval. Zmínil například úspory spojené se zadáváním písemných prací prostřednictvím médií, poskytování zadání didaktických testů elektronicky aj. (Chládek..., 2014, online).

Výši nákladů ovlivňuje také počet organizací a osob, které se přípravy a realizace zkoušky účastní. Maturitní zkoušku v České republice kompletně zajišťuje Ministerstvo školství ve spolupráci s Centrem. Naproti tomu v Ruské federaci se na organizaci kromě Ministerstva vzdělávání a nauky podílí ještě celá řada orgánů. Veškeré aspekty zkoušky tudíž nejsou řízeny výhradně centrálně, ale vzniká zde prostor také pro rozhodování každého subjektu, tedy regionální organizací. Tato skutečnost je zapříčiněna nejen rozlehlostí Ruska, ale také nesrovnatelně vyšším počtem maturujících žáků. Zatímco u nás v r. 2015 podalo

přihlášku k maturitní zkoušce téměř 75 tisíc žáků (Školy..., 2015, online), v Rusku se k písemné práci, která je podmínkou připuštění k JSZ, přihlásilo přibližně 700 tisíc žáků (Итоговое сочинение, online).

Pokud pohlédneme na maturitní zkoušku v obou porovnávaných zemích jako na celistvou závěrečnou zkoušku středního vzdělávání, nalezneme spoustu společných znaků. Tyto charakteristické prvky státní maturitní zkoušky jsou však v obou zemích často pojímány. V České republice je tato struktura tvořena společnou částí, kterou stanovuje stát, a profilovou částí, kterou si může přizpůsobit škola podle svého zaměření. V každé části skládá žák alespoň 2 povinné zkoušky (v případě profilové části může ředitel stanovit až 3 povinné zkušební předměty). V rámci společné části se jako povinná koná zkouška z českého jazyka a literatury, v případě druhé zkoušky mají žáci na výběr mezi matematikou a jedním z nabídky 5 cizích jazyků. Zájemci se navíc mohou v každé části přihlásit až ke 2 nepovinným zkouškám. V Ruské federaci jsou všechny zkoušky zadávány centrálně, a to jak povinné zkoušky z matematiky a ruského jazyka, tak všech 12 nepovinných zkoušek. V JSZ tedy není žádný prostor pro realizaci maturitní zkoušky samotnou školou. Žáci jsou tak snáze porovnatelní, sjednocenost zadání všech zkoušek zajišťuje objektivitu a kontrolovaný průběh zkoušky realizaci v souladu s jednotně nastavenými pravidly. Snaha odstranit korupci ze škol a umožnit srovnání vzdělanosti žáků je také jedna z příčin vzniku JSZ v Rusku.

Model maturitní zkoušky bude v příštích letech pravděpodobně rozšířen o další povinné zkušební předměty. Podle slov ruského ministra vzdělávání a vědy D. Livanova bude v souladu s rámcovým vzdělávacím programem od r. 2020 povinná JSZ z cizího jazyka (Экзамен..., 2015, online). V roce 2014 se v ruských médiích objevila také zpráva o rozšíření nabídky jazyků o čínštinu a italštinu. Podle slov předsedy Rosobrnadzoru již existuje skupina pracovníků zaměřená na přípravu JSZ z těchto jazyků, a organizátoři jsou tak v případě zájmu připraveni tuto zkoušku zavést (Итальянский..., 2014, online).

V České republice by zase žáci měli podle slov ministra školství skládat od školního roku 2018/2019 povinnou zkoušku z matematiky i z cizího jazyka. Povinná zkouška z matematiky by se však neměla týkat umělecky zaměřených škol. Spousta odborníků se zavedením povinné zkoušky z matematiky nesouhlasí. Tímto postupem se podle jejich názorů výsledky žáků ani jejich vztah k technickým oborům nezlepší (Povinnou..., 2014, online).

Snaha podpořit matematické vzdělávání žáků je patrná také z dalších postupů. V roce 2015 byla v obou zemích nabídnuta zkouška z matematiky na dvou úrovních. V Ruské federaci došlo k rozdělení zkoušky na nižší a vyšší úroveň, z nichž první zmíněná je podmínkou pro získání středního vzdělání a zkouška na vyšší úrovni je nabízena zájemcům o příbuzné studium na vysoké škole. U nás byla zavedena státní výběrová zkouška ze středoškolského učiva Matematika+, která je zařazena mezi volitelné zkoušky v profilové části. Zavedením této zkoušky se také Ministerstvo snaží o navázání užší spolupráce mezi středními a vysokými školami.

V přijímacích řízeních některé vysoké školy zohledňují výsledky maturitních zkoušek, není to však jejich uzákoněná povinnost. Záleží tedy na rozhodnutí každé vysoké školy, resp. fakulty, zda za dosažené výsledky v maturitní zkoušce z daného předmětu bude žáky bonifikovat, odpustí jim přijímací zkoušku nebo na ně nebude brát žádný ohled. Skutečnost, že se na seznam škol, které budou výsledky zkoušky Matematika+ v tomto roce zohledňovat, přidala již celá řada fakult a vysokých škol, usnadní situaci mnohým absolventům.

V Ruské federaci jsou žáci na vysokou školu přijímáni v souladu se zákonem na základě výsledků JSZ z těch předmětů, které jsou vyhlášeny zvolenou vysokou školou (odpovídají studijnímu oboru, na nějž se žák hlásí). Od této skutečnosti se odvíjí počet nepovinných zkoušek. Pokud si žák podá přihlášku na 5 vysokých škol naprosto odlišných zaměření, bude pravděpodobně nucen skládat maturitní zkoušku ze všech 14 předmětů. Pokud naopak nechce dále studovat, stačí mu pro získání středního všeobecného vzdělání úspěšně absolvovat zkoušku ze 2 povinných předmětů.

Jedním z charakteristických parametrů státní maturitní zkoušky je jednotný termín konání všech zkoušek z jednotlivých předmětů. V jednotném zkušebním schématu naleznou žáci maturující v České republice data konání i celý harmonogram všech dílčích zkoušek, řízených státem<sup>20</sup>. Ruská verze schématu je více strohá, obsahuje pouze termíny konání a dobu trvání jednotlivých zkoušek. Čas zahájení je na rozdíl od českých maturit určen jednotně pro všechny z nich na 10:00<sup>21</sup>. V České republice mohou žáci naopak přijít na maturitní zkoušku v různé denní doby. Země se liší také ve vypsání zkušebních období. Zatímco v České republice se veškeré maturitní zkoušky konají v jarním nebo podzimním

---

<sup>20</sup> Data a časy profilových zkoušek tedy jednotné zkušební schéma neudává. Stanovuje je ředitel školy na základě období, vymezeného Maturitní vyhláškou.

<sup>21</sup> Podle místního času v každém časovém pásmu.

zkušební období, žáci v Ruské federaci se hlásí na řádné termíny zkoušky v jarním období (květen, červen) a náhradní a opravné termíny jsou naplánovány na období od začátku kalendářního roku do začátku konání řádných zkoušek, popř. na červen.

Obsah jednotlivých zkoušek určují katalogy požadavků pro jednotlivé předměty. V nich je zpracován podrobný přehled dovedností a učebních témat, jejichž osvojení bude u zkoušky ověřováno. V českých katalozích jsou navíc obsaženy ukázkové úlohy se správným řešením. Českým i ruským žákům jsou k dispozici vzorová zadání maturitní zkoušky v takové podobě, v jaké se s nimi setkají v den konání, a také zadání zkoušek z předchozích let. Na oficiálních webových stránkách státních maturit obou zemí jsou také zveřejňovány různé publikace, kterými organizátoři chtějí zvýšit připravenost žáků. Za pozornost stojí příručky k písemným pracím z jednotlivých jazyků, ve kterých se Centrum podrobně zabývá charakteristikami jednotlivých slohových útvarů, pravidly pro psaní dat, aktuálními pravidly pro konání zkoušky i její hodnocení vč. ukázek. Federální institut pro pedagogická hodnocení, který připravuje zkušební materiály pro JSZ, zpřístupnil žákům otevřenou databázi zadání z jednotlivých předmětů na internetových stránkách *www.opengia.ru*. Tyto soubory úloh jsou každoročně aktualizovány a je doporučeno vycházet z nich při přípravě k JSZ. Rosobrnadzor se snaží podchytit zájem maturujících žáků, ale také informovat veřejnost, pomocí nejpopulárnějšího serveru pro sdílení videí *youtube.com*, na kterém zveřejňuje prostřednictvím svého kanálu videa související s JSZ (Ros Obr Nadzor, 2012, online).

Další typickým znakem státní maturitní zkoušky je centrální zadávání zkušebních materiálů. Vytisknuté testové sešity či zadání písemných prací jsou v České republice připravovány Centrem, které zajišťuje také jejich dodání do škol. V Ruské federaci funguje jako mezičlánek v distribuci zkušebních materiálů do škol regionální orgán moci výkonné působící ve sféře vzdělávání. V Rusku mohou být dokumenty doručeny nejen v papírové, ale i v elektronické podobě. Tato forma zkušebních materiálů s sebou přináší snížení celkových nákladů na realizaci maturitní zkoušky. Na druhou stranu však vyžaduje dostatečné zabezpečení před případným napadením a možným zveřejněním zadání.

Podstatný rozdíl můžeme zaznamenat mezi zadáními písemných zkoušek. Zatímco v České republice existuje ke každé dílčí zkoušce v daném termínu pouze jedno zadání (všichni žáci mají zcela totožné zadání zkoušky), každý ruský žák obdrží individuální zkušební materiály. Testový sešit každého žáka obsahuje unikátní sadu zadání, vybraných z databáze zadání schválených v aktuálním roce pro odpovídající předmět. U všech variant

zkušebních zadání zůstává (i přes odlišné znění jednotlivých úloh) zachována stejná struktura z hlediska typu úlohy, obtížnosti i ověřované dovednosti či znalosti. Vytvoření individuálního zadání pro každého žáka je jedním z kroků k dosažení objektivitu JSZ. Rusko se pravidelně potýká se snahou žáků radit se se spolužáky, používat mobilní telefony nebo taháky. Dochází také k předčasným zveřejněním některých zadání JSZ na internetu<sup>22</sup>.

Pravidla schválená Ministerstvem vzdělávání a vědy pro rok 2015 nařizují zaznamenávání každé dílčí zkoušky na videokameru. Přímý přenos z některých zkušebních míst může sledovat široká veřejnost a v případě zaznamenání jakýchkoliv porušení tuto skutečnost nahlásit. Ve školách je nařízeno využívat detektory kovů, které zabraňují používání mikroslušátek a jiných elektronických zařízení, v některých místnostech se nacházejí rušičky signálu mobilních telefonů. Na řádný průběh jednotlivých zkoušek mohou dohlížet také pozorovatelé z řad veřejnosti (Приказ..., 2013, s. 27).

Úniku používaných zadání na internet čelí Rosobrnadzor každý rok. K přímo masovému zveřejnění zadání testů došlo v roce 2013, kdy podle zpravodajského portálu *www.newru.com* byly nelegálně zpřístupněny zadání všech zkušebních předmětů (В соцсетях..., 2013, online). Právě po tomto skandálu bylo rozhodnuto o zavedení nových opatření a investici 300 miliónů rublů do zabezpečení řádného průběhu JSZ (Защита..., 2013, online). Nabízeny jsou varianty zadání včetně řešení, která si žáci mohou koupit. Tato skutečnost však nemá tak radikální vliv na zlepšení výsledků maturantů, jak se mnozí domnívají. Rosobrnadzor uvádí, že ani dostupnost úloh, které se vyskytnou v maturitní zkoušce, neznamená, že ji žáci budou schopni vyřešit. Navzdory zveřejnění zadání zkoušku z matematiky nesložilo 7,6 % zúčastněných žáků a její průměrné celorepublikové hodnocení se zvýšilo pouze nepatrně ("Сливы"..., 2013, online). Organizátoři JSZ varují, že velkou část internetové nabídky představují buď ukázkové testy, nebo zkušební materiály z minulých let, nikoliv zadání používaná ve zkušebních materiálech v roce aktuálním. Průřez problematikou úniku zadání státní maturitní zkoušky v předchozích letech poskytuje zpravodajská agentura *ria.ru* (Скандалы..., 2013, online).

Při JSZ se Rusko také stále potýká s korupcí, kterou mělo zavedení zkoušky pomoci odstranit. Jak uvedla regionální petrohradská televize, pro absolventy jsou výsledky maturitní

---

<sup>22</sup> Je důležité si uvědomit, že vzhledem k šíři Ruské federace, probíhá např. tříhodinová zkouška z ruského jazyka dohromady 13 hodin. Žáci, kteří tedy ukončí zkoušku jako první, mají 7 hodin na to, aby poskytly zadání posledním zkoušeným.

zkoušky důležité z důvodu postupu na vysokou školu, a tak si často ti nejslabší žáci kupují plný počet bodů z potřebných testů. Ve zkoušce z ruského jazyka je tato skutečnost zřejmá v subjektech, ve kterých ruština není mateřským jazykem (Рособрнадзор..., 2013, online). Z tohoto důvodu konají žáci v Ruské federaci JSZ zpravidla v jiném zařízení, než kterého jsou žáci, a zadavateli zkoušky nesmí být učitelé přítomných žáků ani jiní odborníci v příslušném předmětu. Diametrálně odlišná je situace v České republice, kde žáci konají maturitní zkoušku ve své škole, pod dohledem místních pedagogů.

Překročení stanovených předpisů pro provádění maturitní zkoušky může mít za následek prohlášení dané zkoušky za neplatnou. Nejčastějším důvodem k anulování výsledků zkoušky je v Rusku porušení zákazu používání mobilních telefonů, často je tímto způsobem potrestáno také používání taháku. Jak uvádí Rosobrnadzor, v roce 2014 bylo z důvodu porušení pravidel při konání JSZ vyloučeno bez nároku na opravný termín celkem 1135 žáků, a v roce 2015 v rámci náhradních a opravných termínů 74 osob (О нарушении..., 2015, online).

V roce 2015 však Rosobrnadzor zaznamenal pokles porušování pravidel JSZ. V prvních dvou konaných zkouškách v roce 2015, ze zeměpisu a literatury, kterých se zúčastnilo 81 tisíc žáků, bylo vyloučeno 29 zúčastněných (v porovnání s 74 žáky v roce 2014) (Количество..., 2015, online). V povinné zkoušce z ruského jazyka nebyly v roce 2015 uznány výsledky zkoušky celkem 102 žákům, oproti 175 žákům v roce 2014 (Число..., 2015, online).

Na rozdíl od Ruské federace je vyloučení od maturitní zkoušky v České republice spíš výjimkou. Časté nejsou ani úniky zkušebních zadání na veřejnost. Paradoxem je, že k prvnímu z nich došlo hned v prvním ročníku reformované maturitní zkoušky, v roce 2011. Na internetu byly s předstihem dostupné pracovní listy k tehdy ještě státem stanoveným literárním dílům pro ústní část zkoušky z českého jazyka a literatury. Centrum v médiích uvedlo, že pracovní listy měly sloužit pouze jako ilustrační vzory pro vývoj finálních verzí v jednotlivých školách. K žádnému úniku chráněné informace tak podle nich nedošlo. Ve skutečnosti však spousta škol použila pracovní listy právě v této podobě. Žáci se tedy mohli předem připravit na analýzu konkrétního úryvku, a také své reakce na uvedené doplňující otázky (Pracovní..., 2011, online). O úniku zadání se polemizuje i v jiných letech, ale tyto spekulace nebyly potvrzeny.



Ústní zkouška je českým žákům zadávána formou pracovního listu, který je vytvořen Centrem. Každá škola má za předpokladu dodržení stanovených kritérií možnost si poskytnuté pracovní listy do jisté míry přizpůsobit. Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury si mají všechny školy právo vytvořit vlastní pracovní listy. Učinit tak ovšem mohou pouze za předpokladu, že budou jejich zadání odpovídat stanovené obecné struktuře zkoušky.

V Ruské federaci se poprvé konají ústní maturitní zkoušky ve školním roce 2014/2015. Jedná se o dílčí zkoušku z cizího jazyka, která tvoří 20 % výsledného hodnocení zkoušky. Absolvování ústní zkoušky není podmínkou pro úspěšné vykonání komplexní zkoušky, každý žák se jí tedy účastní na základně vlastního rozhodnutí. Ústní zkouška, kterou žák koná na počítači, je zadávána centrálně, výběrem úloh z federální databáze zadání. Podrobněji se této zkoušce věnuje kapitola Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z cizího jazyka. Ústní zkoušku z mateřského jazyka žáci v Ruské federaci nekonají.

Zatímco v České republice jsou jazykové zkoušky tvořeny 3 dílčími zkouškami – didaktickým testem, písemnou prací a ústní zkouškou, žáci v Ruské federaci mohou absolvovat kompletní zkoušku z jazyka najednou. Úlohy ověřující čtení a poslech s porozuměním, gramatické znalosti, slovní zásobu i jazykové kompetence, které jsou u nás součástí didaktického testu, a rozsáhlejší písemné úlohy, které účastníci české maturity konají v jiný den v rámci písemné práce, jsou v Rusku zahrnuty do jediné písemné zkoušky. V případě, že se žák chce zúčastnit také ústní zkoušky, musí přijít v jiný den, určený jednotným zkušebním schématem.

V obou zemích zapisují žáci při písemných zkouškách své odpovědi do záznamových archů, které jsou následně převáděny do elektronické podoby a zpracovány. Hodnocení písemných zkoušek je zajišťováno centrálně, s výjimkou písemné práce z českého jazyka a literatury. Od roku 2017 by však podle vyjádření Ministerstva školství měly být i tyto písemné práce kontrolovány hodnotiteli Centra (Povinná..., 2015, online).

Uzavřené úlohy a úzce otevřené úlohy jsou vyhodnocovány počítačově v Centru, v případě Ruska ve zplnomocněné organizaci. Výjimkou jsou úzce otevřené úlohy v české maturitní zkoušce z matematiky. Kontrola a bodování těchto, i všech široce otevřených úloh je v obou zemích prováděna proškolenými hodnotiteli – v České republice na úrovni státní, v Rusku na regionální. Ústní zkoušku v Ruské federaci hodnotí dva centrálně stanovení

hodnotitelé. V České republice jsou za tímto účelem vytvářeny zkušební maturitní komise, které hodnotí výkon žáka na základě centrálně stanovených kritérií. Maturitní komisi, vyjma předsedy, jmenuje ředitel školy a její členy vybírá zpravidla z řad svých pedagogických pracovníků. Zatímco žáci v České republice jsou tedy hodnoceni učiteli z vlastní školy, a to v den konání zkoušky, ruské žáky hodnotí centrálně stanovení hodnotitelé v příslušném regionu na základě zvukové nahrávky žákova projevu.

## **8.1 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z mateřského jazyka**

Zkoušku z mateřského jazyka skládají žáci v obou zemích jako povinnou. V České republice se jedná o zkoušku komplexní, složenou z didaktického testu, písemné práce a ústní zkoušky. Žáci maturující v Ruské federaci absolvují v rámci maturitní zkoušky z mateřského jazyka jedinou zkoušku, ve které je obsažena také písemná práce. Na rozdíl od žáků v České republice, kteří mohou během písemné práce používat Pravidla českého pravopisu, nemají maturanti v Rusku k dispozici žádné pomůcky. Ústní zkouška se v rámci zkoušky z mateřského jazyka v Rusku nekoná.

Úlohy v písemné zkoušce v Ruské federaci jsou zaměřeny zejména na práci s textem a slovní zásobou a také na ověření znalostí gramatiky. Znalost základních literárních děl, literárně-historického kontextu a schopnost analyzovat umělecký i neumělecký text, které jsou obsahem ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a mohou se vyskytnout i v didaktickém testu, ruská maturitní zkouška neověřuje. Zatímco v České republice jsou český jazyk a literatura vyučovány v rámci jednoho předmětu, v Rusku je literatura vyučována jako samostatný předmět. Žáci v Ruské federaci se v případě zájmu mohou přihlásit k nepovinné zkoušce z literatury.

U písemné práce si žáci v České republice vybírají 1 z 10 zadání, které následně musí zpracovat v určeném slohovém útvaru o rozsahu alespoň 250 slov. Ústní zkouška dává řediteli školy možnost stanovit kánon literárních děl a hodnotitelům vést zkoušku jakýmkoliv způsobem, pokud zachovají obecnou strukturu zkoušky. Podobnou možnost volby ani jakoukoliv míru subjektivity však ruská maturitní zkouška nepřipouští. Zadání zkoušky jsou jasně stanovena, písemný projev žáka vychází z uvedeného textu a musí splňovat všechna zmíněná kritéria, včetně rozsahu alespoň 150 slov.

Uzavřené a úzce otevřené úlohy ruské maturitní zkoušky jsou, stejně jako didaktický test v České republice, vyhodnocovány centrálně. Písemnou práci hodnotí centrálně určená

předmětová komise. Naproti tomu v České republice opravují písemné práce žáků ve školním roce 2014/2015 pedagogičtí pracovníci v příslušné škole. Tato skutečnost by se ale měla v příštím roce změnit a hodnocení by mělo být řízeno centrálně. Pro úspěšné absolvování maturitní zkoušky z mateřského jazyka potřebují žáci v Rusku získat alespoň 24 bodů z možných 56, což odpovídá přibližně 43 %. Žáci v České republice musí dosáhnout alespoň minimální hranice úspěšnosti ve všech třech dílčích zkouškách (tj. 44 % didaktický test, 40 % písemná práce, 44 % ústní zkouška).

Nejpodstatnější rozdíly v maturitní zkoušce z mateřského jazyka v obou porovnávaných zemích shrnuje tabulka č. 8.

Tabulka č. 6: Základní rozdíly mezi maturitní zkouškou z mateřského jazyka v RF a ČR

<b>Ruská federace</b>	<b>Česká republika</b>
1 písemná zkouška	3 dílčí zkoušky (didaktický test, písemná práce, ÚZ)
210 min.	DT 60 min., PP 90 + 25 min., ÚZ 15 + 20 min.
žádné pomůcky	Pravidla českého pravopisu (u písemné práce)
–	znalost národní i světové literatury, analýza textu
24 testových úloh	32 testových úloh
písemná práce jako součást písemné zkoušky	písemná práce jako samostatná zkouška
písemná práce zadaná výchozím textem	písemná práce na 1 z 10 zadaných témat
rozsah písemné práce 150 slov	rozsah písemné práce 250 slov
hodnocení písemné práce v Regionálním centru	hodnocení písemné práce ve škole
hranice úspěšnosti 43 % (24 bodů)	hranice úspěšnosti v didaktickém testu 44 %, písemné práci 40 % a ÚZ 44 %

## 8.2 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z matematiky

Maturitní zkouška z matematiky je v Ruské federaci povinná. V České republice si žáci mohou vybrat, zda budou skládat zkoušku z matematiky nebo z cizího jazyka. V obou zemích je zkouška realizována formou didaktického testu, který obsahuje uzavřené i otevřené úlohy různých typů. Na rozdíl od české zkoušky se v ruském maturitním testu nevyskytují široce otevřené úlohy, které by vyžadovaly zápis postupu řešení do záznamového archu. Odpovědi na úlohy mají vždy podobu celého či desetinného čísla nebo jejich výčtu. Žáci v Ruské federaci mají na vypracování testu o 20 úlohách vymezený čas 180 minut, během kterého nesmí používat jiné pomůcky, než pravítko a podpůrné materiály poskytnuté zadávajícím. Český didaktický test, který se skládá z 26 úloh (z toho 4 široce otevřené úlohy), trvá 90 minut. Po rozdělení testových sešitů však mají žáci ještě 15 minut na přípravu strategie. Při zkoušce je v České republice povoleno používat rýsovací potřeby, Matematické, fyzikální a chemické tabulky a kalkulačku bez grafického režimu, řešení rovnic a úprav algebraických výrazů.

Podle kritérií hodnocení v obou zemích jsou uzavřené úlohy vyhodnocovány počítačově, otevřené úlohy 2 centrálně stanovenými hodnotiteli. Ve srovnání s minimální hranicí úspěšnosti u zkoušky z matematiky v Rusku (15 %), je tato mez v České republice více než dvakrát vyšší (33 %). Pokud se český žák přihlásí k nepovinné maturitní zkoušce z matematiky, bude hodnocen pouze slovně (uspěl/neuspěl). Ve školním roce 2014/2015 byla v obou zemích zavedena druhá zkouška z matematiky. Zatímco v Ruské federaci došlo k rozdělení zkoušky z předchozích let na 2 úrovně a žáci si tedy mohou vybrat, ke které z nich se v rámci povinné zkoušky přihlásí, v případě české Matematiky+ se jedná o zkoušku doplňkovou. Žáci se k ní mohou přihlásit v rámci profilové části jako k nepovinné, nemůže však nahradit maturitní zkoušku z matematiky, kterou žák upřednostňuje před zkouškou z cizího jazyka.

Podstatné rozdíly v maturitní zkoušce z matematiky v obou porovnávaných zemích rekapituluje tabulka č. 7.

Tabulka č. 7: Základní rozdíly mezi maturitní zkouškou z matematiky v RF a ČR

<b>Ruská federace</b>	<b>Česká republika</b>
povinná	povinná i nepovinná
20 úloh	26 úloh
uzavřené a úzce otevřené úlohy	uzavřené a úzce i široce otevřené úlohy
180 min.	90 + 15 min.
pravítko, poskytnuté podpůrné materiály	rýsovací potřeby, MFCH tabulky, kalkulačka
odpověď ve formě celého či desetinného čísla nebo jejich výčtu	forma odpovědi není specifikována
minimální hranice úspěšnosti 15 % (3/20 bodů)	minimální hranice úspěšnosti 17 % (17/50 bodů)
vyšší úroveň zkoušky – povinná i nepovinná	vyšší úroveň zkoušky – nepovinná

### **8.3 Srovnání konceptů státní maturitní zkoušky z cizího jazyka**

Již od zavedení reformované maturitní zkoušky v České republice je cizí jazyk jednou ze dvou možných variant při výběru druhého povinného zkušebního předmětu. Mimo to si mohou zkoušku z cizího jazyka zvolit žáci také jako povinnou či nepovinnou v rámci profilové části, podle nabídky stanovené ředitelem školy. Žáci maturující v Ruské federaci skládají zkoušku z cizího jazyka pouze v případě svého zájmu, tedy nepovinně. Do budoucna však obě země plánují s ohledem na potřeby dnešní společnosti zavést cizí jazyk jako jeden z povinných zkušebních předmětů u maturitní zkoušky. Žáci si mohou vybrat z nabídky anglický, francouzský, německý a španělský jazyk, žáci maturující v České republice se mohou navíc přihlásit také ke zkoušce z ruského jazyka.

Podle katalogu požadavků odpovídá zadání české maturitní zkoušky z cizího jazyka úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Charakteristika ruské

zkoušky uvádí, že v zadáních se vyskytují 3 úrovně obtížnosti úloh, které z hlediska společného rámce odpovídají úrovním A2+<sup>23</sup>, B1 a B2.

Příručka vydaná Centrem v roce 2009 charakterizuje maturitní zkoušku z cizího jazyka v České republice jako komplexní zkoušku, tvořenou 3 dílčími zkouškami, které ověřují receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení), produktivní řečové dovednosti (ústní projev, interakce, písemná práce) a jazykovou kompetenci žáka v příslušném jazyce (Komplexní zkouška z cizího..., 2009, s. 4). Aby žáci v České republice složili danou maturitní zkoušku, musí úspěšně absolvovat všechny dílčí zkoušky.

Maturitní zkouška z cizího jazyka v Rusku je tvořena pouze 2 dílčími zkouškami – písemnou a ústní. Zatímco v České republice by absence žáka na některé z dílčích zkoušek znamenala neúspěch u celkové zkoušky z daného předmětu, účastníci ruské maturity mohou absolvovat zkoušku z cizího jazyka i bez účasti v ústní zkoušce. Tímto rozhodnutím však přichází o možnost získat až 20 bodů z výsledného hodnocení zkoušky, a tím se pravděpodobně posouvají na nižší pozice v žebříčku, na základě kterého jsou absolventi vybíráni ke studiu na vysokých školách. Písemná část ruské maturitní zkoušky z cizího jazyka se skládá ze 4 částí, které můžeme přirovnat k dílčím zkouškám v České republice. Didaktický test a písemná práce jsou tedy v Rusku součástí jedné komplexní zkoušky, která trvá tři hodiny.

Zatímco ústní zkoušky jsou v obou zemích zadávány v jazyce příslušné zkoušky, český didaktický test a první tři úlohy ruské písemné zkoušky jsou zadávány v mateřském jazyce. Zadání písemné práce je napsáno v české písemné práci v mateřštině, žáci v Ruské federaci vychází při psaní z cizojazyčného zadání.

Řečové dovednosti a kompetence žáka, definované v katalogu požadavků v ČR, jsou velice podobné těm, které byly zveřejněny v Ruské federaci. Nijak zásadně se neliší ani témata, s nimiž mohou být jednotlivá zadání propojena. Ruská témata jsou ve srovnání s tematickými okruhy v České republice blíže specifikována a vyskytují se mezi nimi i témata, která u nás zahrnuta nejsou (např. vědecko-technický vývoj, nové informační technologie, přínos mateřské země a zemí příslušného jazyka do rozvoje vědy a světové kultury, kulturně-historické zvláštnosti mé a cizojazyčné země atd.) Obecně je ale možné říct, že jsou si témata v obou zemích podobná.

---

<sup>23</sup> Úroveň A2, která se blíží spíše k úrovni B1.

V následující části textu budou podrobněji porovnány jednotlivé subtesty (dílní části) maturitní zkoušky z cizího jazyka.

Poslechová část a část zaměřená na čtení s porozuměním jsou v českém didaktickém textu ve srovnání s odpovídající částí ruské zkoušky nepatrně obsáhlejší. V rámci poslechové části se v obou textech vyskytují dichotomické úlohy a úlohy typu multiple-choice, série kterých je v českém testu zařazena dokonce dvakrát (jednou žák vybírá obrázek odpovídající popsat situaci, podruhé nabídnutou variantu v textové podobě). V ruském testu se oproti českému vyskytuje navíc přiřazovací úloha, ve které žák ke každému monologu přiřazuje jedno z nabídnutých tvrzení. Český poslechový subtest zase obsahuje úzce otevřené úlohy, které vyžadují doplnění chybějícího slova či slovního spojení v textu podle nahrávky. Části zaměřené na čtení s porozuměním obsahují v obou zemích úlohu přiřazovací i úlohy multiple-choice, které žák řeší na základě přečteného textu o rozsahu přibližně 1 strany A4. Český test obsahuje také dichotomické úlohy a několik multiple-choice úloh vázaných na krátké texty. Ruská varianta je zase bohatší o přiřazovací úlohu, ve které žák na prázdná místa v textu doplňuje části vět z nabídky.

Na prověření osvojení základních gramatických jevů a slovní zásoby se v českém didaktickém testu zaměřuje poslední úloha, ve které je úkolem žáka doplnit na prázdné místo v textu z nabídky tři slov to nejvhodnější. Stejná úloha se vyskytuje i ve třetí části ruského zkušebního testu, která je doplněna ještě dalšími 2 úlohami. Žáci v nich mají za úkol doplnit do vynechaných míst v textu ve správném tvaru slova z nabídky nebo slova příbuzná. V zadání české maturitní zkoušky není žádné cvičení, které by od žáka vyžadovalo samostatně vytvořit správný tvar slova a použít ho v kontextu.

Poslední část písemné maturitní zkoušky z cizího jazyka v Rusku tvoří 2 úlohy, vyžadující samostatný písemný projev žáka. První úloha zadává žákovi napsat odpověď na obdržení dopis o rozsahu 100–140 slov. Zadání obsahuje také dílní úkoly, které má žák při psaní splnit (např. odpověz na otázky v dopisu, polož 3 otázky aj.). Druhá úloha bývá zadána nějakým tvrzením, k němuž se má žák na základě stanovené obecné osnovy vyjádřit v rozmezí 200–250 slov. V České republice jsou podobné úlohy zadávány v samostatné písemné práci. První úloha může zadávat napsání dopisu či článku o rozsahu 120–150 slov, druhá napsání krátkého vzkazu či e-mailu (60–70 slov). Oba texty musí, stejně jako v případě ruské písemné práce, obsahovat požadované informace, uvedené v zadání. Typově i obsahově

si jsou zadání v obou zemích velice podobná. S ohledem na stanovený počet slov je však možné konstatovat, že od ruských žáků vyžadován rozsáhlejší písemný projev.

Pokud se žák v Ruské federaci rozhodne konat ústní zkoušku, dostaví se k ní v samostatný den, stanovený jednotným zkušebním schématem. Celá zkouška, včetně zadávání úloh, je řízena přes počítač, do kterého jsou také nahrávány žakovy odpovědi. Každému účastníkovi ústní zkoušky je přidělena individuální sada 4 zadání. Před každou z úloh má žák 1,5 minuty na přípravu, a teprve až po zodpovězení jedné úlohy je mu zpřístupněno zadání úlohy následující. Předmětem hodnocení je vytvořená nahrávka, která je po ukončení zkoušky zprostředkována centrálně stanoveným hodnotitelům. Oproti tomu česká ústní zkouška probíhá před maturitní komisí, jmenovanou ředitelem školy, která žákovi sdělí hodnocení jeho výkonu ještě v tentýž den. Samotnému zkoušení předchází losování pracovního listu s úlohami a 20minutová příprava.

Zadání ústní zkoušky tvoří v obou zemích 4 odlišně zaměřené úlohy. Zatímco v Ruské federaci jsou úlohy vybírány centrálně, jsou tedy neměnné, české školy mají s ohledem na zaměření žakova studia možnost na centrálně vydaném pracovním listu zaměnit 3. úlohu vlastním zadáním.

Mezi úlohami v ruské ústní zkoušce se objevuje přečtení krátkého textu nebo vytváření přímých otázek, kterými by žák získal informace požadované v zadání. V další z úloh si žák vybírá jednu z nabídnutých fotografií a s využitím uvedené opory (např. kdo je na fotografii, kdo ji vyfotil, co se děje aj.) ji popisuje. Poslední úloha vyžaduje od žáka porovnání 2 fotografií, opět na základě poskytnuté opory (např. popiš stručně, co je na fotografiích, v čem jsou fotografie odlišné, která z nich je ti sympatičtější a proč aj.) Poslední dvě zmíněné úlohy jsou velice podobné jedné z částí ústní zkoušky v České republice, která je navíc rozšířena o žákův samostatný projev na téma související s obrázkem. Od českých žáků se dále vyžaduje reakce na otázky zadávané zkoušejícím k předem stanovenému tématu, a také prokázat schopnost interakce se zkoušejícím dle stanoveného zadání. Pro usnadnění jsou na pracovním listu uvedeny návrhy, na kterých je možné dialog vystavět. Z tohoto hlediska klade česká maturitní zkouška, vyžadující interakci a spontánní pohotovou reakci, na žáka mnohem vyšší nároky než maturitní zkouška v Rusku. Obsah i formu úlohy zadávané školou stanovuje ředitel.



Utvořit si přesnější představu o průběhu ústní maturitní zkoušky z cizího jazyka v Ruské federaci nám pomůže video zveřejněné Rosobrnadzorem (Видеоинструкция..., 2015, online).

Jazyková zkouška v Ruské federaci postrádá oproti české zkoušce úlohy, které by umožnily ověřit žákovu schopnost vést dialog a pohotově reagovat v příslušném jazyce. Na rozdíl od účastníků české maturitní zkoušky, kterým je povoleno používat při ústní zkoušce i písemné práci slovníky, absolvují žáci maturitní zkoušku v Rusku bez jakýchkoliv pomůcek.

Hodnocení písemných zkoušek je v obou zemích zajišťováno centrálně určenými hodnotiteli, uzavřené úlohy jsou vyhodnocovány automaticky. Ústní zkouška je hodnocena také hodnotiteli. Zatímco v Rusku získává žák body od hodnotitelů v Regionálním centru na základě nahrávky pořízené u zkoušky, účastníci české maturitní zkoušky jsou hodnoceni hodnotiteli (zpravidla pedagogickými pracovníky dané školy) v průběhu ústní zkoušky.

Pro složení maturitní zkoušky v České republice musí žák v každé dílčí zkoušce získat alespoň 44 % z maximálního počtu dosažitelných bodů. Výsledné hodnocení zkoušky je vypočítáno aritmetickým průměrem, přičemž hodnocení didaktického testu bude započítáno 50 %, a hodnocení písemné práce a ústní zkoušky 25 %. V Ruské federaci je pro úspěšné absolvování zkoušky potřeba dosáhnout alespoň 22 procentních bodů. Výsledné hodnocení představuje součet bodů získaných v obou zkouškách. Zatímco bodové hodnocení získávají žáci v Rusku i v případě, že konají zkoušku jako nepovinnou, v České republice je v takovém případě hodnocení pouze slovní (uspěl/neuspěl).

V závěru této kapitoly je uveden přehled (viz Tab. č. 6), rekapitulující nejpodstatnější rozdíly ve státní maturitní zkoušce v České republice a Ruské federaci.

Tabulka č. 8: Základní rozdíly mezi maturitní zkouškou z cizího jazyka v RF a ČR

<b>Ruská federace</b>	<b>Česká republika</b>
nepovinná zkouška	povinná i nepovinná zkouška
AJ, FJ, NJ, ŠJ	AJ, FJ, NJ, ŠJ, RJ
A2+, B1, B2	B1

2 dílčí zkoušky (písemná zkouška, ÚZ)	3 dílčí zkoušky (didaktický test, písemná práce, ÚZ)
PZ 180 min., ÚZ 15 min.	DT 95 min., PP 60 min., ÚZ 15 + 20 min.
žádné pomůcky	slovník při písemné práci, slovník a jiné pomůcky poskytnuté školou při ÚZ
38 testových úloh	63 testových úloh
písemná práce jako součást písemné zkoušky	písemná práce jako samostatná zkouška
zadání písemné práce v příslušném jazyce	zadání písemné práce v češtině
rozsah písemné práce 100–140 a 200–250 slov	rozsah písemné práce 120–150 a 60–70 slov
otevřené úlohy zaměřené na gramatiku a slovní zásobu	otevřené úlohy v poslechové části
nepovinná ústní zkouška	povinná ústní zkouška
zadání ÚZ na počítači	zadání ÚZ na pracovním listu
příprava 4× 1,5 minuty	příprava 20 minut
běžná témata a komunikační situace	prostor pro specifická témata a komunikační situace
hodnocení ÚZ na základě nahrávky	hodnocení ÚZ maturitní komisí v průběhu zkoušky
zařazení témat vědecko-technický vývoj, nové informační technologie, kulturně-historické zvláštnosti mé země aj.	běžná komunikační témata
hranice úspěšnosti 22 % (22 bodů) z celé zkoušky	hranice úspěšnosti 44 % v každé dílčí zkoušce
hodnocení nepovinné zkoušky procentními body	hodnocení nepovinné zkoušky úspěšně/neúspěšně

## 9 Státní maturitní zkouška v názorech veřejnosti

Státní maturitní zkoušky jsou ve společnosti velice populárním tématem. Nejen v době svého ověřování a zavádění, ale i v současnosti (zejména v období před konáním maturitních zkoušek) je toto téma aktivně diskutováno jak odborníky, tak i laickou veřejností. Cílem následující kapitoly je poukázat na oblíbenost tohoto tématu na veřejnosti. Uveden je průřez nejčastějšími otázkami, které se v diskuzích v Ruské federaci a České republice objevují. Vzhledem k široké rozmanitosti a obsáhlosti názorů ve společnosti neposkytuje kapitola jejich podrobný přehled ani analýzu.

### 9.1 Ruská federace

Zavádění JSZ v Ruské federaci doprovázely diskuze, ve kterých byla forma zkoušky a nastavená pravidla jejího provádění ostře kritizována, a to jak rodiči, pedagogy a odborníky, tak i řadou politiků a jiných veřejných činitelů. V roce 2009 uskutečnil portál *www.superjob.ru* v 7 subjektech Ruska anketu, které se zúčastnilo 1800 osob. 63 % dotazovaných bylo toho názoru, že by se JSZ měla zrušit. Nejvíce odpůrců našla JSZ mezi lidmi do věku 19 let, budoucími maturanty (76 %). K nejčastějším argumentům proti novému systému testování znalostí patří:

- Zprůměrované testy nemohou ukázat skutečné znalosti. Ten, kdo pochopí metodiku, může k JSZ snadno připravit i nejslabšího žáka. Při tom skutečně talentovaní a chytrí žáci mohou mít problém si s takovým typem úloh poradit.
- JSZ otupuje děti. Přestanou myslet, vyjadřovat své myšlenky, přemýšlet, mluvit, polemizovat.
- JSZ je dobrá pro ty, kteří mají dobrou paměť, ale ověřit pomocí ní úroveň znalostí žáka nelze.

Někteří občané Ruské federace však novou formu zkoušky podporují, a poukazují na menší psychickou zátěž dětí i na větší objektivnost hodnocení, které subjektivnímu vztahu učitele k žákovi nedává prostor (63% россиян..., 2009, online).

Diskuse vyvolal ve společnosti také návrh na zavedení nové formy písemné práce, se kterým přišel v roce 2013 ministr vzdělávání a vědy D. Livanov. V komentářích na internetu se ruští pedagogové shodují, že návrat ke psaní výstupní písemné práce bude

náročný. Dříve byla ve školách tato forma zkoušení povinná, současní žáci však nejsou zvyklí přemýšlet, a tím spíš psát své myšlenky v ucelené formě na papír. Názory na samotné zavedení písemné práce se však rozcházejí. Někteří učitelé ho zásadně podporují, neboť by pomohlo rozvíjet schopnost žáků se vyjadřovat, a to i jinak než populárními emotikony. Jiní pedagogové jsou na základě vlastní zkušenosti proti psaní závěrečné eseje. Podle jiných představuje pouze zbytečný stres a nejistotu, zda se s názory žáka ztotožní i hodnotitel (Возврат..., 2013, online).

Velice aktuálním tématem je schválené zavedení povinné maturitní zkoušky z cizího jazyka od roku 2020. V internetových diskuzích se k tomuto tématu objevují názory, že místo doplnění maturitního modelu o zkoušku z cizího jazyka by se měla věnovat pozornost spíše zdokonalení žáků v ruském jazyce. S ním totiž doposud bojuje řada žáků, zejména z regionů, ve kterých není ruština chápána jako mateřský jazyk. Problém v realizaci této zkoušky jako povinné vidí zejména učitelé venkovských škol, a to nejen z důvodu nepřipravenosti žáků, ale také nedostatku odborníků pro jednotlivé jazyky (Какие..., 2014, online).

Za nadčasové je možné označit téma porušování pravidel při konání JSZ. Tisíce pozorovatelů sedí u počítače a sleduje přímý přenos z učeben, ve kterých v daný moment koná JSZ. Často jsou jimi právě účastníci zkoušky z předchozích let, kteří mají s průběhem zkoušky vlastní zkušenost, a vědí, jaké metody narušitelé pravidel používají (ЕГЭ по русскому..., 2014, online). Toto téma je také jedním z nejdiskutovanějších na nejrůznějších internetových fórech.

Výsledky průzkumu mínění veřejnosti o JSZ, který uskutečnilo centrum Levada (Левада-центр) v roce 2015, zveřejnil deník celostátní deník *Izvestiya (Известия)*. Rekordní počet, téměř polovina respondentů (48 %) zastává názor, že JSZ nehodnotí znalosti žáků tak kvalitně, jako tradiční zkoušky. Jak se názor společnosti vyvíjel od roku 2004, demonstruje následující graf (Obr. č. 1) (ЕГЭ окончательно..., 2015, online).

Obrázek č. 1: Hodnotí JSZ ve srovnání s tradičními zkouškami znalosti žáků lépe nebo hůře? (ЕГЭ окончательно..., 2015)



## 9.2 Česká republika

Zavádění reformované maturitní zkoušky v České republice doprovázely rozsáhlé diskuze, ale také protesty a petice iniciované žáky. V roce 2009 se protestu v Praze zúčastnili kromě studentů i někteří učitelé a 2 poslankyně (Studenti..., 2009, online). V roce 2010 podepsalo petici proti novým maturitám více než 130 škol v České republice. Kritizován byl zejména obsah a způsob provedení zkoušek, ale také nejasnost pravidel. Ani učitelé, ani žáci nevěděli, co mají od státní maturitní zkoušky přesně čekat a na co se připravovat (Petici..., 2010, online).

Žádosti o zrušení reformované maturitní zkoušky vystřídal po jejím přijetí v roce 2011 stížnosti na způsob jejího provádění a na obsah státně zadávaných zkoušek. Po uskutečnění prvního ročníku státní maturitní zkoušky sepsali žáci otevřený dopis tehdejšímu ministru školství J. Dobešovi, který podepsalo více než 14,5 tisíce maturantů (Otevřený..., 2011, online). Žáci kritizovali zejména nejednoznačnost mnohých úloh v didaktickém testu z českého jazyka. Jak ukazují diskuze na internetu, stejného názoru byly také mnozí ředitelé, pedagogové a zadavatelé. Didaktický test neměl s českým jazykem a literaturou příliš společného, čím více žáci znali, tím více chyb se dopouštěli. Žáky podpořili

ve svých otevřených dopisech ředitelé 2 gymnázií, kteří stejně jako celá řada jejich kolegů nesouhlasili s podobou MZ a výhrady měli také k přístupu samotného ministra (Po studentech..., 2011, online).

Druhý ročník státní maturity doprovázely diskuze spojené s výrazným zhoršením výsledků vyšší úrovně maturitní zkoušky z matematiky. Žáci si stěžovali, že obtížnost zadání i jejich typ byly nesrovnatelné s úlohami v ilustračních testech. Jejich učitelé i členové Jednoty českých matematiků a fyziků se shodují, že poměr času na vypracování, počtu a obtížnosti úloh byl nepřiměřený. V důsledku rapidního snížení úspěšnosti ve srovnání s předchozím rokem bylo Centrum nuceno harmonizovat výsledky žáků podle dodatečně vytvořených pravidel (CERMAT..., 2012, online). Jak zveřejnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění v tiskové zprávě 71 % obyvatel (tedy o 17 % víc než v roce 2011) považovalo přípravu a průběh maturitních zkoušek v roce 2012 za špatnou (Názory..., 2012, s. 3–4, online).

Spory se v současnosti vedou v otázce písemné práce z českého jazyka. Při zavedení státní maturitní zkoušky byly tyto dílčí zkoušky hodnoceny v příslušných školách, v roce 2012 se jednalo o kompetenci hodnotitelů jmenovaných Centrem, následně bylo hodnocení opět vráceno do škol. S cílem zvýšení objektivit by však ve školním roce 2015/2016 mělo být opět zavedeno centrální hodnocení. Vzhledem k charakteru zkoušky by však podle V. Valíkové ze Společnosti učitelů ČJL a některých dalších pedagogů mělo zůstat hodnocení v rukou učitelů na školách, v ideálním případě začít zohledňovat také uměleckou stránku textu. Podle jejich názoru nedává literární tvorba určená pravidly v tabulkách žákům prostor pro kreativitu a možnost ukázat vlastní osobnost (Po čtvrtstoletí..., 2014, online).

Nejvíce pozornosti však upoutává návrh na zavedení povinné maturitní zkoušky z matematiky. Názory ve společnosti, spojené s tímto tématem, jsou velice různorodé. Jednota českých matematiků a fyziků se s tímto rozhodnutím zásadně souhlasí. Povinné testování znalostí matematiky prý povede k motivaci jednotlivých škol ke zkvalitnění výuky matematiky a s tím spojenému nárůstu zájemců o studium matematicky a technicky zaměřených vysokých škol (Stanovisko..., 2014, online). Žáci středních škol zastávají k zavedení povinné zkoušky z matematiky negativní postoj. Podle slov členů České středoškolské unie je potřeba nejprve změnit výuku na školách a přepracovat současnou podobu zkoušky, teprve potom může být zavedena jako povinná. Studenti by si u maturity představovali test, který bude více zaměřený na logické myšlení a práci s informacemi (Středoškoláci..., 2015, online).

### **9.3 Porovnání nejdiskutovanějších otázek v obou zemích**

Pravděpodobně nejdiskutovanějším tématem spojeným s maturitní zkouškou bylo její samotné zavedení. Zatímco část české společnosti, která vystupovala proti státní maturitě, požadovala oddálení a pečlivější přípravu zkoušky, v Ruské federaci nesouhlasili odpůrci nové maturity ani s vlastní formou zkoušky. Testová podoba zkoušky, jejíž principy byly převzaty ze západu, podle jejich názoru absolutně nesplňuje nezbytné parametry, které byly předností bývalé, tradiční maturitní zkoušky. Podoba zadání písemných testů je dodnes velmi častým tématem i v České republice, kde jsou kritizovány zejména nevhodný obsah a formulace zadání u didaktického testu z českého jazyka.

V současnosti se řada diskuzí v obou porovnávaných zemích týká zavedení další povinné zkoušky. Česká veřejnost kritizuje zejména skutečnost, že se jedná právě o zavedení zkoušky z matematiky. Úroveň výuky tohoto předmětu, a v závislosti na ní i znalosti žáků, je velmi nízká. Někteří zastánci označují zavedení povinné maturity z matematiky za motivaci k pečlivější přípravě, část společnosti však tomuto názoru oponuje. Zavedení zkoušky jako povinné samo o sobě nemůže zajistit zlepšení výsledků a znalostí. V Ruské federaci by měli žáci skládat v budoucnu povinně zkoušku z cizího jazyka. Nejčastějším argumentem proti jejímu zavedení je nedostatek odborníků v některých regionech Ruska, a také neznalost ruského jazyka, který by žáci měli zvládnout primárně.

Tématem charakteristickým pro Ruskou federaci je objektivita JSZ a dodržování jejího řádného průběhu. Značná část veřejnosti se zkoušek účastní v podobě pozorovatelů, kteří sledují dodržování nastavených pravidel. V České republice však takový zájem průběh zkoušky nevzbuzuje.

## **10 Přehled vybraných termínů maturitní zkoušky**

Následující kapitola poskytuje přehled těch nejčastěji používaných výrazů ve spojení s maturitní zkouškou v Ruské federaci a České republice. Ke každému termínu je přiřazen odpovídající ekvivalent, užívaný v druhé zemi, a také stručně vysvětlen jeho význam. Nejedná se o překladový slovník. V případě, že v jedné z porovnávaných zemí neexistuje stejná či podobná realie, je pojem uveden pouze v jednom jazyce.

Seznam pojmů vychází z obsahu teoretické části bakalářské práce. Kromě dostupných slovníků byly při jeho sestavování použity také oficiální webové stránky státní maturity příslušných zemí (Официальный..., © 2001-2015, online, Официální..., © 2010, online).

## **10.1 Ruská federace**

### **Аттестат о среднем общем образовании**

- doklad o dosažení středního všeobecného vzdělání, který obdrží úspěšný absolvent maturitní zkoušky; dokument neobsahuje hodnocení jednotlivých zkoušek

### **Бланк ответов – записочный арх**

- formulář, do kterého žáci zanášejí své odpovědi na úlohy v písemných zkouškách

### **Бланк регистрации – регистраční formulář**

- dokument, do kterého žák u každé zkoušky zvlášť vyplňuje své osobní údaje, registrační číslo, údaje o místě konání příslušné zkoušky a podpisem stvrzuje, že byl seznámen s pravidly průběhu zkoušky

### **Государственная (итоговая) аттестация (ГИА) – státní výsledná atestace**

- prostředek pro posouzení úrovně osvojení si programů středního všeobecného vzdělávání v souladu s federálním vzdělávacím standardem žáky posledního ročníku středních škol, který může být realizován v podobě státní maturitní zkoušky nebo státní závěrečné zkoušky

### **Государственная экзаменационная комиссия (ГЭК) – státní zkušební komise**

- komise, která dohlíží na přípravu a řádné provedení státní maturitní zkoušky v příslušném subjektu Ruské federace a potvrzuje její výsledky

### **Демонстрационные варианты КИМ – ilustrační zadání zkoušky**

- volně dostupné ukázkové testy z jednotlivých zkušebních předmětů, které žákům umožňují utvořit si představu o podobě státní maturitní zkoušky a vyzkoušet si ji nanečisto

### **Единое расписание ЕГЭ – jednotné zkušební schéma**



– přehled dat konání zkoušek z jednotlivých předmětů stanovený Rosobrnadzorem, který je shodný pro všechny subjekty Ruské federace

### **Единый государственный экзамен (ЕГЭ) – státní maturitní zkouška**

– jeden z možných způsobů provedení státní výsledné atestace, určený žákům posledních ročníků středních škol

### **Индивидуальный комплект участника ЕГЭ (ИК) – individuální sada zkušebních materiálů**

– zapečetěná obálka obsahující unikátní zkušební materiály pro jednoho žáka

### **Кодификатор элементов содержания и требований к уровню подготовки выпускников общеобразовательных учреждений для ЕГЭ – katalog požadavků**

– přehled konkrétních znalostí a dovedností, které jsou předmětem testování dané zkoušky

### **Контрольные измерительные материалы (КИМ; экзаменационные материалы) – zkušební materiály**

– veškeré dokumenty, které žák při zkoušce potřebuje (testový sešit, registrační formulář, záznamové archy)

### **Конфликтная комиссия – komise pro spory**

– komise, která řeší případná obvinění z porušení řádného průběhu zkoušky, přezkoumává výsledky zkoušek a odvolání v příslušném subjektu Ruské federace

### **Методика шкалирования – metodika přepočtu bodů**

– matematický model, pomocí kterého jsou prvotní body převáděny na testové

### **Минимальный балл – minimální hranice úspěšnosti**

– nejnižší možný počet testových bodů pro úspěšné absolvování dané zkoušky, v případě maturitní zkoušky z matematiky na základní úrovni se udává v primárních bodech

### **Общественные наблюдатели – pozorovatelé z řad veřejnosti**

- osoby, které dohlíží na řádný průběh zkoušky

### **Организатор ЕГЭ – zadavatel ústní nebo písemné zkoušky**

- pedagog (zpravidla zaměstnaný v příslušném školském zařízení), který řídí zkoušku a dohlíží na její řádný průběh

### **Первичный балл – primární bod**

- součet bodů získaných za všechny úlohy v příslušné zkoušce

### **Порядок проведения ГИА по образовательным программам среднего общего образования – Maturitní vyhláška**

- legislativní dokument, každoročně aktualizovaný Ministerstvem vzdělávání a vědy, který určuje pravidla realizace státní maturitní zkoušky od její přípravy po možná odvolání

### **Предметная комиссия – předmětová komise**

- komise tvořená hodnotiteli pro konkrétní zkušební předmět v daném subjektu Ruské federace

### **Пункт проведения единого государственного экзамена (ППЭ) – zkušební místo**

- zařízení, ve kterém se koná státní maturitní zkouška

### **Региональная информационная система (РИС) – regionální informační systém**

- informační systém zajišťující komunikaci při provádění státní maturitní zkoušky v rámci subjektu Ruské federace

### **Региональный центр обработки информации (РЦОИ) – Regionální centrum pro zpracování informací**

- středisko, které v každém subjektu Ruské federace zajišťuje elektronické zpracování záznamových archů a hodnocení široce otevřených úloh a ústních zkoušek předmětovými komisemi

**Руководитель ППЭ – osoba zodpovědná za organizaci státní maturitní zkoušky v daném zkušebním místě (v ČR ředitel školy)**

- organizuje rozdělení žáků a zadavatelů do tříd a po rozpečetění zprostředkovává zkušební materiály zadavatelům

**Спецификация – katalog požadavků**

- dokument, který určuje strukturu zkušebních materiálů pro každý předmět z hlediska obtížnosti, ověřovaných kompetencí a obsahu jednotlivých úloh a poskytuje základní charakteristiku příslušné zkoušky

**Тестовые баллы – procentní body**

- výsledné hodnocení zkoušky, získané převodem primárních bodů podle stanovené metodiky

**Участник с ОВЗ (ограниченными возможностями здоровья) – žák se speciálními vzdělávacími potřebami**

- žák se zdravotním znevýhodněním, na základě kterého mu může být přiznán nárok na uzpůsobení zkoušky

**Федеральная информационная система (ФИС) – federální informační systém**

- informační systém, který slouží ke komunikaci při realizaci státní maturitní zkoušky a zprostředkování výsledků žáků vzdělávacím zařízením, do nichž se žáci hlásí k dalšímu studiu

**Федеральная служба по надзору в сфере образования и науки (Рособрнадзор) – Federální služba v oblasti dohledu ve sféře vzdělávání a vědy**

- orgán moci výkonné, řízený Ministerstvem vzdělávání a vědy, který organizuje přípravu zkušebních materiálů, témat, kritérií hodnocení, zajišťuje centrální hodnocení uzavřených a úzce otevřených úloh, stanovuje minimální hranici úspěšnosti a vydává metodické pokyny pro osoby, které se na přípravě a realizaci maturitní zkoušky podílejí, organizuje zavedení a správu federálního informačního systému

**Федеральный институт педагогических измерений (ФИПИ) – Federální institut pedagogických hodnocení (FIPI)**

– vědecký institut pověřený vypracováním zkušebních materiálů

**Эксперт – hodnotitel**

– člen předmětové komise, která hodnotí široce otevřené úlohy a ústní zkoušky z daného předmětu v Regionálním centru pro zpracování informací v příslušném subjektu Ruské federace

## **10.2 Česká republika**

**Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (Centrum, CZVV)**

– příspěvková organizace, která vyvíjí zadání všech dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky a připravuje katalogy požadavků

**Dichotomická (alternativní) úloha**

– typ uzavřené úlohy, ve které žák vybírá 1 ze 2 nabídnutých odpovědí; bývají organizovány ve svazcích několika tvrzení, nejčastěji jsou nabízeny odpovědi ano/ne či pravda/nepřavda

**Hodnotitel – эксперт**

– proškolená osoba, hodnotící otevřené úlohy v písemných zkouškách nebo ústní zkoušku

**Informace veřejně nepřístupné**

– zadání maturitních zkoušek a další citlivé informace, které mají zůstat nezveřejněny

**Informační systém Centra – Федеральная информационная система**

– soubor aplikací a hardwarových prostředků, které umožňují komunikaci mezi zkušebními místy a Centrem

**Jednotné zkušební schéma – единое расписание ЕГЭ**

– ministerstvem vydaný přehled dat a časů konání jednotlivých zkoušek společné části maturitní zkoušky a zkoušky Matematika+ v daném školním roce pro jednotlivé kategorie

## **Kánon**

- ředitelem stanovený seznam literárních děl, ze kterých si žáci vybírají díla k ústní zkoušce z českého jazyka a literatury

## **Katalog požadavků – Спецификация, Кодификатор элементов содержания и требований к уровню подготовки выпускников общеобразовательных учреждений для ЕГЭ**

- přehled konkrétních znalostí a dovedností, které jsou v dané zkoušce předmětem testování; dokument také charakterizuje strukturu zkoušky, obsahuje ukázky vzorových zadání a seznam povolených pomůcek

## **Kategorie PUP (s přiznaným uzpůsobením podmínek)**

- kategorie žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým je s ohledem na jejich zdravotní znevýhodnění umožněno uzpůsobení zkoušky

## **Komplexní zkouška**

- typ maturitní zkoušky, prověřující jazykovou kompetenci a řečové dovednosti ve všech oblastech jazyka; skládá se zpravidla ze 3 dílčích zkoušek – didaktického textu, písemné práce a ústní zkoušky

## **Maturitní vyhláška – Порядок проведения ГИА по образовательным программам среднего общего образования**

- vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou; legislativní dokument, upravující pravidla realizace maturitní zkoušky v České republice

## **Minimální hranice úspěšnosti – минимальный балл**

- minimální počet procentních bodů, nezbytný pro úspěšné absolvování dané zkoušky

## **Multiple-choice úloha**

- typ uzavřené úlohy, ve které žák vybírá 1 z několika nabídnutých odpovědí

## **Pracovní list – задание устной части ЕГЭ**

- zadání ústní zkoušky, které si žák losuje bezprostředně před zkouškou

### **Procentní body – тестовые баллы**

- hodnocení žáka v příslušné (dílčí) zkoušce, vyjádřené v procentech; získává se podílem dosažených bodů a maximálního možného počtu bodů

### **Profilová (školní) část maturitní zkoušky**

- část maturitní zkoušky organizovaná ředitelem školy, přizpůsobená Školnímu vzdělávacímu programu

### **Přiřazovací úloha**

- typ uzavřené úlohy, ve které žák spojuje vhodné varianty ze dvou množin pojmů, přičemž druhá množina obsahuje více pojmů než první

### **Rater – эксперт**

- posuzovatel otevřených úloh didaktického testu

### **Řádný termín – основной срок**

- první termín maturitní zkoušky po ukončení posledního ročníku vzdělávání ve střední škole

### **Společná (státní) část maturitní zkoušky – единый государственный экзамен**

- pro všechny žáky jednotná část maturitní zkoušky řízená státem

### **Školní maturitní komisař – член государственной экзаменационной комиссии**

- osoba, která je pověřena kontrolovat řádný průběh společné části maturitní zkoušky (vyjma ústních zkoušek) v daném zkušebním místě

### **Testový sešit – контрольно-измерительные материалы**

- dokument, obsahující zadání k příslušné písemné zkoušce

### **Uspořádací úloha**

– typ uzavřené úlohy, ve které má žák za úkol upořádat uvedené prvky podle stanoveného kritéria

### **Vysvědčení o maturitní zkoušce**

– dokument, obsahující slovní hodnocení zkušek z jednotlivých předmětů, který obdrží úspěšný absolvent maturitní zkoušky a dosvědčující dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou

### **Zadavatel – организатор ЕГЭ**

– osoba, pověřená zadáváním písemné zkoušky, kontrolou průběhu zkoušky a vybráním dokumentů po jejím skončení

### **Záznamový arch – бланк ответов**

– formulář, do kterého žák zapisuje své odpovědi na zkušební úlohy nebo text písemné práce

### **Zkušební dokumentace – контрольные измерительные материалы**

– dokumenty nezbytné pro konání příslušné zkoušky (např. testový sešit, zadání písemné práce, záznamové archy, zvuková nahrávka pro poslechový subtest zkoušky z cizího jazyka aj.)

### **Zkušební maturitní komise – предметная комиссия**

– alespoň tříčlenná komise, která hlasováním schvaluje hodnocení ústní zkoušky navržené 2 svými členy (hodnotiteli)

### **Zkušební místo – Пункт проведения единого государственного экзамена**

– místo, ve které se konají maturitní zkoušky (nejčastěji škola)

## **11 Maturitní zkouška v Rusku – základní fakta**

Následující kapitola představuje praktickou aplikaci poznatků a faktů, jimiž se zabývaly předcházející části bakalářské práce. Shrnuje základní informace o způsobu realizace státní závěrečné atestace žáků posledních ročníků středních škol v Ruské federaci a poskytuje stručný přehled nejdiskutovanějších problémů, spojených s touto zkouškou.

Text je vzhledem k jeho obsahu i rozsahu možné využít jako podklad při výuce tohoto tématu na vysokých školách, jazykových školách nebo při hodinách konverzace na středních školách.

### **Государственная итоговая аттестация в России – основные факты**

Выпускникам 9 классов (основной школы) и 11 классов (средней школы) в Российской Федерации необходимо для получения документа об основном или среднем образовании успешно пройти государственную итоговую аттестацию.

Экзамены у выпускников 11 классов реализуются в двух формах: государственный выпускной экзамен (ГВЭ), который сдают ученики специальных учебно-воспитательных учреждений, ученики с ограниченными возможностями здоровья и инвалиды (если они не хотят сдавать ЕГЭ), и единый государственный экзамен (ЕГЭ).

Единый государственный экзамен был введён в качестве обязательного выпускного экзамена в средних школах и вступительного экзамена в вузы на всей территории Российской Федерации в 2009 году. К основным целям введения ЕГЭ относятся:

- обеспечение одинакового объективного оценивания знаний всех выпускников по всей стране;
- возможность сравнивать уровень выпускников разных школ из разных субъектов РФ, в том числе при поступлении в вузы;
- отмена вступительных экзаменов в большинство вузов и облегчение поступления абитуриентов в вузы;
- определение одинаковых условий при поступлении в вузы для всех абитуриентов в стране, в том числе для выпускников с более отдалённых регионов;
- уменьшение коррупции в сфере образования.

Все выпускники средних школ должны сдавать ЕГЭ по двум обязательным предметам – русскому языку и математике. По выбору сдают экзамены из следующего перечня дополнительных предметов: физика, химия, история, обществознание,



информатика и информационно-коммуникационные технологии, биология, география, литература, иностранные языки (английский, испанский, немецкий, французский).

Полученные в ЕГЭ баллы важны для поступления в вузы. Учащийся, желающий поступить в вуз, сдаёт ЕГЭ по тем предметам, которые соответствуют направлению вуза (например при поступлении в медицинский вуз учитываются результаты ЕГЭ по русскому языку, биологии и химии). Приёмная комиссия высшего учебного заведения суммирует баллы, полученные за назначенные предметы каждого абитуриента и составляет их список. Ученику, не желающему продолжать обучение и поступать в вуз, надо сдать всего лишь ЕГЭ по русскому языку и математике, чтобы получить аттестат о среднем общем образовании.

Основные особенности ЕГЭ:

- стандартизированная форма экзамена;
- общие условия проведения экзамена во всех школах и регионах РФ;
- индивидуальные комплекты контрольных измерительных материалов (т.е. экзаменационная работа каждого ученика состоит из другого набора заданий);
- одинаковая сложность и единая структура всех вариантов КИМ (т.е. у всех экзаменационных работ по данному предмету тождественная структура, те же виды заданий и одинаковый уровень сложности);
- единая шкала оценивания;
- единое расписание сдачи экзаменов для всех регионов РФ (начало экзамена во всех школах в тот же день в 10:00, однако из-за разницы во времени не состоится ЕГЭ во всех регионах одновременно);
- централизованная проверка экзаменационных работ при использовании единого метода оценивания;
- приём в вузы на основе результатов ЕГЭ (некоторые вузы добавляют ещё дополнительные вступительные испытания или собственные вступительные экзамены).

ЕГЭ достиг почти всех своих целей. Однако самым проблематичным является обеспечение порядочной сдачи экзамена всеми выпускниками. Ученики пытаются использовать шпаргалки, мобильные телефоны и другие достижения техники. Чаще

всего в небольших населённых пунктах есть тоже условная договорённость между школами, в которых организаторы не только не замечают списывание, но и помогают ученикам при сдаче. Правительство РФ старается справляться с этой проблемой и ежегодно ужесточает правила и условия сдачи, чтобы избежать списывания и обеспечить объективную оценку знаний выпускников.

По сравнению с чешским выпускным экзаменом меры проведения ЕГЭ достаточно жёсткие. Ученики распределяются по разным пунктам проведения ЕГЭ, в которых сдают экзамен. Им не знакомы организаторы (т.е. они сдают ЕГЭ не в своей школе и без своих преподавателей). В пунктах сдачи ЕГЭ установили видеонаблюдение, металлоискатели и в большинстве из них работают даже глушилки сотовых телефонов, которые мешают выходить в Интернет. Видео транслируется онлайн, в аудиториях могут тоже присутствовать наблюдатели, которые следят за соблюдением правил, причём они готовы сообщить о любых нарушениях компетентным органам. Но, несмотря на ужесточенные правила сдачи ЕГЭ, в 2014 году было с экзамена из-за нарушения правил удалено всего 1135 учеников.

Много педагогов и родителей учеников не согласно с формой экзамена, в которой ученики чаще всего должны выбирать из предложенных вариантов правильный ответ, записать свой собственный однословный ответ в графу или обвести цифру. Такая форма сдачи экзамена была принята с запада и не соответствует традиционной форме российских экзаменов. По мнению многих, ЕГЭ направлено на упрощение мышления учащихся. ЕГЭ является удобной формой экзамена для проверки общих знаний, но не для личностных качеств и способностей учеников. Часто критикуют тоже некорректную формулировку и даже фактические ошибки в заданиях экзаменационных работ.

Следующей проблемой ЕГЭ, по мнению экспертов, является его форма. Все части экзамена проводятся только письменно, причём данная форма подходит не для всех предметов. Речь идёт, например, об экзаменах по иностранным языкам. Именно они должны включать устную часть, которая позволяет проверить также речевые умения – один из важнейших элементов изучения языка. Не смотря на то, что в 2015 году была введена устная часть экзамена по иностранным языкам, однако, принять в ней участие выпускники не обязаны.

В 2015 году было введено ещё итоговое сочинение, которое является условием допуска к ЕГЭ. Итоговое сочинение – это рассуждение о обыкновенных или актуальных темах на основе по крайней мере одного литературного произведения. Оно позволяет ученикам проявить свои знания и способности, чего в самом ЕГЭ не хватит. По мнению В. Толстого, советника Президента РФ, благодаря введению итогового сочинения ученики стали больше читать и заниматься. И так и этак, средние баллы по русскому языку повысились в 2015 году на 3–4 % (Итоги..., 2015, online).

## Závěr

Cílem bakalářské práce bylo popsat koncept státní maturitní zkoušky v České republice a v Ruské federaci a provést jejich vzájemné porovnání. Pozornost byla věnována jak organizaci a technickým parametrům zkoušek, tak i obsahu a způsobu testování ve vybraných předmětech (mateřský jazyk, matematika, cizí jazyk). V rámci práce byl také připraven stručný materiál o jednotné státní zkoušce v Ruské federaci, který by mohl být využit při výuce ruského jazyka a reálií. Práce přináší také stručné shrnutí názorů občanů obou zemí na zavedení a organizaci státní maturitní zkoušky.

První část se zabývá popisem přípravy, průběhu, podoby a hodnocení státní maturitní zkoušky v obou zemích, představuje podrobný přehled informací, na základě kterých je možné si utvořit relativně podrobnou představu o každé ze zmíněných maturitních zkoušek. V případě České republiky byla pozornost věnována zejména společné, státem řízené části.

Praktická část bakalářské práce přináší porovnání konceptu maturitní zkoušky v Ruské federaci a České republice. Kapitoly obsahující porovnání vychází z poznatků zpracovaných v teoretické části, shrnují je a nabízí přehled zásadních shodných a rozdílných znaků maturitních zkoušek v obou zemích. Maturitní zkoušky v Rusku i České republice byly zavedeny s úmyslem sjednocení testování v celé zemi a jsou tedy řízeny centrálně, co do zadání, harmonogramu, pravidel provádění i hodnocení zkoušky. Při bližším seznámení se s konceptem maturitních zkoušek v obou zemích vyloučí na povrch celá řada rozdílů mezi nimi. K nejvýznamnějším jistě patří pravidla pro realizaci zkoušky, která jsou v Ruské federaci výrazně přísnější. Žáci konají zkoušku v cizím prostředí a mezi cizími lidmi, pod přímým dohledem pozorovatelů i kamer. Jednotné zadávání zkoušky probíhá v podstatě pouze v rámci regionu, při čemž každý žák obdrží zadání s jinou sadou úloh. Na rozdíl od České republiky se v Rusku neopravují žádné práce ve školách, veškeré hodnocení je organizováno centrálně. Model jednotné státní zkoušky neobsahuje žádnou školní část a je tvořen pouze 2 povinnými zkouškami, kde kromě mateřského jazyka je pro všechny žáky povinná i zkouška z matematiky.

Téma zpracované v rámci bakalářské práce je nepochybně možné dále rozvíjet. Pomineme-li její aktualizaci v závislosti na každoročních změnách v realizaci, skladbě a podobě státní maturitní zkoušky, bylo by možné (a jistě i vhodné) se v souvislosti s tématem maturitní zkoušky blíže zaměřit na postoje odborníků, názory laické veřejnosti nebo provést

např. výzkum mezi studenty. Bakalářská práce by také mohla posloužit jako výchozí pramen pro vytvoření série výukových materiálů pro žáky různých jazykových úrovní, které by byly tematicky zaměřeny na oblast školství a vzdělávání v Ruské federaci.

## Seznam použitých zdrojů v českém jazyce

CALTOVÁ, Julia. Единый Государственный Экзамен в России: Структура и особенности. *Cizí jazyky*. 2011, 55(1). ISSN 1210-0011.

CALTOVÁ, Julia. Особенности единого государственного экзамена в РФ. In: *Dialog kultur VII*. Hradec Králové: Garamon, 2013, s. 230–231. ISBN 978-80-86472-57-7.

CERMAT harmonizací výsledků maturity z matematiky zcela pohřbil důvěryhodnost zkoušky. *EDUin* [online]. 2012 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/cermat-harmonizaci-vysledku-maturity-z-matematiky-zcela-pohrbil-duveryhodnost-zkousky/>

Cizí jazyk. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/cizi-jazyk-1404033644.html>

CZVV. *Anglický jazyk: Didaktický test - poslech, čtení a jazyková kompetence* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037642&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037642&at=1)

CZVV. *Anglický jazyk: Písemná práce* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037772&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037772&at=1)

CZVV. *Český jazyk a literatura: Didaktický test* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037667&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037667&at=1)

CZVV. *Český jazyk a literatura: Klíč správných řešení* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037700&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037700&at=1)

CZVV. *Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky platný od školního roku 2014/2015: Český jazyk a literatura* [online]. 2013 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037630&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037630&at=1)

CZVV. *Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky platný od školního roku 2014/2015: Matematika* [online]. 2013 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037631&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037631&at=1)

CZVV. *Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky platný od školního roku 2014/2015: Anglický jazyk* [online]. 2013 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037628&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037628&at=1)

CZVV. *Matematika: Didaktický test* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037639&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037639&at=1)

CZVV. *Matematika+: Didaktický test* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037816&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037816&at=1)

Český jazyk a literatura. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/cesky-jazyk-a-literatura-1404033963.html>

Didaktický test z cizího jazyka. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/didakticky-test-z-ciziho-jazyka-1404033216.html>

Hodnocení úloh. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/hodnoceni-uloh-1404037381.html>

Chládek chystá povinnou matiku i zlevnění. Audit ukázal chyby ve financování. *Česká televize* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/271529-chladek-chysta-povinnou-matiku-i-zlevneni-audit-ukazal-chyby-ve-financovani>

JEŽKOVÁ, Věra, Eliška WALTEROVÁ, Taťjana ABANKINA a Irina ABANKINA. *Školní vzdělávání v Ruské federaci*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2206-4.

*Komplexní zkouška z cizího jazyka společné části maturitní zkoušky: informační podpora učitelů cizího jazyka k nové maturitní zkoušce*. Vyd. 1. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2009, 32 s. ISBN 978-80-87337-05-9. Dostupné z: [file:///C:/Users/Andrea/Downloads/CJ\\_publicace%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Andrea/Downloads/CJ_publicace%20(2).pdf)

*Komplexní zkouška z českého jazyka a literatury společné části maturitní zkoušky: informační podpora učitelů českého jazyka a literatury k nové maturitní zkoušce*. Vyd. 1. Praha: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2009, 32 s. ISBN 978-80-87337-00-4. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404033828&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404033828&at=1)

Matematika+. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10].  
Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/matematika-1404036723.html>

*Maturitní zpravodaj č. 28* [online]. Praha, 2014 [cit. 2015-06-08]. ISSN 1803-9928. Dostupné  
z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037661&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037661&at=1)

*Maturitní zpravodaj č. 29* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-06]. ISSN 1803-9928. Dostupné  
z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037725&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037725&at=1)

*Maturitní zpravodaj č. 30* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-06]. ISSN 1803-9928. Dostupné  
z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037730&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037730&at=1)

*Maturitní zpravodaj č. 31* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-06]. ISSN 1803-9928. Dostupné  
z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037740&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037740&at=1)

MŠMT. *Cizí jazyk – Kritéria hodnocení písemné práce: Přílohy ke sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Č. j.: MSMT-6626/2015-1* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-13].  
Dostupné z:  
[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy\\_1\\_8\\_sdeleni\\_kriteria\\_hodnoceni\\_MZ\\_2015.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy_1_8_sdeleni_kriteria_hodnoceni_MZ_2015.pdf)

MŠMT. *Cizí jazyk – Kritéria hodnocení ústní zkoušky: Přílohy ke sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Č. j.: MSMT-6626/2015-1* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-13].  
Dostupné z:  
[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy\\_1\\_8\\_sdeleni\\_kriteria\\_hodnoceni\\_MZ\\_2015.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy_1_8_sdeleni_kriteria_hodnoceni_MZ_2015.pdf)

MŠMT. *ČJL – Bodová škála hodnocení písemných prací: Přílohy ke sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Č. j.: MSMT-6626/2015-1* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-13].  
Dostupné z:  
[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy\\_1\\_8\\_sdeleni\\_kriteria\\_hodnoceni\\_MZ\\_2015.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/prilohy_1_8_sdeleni_kriteria_hodnoceni_MZ_2015.pdf)

MŠMT. *Sdělení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: Kritéria hodnocení maturitní zkoušky ve školním roce 2014/2015 Č. j.: MSMT-6626/2015-1* [online]. Praha, 2015 [cit. 2015-06-13].  
Dostupné z:  
[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/sdeleni\\_kriteria\\_hodnoceni\\_MZ\\_2015.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/sdeleni_kriteria_hodnoceni_MZ_2015.pdf)



MŠMT. Příloha č. 1 k Vyhlášení pokusného ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení výběrové zkoušky ze středoškolské matematiky, kterou lze konat jako nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky: Katalog požadavků pro nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky ze středoškolské matematiky [online]. Praha, 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z:

[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/Ma\\_plus\\_priloha\\_1\\_katalog\\_1.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/Ma_plus_priloha_1_katalog_1.pdf)

MŠMT. Příloha č. 4 k Vyhlášení pokusného ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení výběrové zkoušky ze středoškolské matematiky, kterou lze konat jako nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky: Kritéria hodnocení zkoušky Matematika+ [online]. Praha, 2013 [cit. 2015]. Dostupné z:

[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/Ma\\_plus\\_priloha\\_4\\_kriteria.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/Ma_plus_priloha_4_kriteria.pdf)

MŠMT. Vyhlášení pokusného ověřování obsahu, formy, organizace a hodnocení výběrové zkoušky ze středoškolské matematiky, kterou lze konat jako nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky (dále jen „Matematika+“) č. j. MSMT-42192/2013-1 ze dne 12. 12. 2013, v platném znění [online]. Praha, 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z:

[http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/uplne\\_zneni\\_pokusne\\_overovani\\_MAT\\_.docx](http://www.msmt.cz/uploads/O21/O211/MAT/uplne_zneni_pokusne_overovani_MAT_.docx)

MŠMT: Zpráva o výsledcích projektu maturitní generálky a stavu připravenosti na zahájení reformy maturitní zkoušky v roce 2011. Česká škola [online]. 2010 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2010/11/msmt-zprava-o-vysledcich-projektu.html>

Názory občanů na státní maturitu – září 2012 [online]. 2012 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://cvvm.soc.cas.cz/media/com\\_form2content/documents/c1/a6890/f3/or121001.pdf](http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a6890/f3/or121001.pdf)

O nás. Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání [online]. © 2010 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://www.ceremat.cz/o-nas-10039.html>

Oficiální stránky maturitní zkoušky [online]. 2010 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://novamaturita.cz/>

Otevřený dopis ministroví školství Mgr. Josefu Dobešovi k nové státní maturitě. Archiv Dta3 [online]. 2011 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://archiv.dta3.com/maturantiproti.cz/?action=list&page\\_id=74](http://archiv.dta3.com/maturantiproti.cz/?action=list&page_id=74)

Petici proti maturitám podepsalo na 130 škol. *Česká televize* [online]. 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/82889-petici-proti-maturitam-podepsalo-na-130-skol/>

Po čtvrtstoletí došlo školství opět k totalitě-formy a kolektivismu. *blog.iDNES.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://valikova.blog.idnes.cz/c/434517/Po-ctvrtstoletidi-doslo-skolstvi-opet-k-totalite-formy-a-kolektivismu.html>

Po studentech si na kvalitu státní maturity stěžují ministři i ředitelé gymnázií. *EDUin* [online]. 2011 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.eduin.cz/clanky/po-studentech-si-na-kvalitu-statni-maturity-stezuji-ministrovi-i-reditele-gymnazii/>

Povinná maturita z matematiky se vyhne jen uměleckým školám. *Česká televize* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/306996-povinna-maturita-z-matematiky-se-vyhne-jen-umeleckym-skolam>

Povinnou maturitu z matematiky chce ministr od školního roku 2018/2019. *IDNES.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/povinna-maturita-z-matematiky-deb-/domaci.asp?c=A141022\\_124654\\_domaci\\_hv](http://zpravy.idnes.cz/povinna-maturita-z-matematiky-deb-/domaci.asp?c=A141022_124654_domaci_hv)

Povolené pomůcky. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/povolene-pomucky-1404037382.html>

Pracovní listy se zadáním maturit na internetu. *Česká televize* [online]. 2011 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/115029-pracovni-listy-se-zadanim-maturit-na-internetu>

Publikace k maturitě 2015. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/publikace-k-maturite-2015-1404036219.html>

Ros Obr Nadzor. *YouTube* [online]. 2012 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/user/RosObrNadzor>

Stanovisko JČMF k povinné matematice u maturit od roku 2019. *Jednota českých matematiků a fyziků* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.jcmf.cz/?q=cz/node/851>

Struktura pracovního listu. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/struktura-pracovniho-listu-1404037389.html>

Středoškoláci nesouhlasí s povinnou maturitní zkouškou z matematiky. *Novinky.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kariera/368437-stredoskolaci-nesouhlasi-s-povinnou-maturitni-zkouskou-z-matematiky.html>

*Student's task sheet* [online]. Neuvedeno [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404036829](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404036829)

Studenti protestovali proti státním maturitám, spletli si ministerstvo. *iDNES.cz* [online]. 2009 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/studenti-protestovali-proti-statnim-maturitam-spletli-si-ministerstvo-1qb-/domaci.aspx?c=A090619\\_122348\\_studium\\_bar](http://zpravy.idnes.cz/studenti-protestovali-proti-statnim-maturitam-spletli-si-ministerstvo-1qb-/domaci.aspx?c=A090619_122348_studium_bar)

Školy i žáci znají výsledky didaktických testů společné části maturitní zkoušky. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/skoly-i-zaci-znaji-vysledky-didaktickyh-testu-spolecne-casti-maturitni-zkousky-1404037886.html>

Ústní zkouška z cizího jazyka. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.novamaturita.cz/ustni-zkouska-z-ciziho-jazyka-1404033215.html>

Vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění. *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037449&at=1](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037449&at=1)

Základní informace. *Oficiální stránky maturitní zkoušky* [online]. © 2010 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.novamaturita.cz/index.php?id\\_document=1404037101](http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037101)

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, v platném znění. *Sbírka zákonů České republiky*. 1998. Dostupné z: [http://www.msmt.cz/file/31235\\_1\\_1/](http://www.msmt.cz/file/31235_1_1/)

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění. *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/Files/Predpisy1/sb190-04.pdf>

## Seznam použitých zdrojů v ruském jazyce

"Сливы" заданий по ЕГЭ не помогли школьникам - простейшие задачи не решил каждый пятый. *NEWSru.com* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.newsru.com/russia/14jun2013/egerez.html>

63% россиян не одобряет введение ЕГЭ. *SuperJob* [online]. 2009 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.superjob.ru/community/life/26995/>

В соцсетях новая утечка перед ЕГЭ - за материалы по географии просят от 3 до 30 тысяч рублей. *NEWSru.com* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.newsru.com/russia/11jun2013/ege.html>

Видеоинструкция по устной сдаче ЕГЭ по иностранным языкам. *YouTube* [online]. 2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=i2D3WDZqRII&feature=youtu.be>

Возврат сочинения в итоговую аттестацию. Ваше мнение?!. *Intel Education Galaxy* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <https://edugalaxy.intel.ru/?showtopic=4107>

ДемOVERсии, спецификации, кодификаторы. *Федеральный институт педагогических измерений* [online]. © 2004-2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://fipi.ru/ege-i-gve-11/demoversii-specifikacii-kodifikatory>

ЕГЭ в 2015 году: что ждет выпускников. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://ege.edu.ru/main/news/index.php?id\\_4=19462](http://ege.edu.ru/main/news/index.php?id_4=19462)

ЕГЭ окончательно разочаровал россиян. *Известия* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://izvestia.ru/news/587305>

ЕГЭ по иностранным языкам. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.ege.edu.ru/ru/main/speaking/>

ЕГЭ по русскому языку. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://www.ege.edu.ru/ru/classes-11/egeus/>

ЕГЭ по русскому языку: нарушения и удаления. *Газета.ру* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.gazeta.ru/social/2014/05/29/6051929.shtml>

Защита ЕГЭ от утечек в 2014 году может обойтись бюджету в 300 млн руб. *РИА Новости* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://ria.ru/society/20130617/943787578.html>

Итальянский и китайский языки могут включить в списки ЕГЭ. *РИА Новости* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://ria.ru/society/20140908/1023307289.html>

Итоги ЕГЭ-2015 по русскому языку: средний тестовый балл увеличился. *Рособрнадзор* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://obrnadzor.gov.ru/ru/press\\_center/news/index.php?id\\_4=4838](http://obrnadzor.gov.ru/ru/press_center/news/index.php?id_4=4838)

Итоговое сочинение 2014/15 учебного года: тематические направления. *Федеральный институт педагогических измерений* [online]. © 2004-2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://fipi.ru/about/news/itogovoe-sochinenie-201415-uchebnogo-goda-tematicheskie-napravleniya>

Итоговое сочинение. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-08]. Dostupné z: <http://ege.edu.ru/ru/classes-11/>

Какие негативные последствия может повлечь утверждение документа? Каковы риски? *Общественная экспертиза нормативных документов в области образования* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://edu.crowdexpert.ru/FGOS/COO/4/idea-75002>

Количество аннулированных работ по итогам первых ЕГЭ в два раза меньше, чем в прошлом году. *Рособрнадзор* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.obrnadzor.gov.ru/ru/press\\_center/news/index.php?id\\_4=4778](http://www.obrnadzor.gov.ru/ru/press_center/news/index.php?id_4=4778)

*Критерии оценивания итогового изложения организациями, реализующими образовательные программы среднего общего образования* [online]. Neuedeno [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/file/itog\\_soch/kriteri\\_izlozhenie\\_schools.pdf](http://fipi.ru/sites/default/files/file/itog_soch/kriteri_izlozhenie_schools.pdf)

*Критерии оценивания итогового сочинения организациями, реализующими образовательные программы среднего общего образования* [online]. Neuedeno [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/file/itog\\_soch/kriterii\\_sochinenie\\_schools.pdf](http://fipi.ru/sites/default/files/file/itog_soch/kriterii_sochinenie_schools.pdf)

*Методика шкалирования результатов ЕГЭ в 2015 году* [online]. Neuedeno [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://ege.edu.ru/ru/main/legal-documents/fipi/index.php?id\\_4=19798](http://ege.edu.ru/ru/main/legal-documents/fipi/index.php?id_4=19798)

О нарушении правил проведения ЕГЭ. *YouTube* [online]. 2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=DYjCemGK00o>

Основные сведения о ЕГЭ. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: [http://ege.edu.ru/ru/main/main\\_item/](http://ege.edu.ru/ru/main/main_item/)

*Особенности формулировок тем итогового сочинения* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/file/osobennosti\\_formulirovki\\_tem\\_sochineniy.pdf](http://fipi.ru/sites/default/files/file/osobennosti_formulirovki_tem_sochineniy.pdf)

*Открытый Банк заданий ГИА* [online]. © 2013–2014 [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <http://opengia.ru/>

*Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://ege.edu.ru/>

Приказ № 9 от 16 января 2015 г. "О внесении изменений в Порядок проведения государственной итоговой аттестации по образовательным программам среднего общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 26 декабря 2013 г. № 1400". N 9. Moskva, 2015. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/normativ/prikaz\\_no\\_9\\_ot\\_16.01.2015.pdf](http://fipi.ru/sites/default/files/document/normativ/prikaz_no_9_ot_16.01.2015.pdf)

Приказ Минобрнауки России № 1400 от 26. 12. 2013 "Об утверждении Порядка проведения государственной итоговой аттестации по образовательным программам

среднего общего образования". *N 1400*. Moskva, 2013. Dostupné z: [http://www.obrnadzor.gov.ru/common/upload/doc\\_list/Prikaz\\_N\\_1400\\_ot\\_26.12.2013\\_g\\_Poryadok\\_provedeniya\\_GIA-11.pdf](http://www.obrnadzor.gov.ru/common/upload/doc_list/Prikaz_N_1400_ot_26.12.2013_g_Poryadok_provedeniya_GIA-11.pdf)

Приказ Минобрнауки России № 839 от 28 июля 2014 г. N 839 "Об утверждении порядка приема на обучение по образовательным программам высшего образования - программам бакалавриата, программам специалитета, программам магистратуры на 2015/16 учебный год". *N 839*. Moskva, 2014. Dostupné z: [http://www.edu.ru/db-minobr/mo/Data/d\\_14/m839.pdf](http://www.edu.ru/db-minobr/mo/Data/d_14/m839.pdf)

Расписание ЕГЭ. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-13]. Dostupné z: <http://www.ege.edu.ru/main/schedule/>

Распоряжение Рособрнадзора от 04.09.2014 № 1701-10 "Об установлении минимального количества баллов единого государственного экзамена, необходимого для поступления на обучение по программам бакалавриата и программам специалитета". *N 1701-10*. Moskva, 2014. Dostupné z: [http://www.ege.edu.ru/common/upload/docs\\_new/1701-10.pdf](http://www.ege.edu.ru/common/upload/docs_new/1701-10.pdf)

Расходы государства на ЕГЭ выросли на 660 млн рублей в этом году. *Ведомости* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.vedomosti.ru/finance/news/2014/07/02/rashody-gosudarstva-na-ege-v-etom-godu-vyrosli-na-660-mln>

Рособрнадзор предлагает россиянам внести предложения по совершенствованию ЕГЭ. *Телеканал «100 ТВ»* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.tv100.ru/news/rosobrnadzor-predlagaet-rossiyanam-vnesti-predlozheniya-po-sovershenstvovaniyu-ege/>

С 2020 года ЕГЭ по иностранному языку станет обязательным предметом. *РИА Новости* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://ria.ru/society/20130716/950158731.html>

Скандалы, связанные с публикацией результатов ЕГЭ в интернете. *РИА Новости* [online]. 2013 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://ria.ru/spravka/20130527/939655887.html>

Словарь ЕГЭ. *Официальный информационный портал единого государственного экзамена* [online]. © 2001-2015 [cit. 2015-06-07]. Dostupné z: <http://ege.edu.ru/ru/main/brief-glossary>

Сочинение в 350 слов - это много для современных школьников. *Комсомольская правда* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.kp.ru/daily/26297.7/3191020/>

*Справка об изменениях в КИМ ЕГЭ 2015 года* [online]. Neuvedeno [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425052893/izmeneniya\\_v\\_kim\\_ege.pdf](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425052893/izmeneniya_v_kim_ege.pdf)

Федеральный закон от 29 декабря 2012 г. "Об образовании в Российской Федерации". N 273-ФЗ. 2012. Dostupné z: [http://ege.edu.ru/common/upload/docs\\_new/FZ\\_ob\\_obrazovanii\\_v\\_novoy\\_redaktsii.pdf](http://ege.edu.ru/common/upload/docs_new/FZ_ob_obrazovanii_v_novoy_redaktsii.pdf)

ФИПИ. *Демонстрационный вариант контрольных измерительных материалов единого государственного экзамена 2015 года по русскому языку* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425569370/ru\\_11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425569370/ru_11_2015.zip)

ФИПИ. *Демонстрационный вариант контрольных измерительных материалов единого государственного экзамена 2015 года по математике: Базовый уровень* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math\\_11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math_11_2015.zip)

ФИПИ. *Демонстрационный вариант контрольных измерительных материалов единого государственного экзамена 2015 года по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ (письменная часть)* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11_2015.zip)

ФИПИ. *Демонстрационный вариант УСТНОЙ ЧАСТИ контрольных измерительных материалов единого государственного экзамена по АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11_2015.zip)



ФИПИ. *Методические рекомендации по подготовке к итоговому сочинению (изложению) для участников итогового сочинения (изложения)* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://obrnadzor.gov.ru/ru/docs/documents/index.php?id\\_4=18371](http://obrnadzor.gov.ru/ru/docs/documents/index.php?id_4=18371)

ФИПИ. *Спецификация контрольных измерительных материалов для проведения в 2015 году единого государственного экзамена по русскому языку* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425569370/ru\\_11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1425569370/ru_11_2015.zip)

ФИПИ. *Спецификация контрольных измерительных материалов для проведения в 2015 году единого государственного экзамена по ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1426770951/eng11_2015.zip)

ФИПИ. *Спецификация контрольных измерительных материалов для проведения в 2015 году единого государственного экзамена по математике: Базовый уровень* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math\\_11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math_11_2015.zip)

ФИПИ. *Спецификация контрольных измерительных материалов для проведения в 2015 году единого государственного экзамена по математике: Профильный уровень* [online]. 2014 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math\\_11\\_2015.zip](http://fipi.ru/sites/default/files/document/1422549366/math_11_2015.zip)

Число аннулированных работ на ЕГЭ по русскому языку значительно сократилось по сравнению с прошлым годом. *Рособрнадзор* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: [http://www.obrnadzor.gov.ru/ru/press\\_center/news/index.php?id\\_4=4788](http://www.obrnadzor.gov.ru/ru/press_center/news/index.php?id_4=4788)

Экзамен по иностранному языку предложили сделать обязательным. *Российская газета* [online]. 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://www.rg.ru/2015/03/27/shkola-site.html>

## Seznam příloh

Příloha A: Kritéria hodnocení písemných prací z ruského jazyka v Ruské federaci

Příloha B: Kritéria hodnocení písemných prací z českého jazyka

Příloha C: Bodová škála hodnocení písemných prací z českého jazyka

Příloha D: Kritéria hodnocení a struktura ústní zkoušky z českého jazyka

Příloha E: Bodová škála hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka

Příloha F: Katalog okruhů zkoušky z matematiky (základní úroveň) v Ruské federaci

Příloha G: Katalog požadavků zkoušky z matematiky (základní úroveň) v Ruské federaci

Příloha H: Kritéria hodnocení písemného projevu z anglického jazyka (úloha č. 39) v Ruské federaci

Příloha I: Kritéria hodnocení písemného projevu z anglického jazyka (úloha č. 40) v Ruské federaci

Příloha J: Kritéria hodnocení ústní zkoušky z anglického jazyka v Ruské federaci

Příloha K: Kritéria hodnocení písemné práce z cizího jazyka v České republice (1. úloha)

Příloha L: Kritéria hodnocení písemné práce z cizího jazyka v České republice (2. úloha)

Příloha M: Pracovní list pro ústní zkoušku z anglického jazyka v České republice

Příloha N: Příloha k pracovnímu listu pro ústní zkoušku z anglického jazyka v České republice

Příloha O: Kritéria hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka v České republice

Kromě příloh, na které je odkazováno v textu, jsou zařazeny také další relevantní přílohy, které slouží pro lepší pochopení problematiky a poskytnutí komplexního pohledu na téma.

Příloha P: Zadání ústní zkoušky z anglického jazyka v Ruské federaci

Příloha Q: Zadání písemné zkoušky z anglického jazyka v Ruské federaci

Příloha R: Didaktický test z anglického jazyka v České republice

Příloha S: Písemná práce z anglického jazyka v České republice

Příloha T: Katalog požadavků pro zkoušku z matematiky v České republice

**Veškeré zmíněné přílohy jsou k bakalářské práci přiloženy pouze v elektronické podobě.**

**Odkazy na zdrojové dokumenty jsou součástí přílohy.**